
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Junyent Cebrian, Albert; Feliu, Laura, dir. Vacances en Pau : una anàlisi crítica des del concepte sociològic de l'hospitalitat. 2025. (Grau en Ciència Política i Gestió Pública i Grau en Sociologia)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/321305>

under the terms of the license

Treball de Fi de Grau
Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

Vacances en Pau: una anàlisi crítica des del concepte sociològic de l'hospitalitat

Albert Junyent Cebrián
Tutora: Laura Feliu Martínez
Grau en Sociologia

26 de maig de 2025

Índex

1.- Introducció	3
2.- El moviment de solidaritat espanyol amb el poble sahrauí i el programa Vacances en Pau.....	5
3.- L'acollida en família com a pràctica hospitalària privada.....	10
4.- Model d'anàlisi	14
5.- Metodologia.....	18
6.- Resultats i anàlisi.....	22
6.1.- Estudi i definició de la vessant contestatària	22
6.2.- La relació de poder, el factor emocional i la seva imbricació	27
7.- Conclusions	33
8.- Bibliografia	36
9.- Annexos.....	44
9.1.- Entrevista 1: Tomàs	44
9.2.- Entrevista 2: Gemma.....	60
9.3.- Entrevista 3: Guisla i Adrià	77
9.4.- Entrevista 4: Marta	94
9.5.- Entrevista 5: Carmen i Jose	104
8.6.- Entrevista 6: David, Pilar, Àngels i Joaquim.....	115

1.- Introducció

El 1975, amb l'Acord Tripartit de Madrid,¹ Espanya es retirava del Sàhara Occidental, cedint el territori al Marroc i Mauritània, tot i les exigències de Nacions Unides de dur a terme un procés de descolonització (Assemblea General de les Nacions Unides, 1965). Aquest acord va suposar l'inici d'un conflicte que, gairebé cinquanta anys després, continua estancat. D'ençà, el Front Polisario², reconegut per Nacions Unides com a únic representant legítim del poble sahrauí,³ disputa la sobirania del territori amb el Regne del Marroc. Aquest escenari ha condemnat milers de sahrauís⁴ a viure des del 1975 a camps de refugiats al sud-oest d'Algèria, exposats a les dures condicions del desert.

En aquest context, i en el marc dels vincles colonials (Barrañeda Bajo, 1998) i el dinamisme de la societat civil espanyola en l'època de la transició, (Pérez-Díaz, 1987) sorgeix el programa Vacances en Pau (VeP d'ara endavant), que facilita l'estada temporal, durant dos mesos d'estiu, de nenes i nens sahrauís amb famílies acollidores espanyoles. El programa combina objectius humanitaris —com ara protegir els infants de les temperatures extremes o oferir revisions mèdiques— amb una dimensió política, atribuint als infants el rol simbòlic d'ambaixadors de la causa sahrauí.

Malgrat el reconeixement generalitzat del programa, la literatura recent assenyalava certes mancances relacionades amb la consecució del seu objectiu polític, la situació de dependència estructural d'aquest tipus de solidaritat que es viu als campaments de refugiats, o la manera en que el factor emocional media l'accés a aquest tipus d'ajuda (Bonilla Pérez, 2021; Fiddian-Qasmiyeh, 2011; IECAH, 2008).

Aquestes mancances poden ser examinades a través de la teoria sociològica de l'hospitalitat, desenvolupada principalment a partir de la crisi dels refugiats del

¹ Vegi's Govers d'Espanya, Marroc i Mauritània (1975).

² Acrònim de Front Popular per a l'Alliberament de Saguia el-Hamra i Río de Oro.

³ Vegi's la Resolució 34/37 (Assemblea General de les Nacions Unides, 1979).

⁴ Les últimes xifres disponibles apunten al voltant de 173.600 persones (Nacions Unides Algèria, 2024).

2015 i, més recentment, el conflicte a Ucraïna. Basant-se en el treball seminal de Derrida (1997; 2000), la literatura especialitzada ha analitzat l'acollida a la llar de persones refugiades com una pràctica hospitalària privada intrínsecament ambivalent (Bassoli & Luccioni, 2023). Un dels debats més rellevants dins d'aquesta perspectiva gira entorn de l'existència i el significat d'una possible vessant contestatària d'aquestes pràctiques. En aquest marc, adquireixen especial rellevància dos factors que poden condicionar o redefinir aquesta dimensió: la relació de poder entre amfitrió i convidat (Luccioni, 2023), i el paper del factor emocional en l'experiència d'acollida (Monforte et al., 2021).

Tanmateix, aquesta perspectiva teòrica no ha estat aplicada fins ara a casos amb les característiques específiques del programa VeP. Considerem, doncs, que el present treball constitueix una oportunitat valuosa tant per contribuir al desenvolupament de la teoria de l'hospitalitat com per aprofundir en la comprensió del programa VeP i de les seves limitacions. És en aquest context que formulem la principal pregunta d'investigació:

P1: És possible parlar d'una vessant contestatària en la pràctica hospitalària privada d'acollida a la llar de refugiats en el marc del programa Vacances en Pau? I, si és així, en quin sentit s'expressa aquesta contestació?

A més, explorem dues sub-preguntes:

P1.1: Com s'afronta, en el marc del programa Vacances en Pau, la relació de poder inherent a l'acollida a la llar de refugiats?

P1.2: Com s'articula, en el marc del programa Vacances en Pau, el factor emocional constituent de l'acollida a la llar de refugiats?

2.- El moviment de solidaritat espanyol amb el poble sahrauí i el programa Vacances en Pau

Gairebé cinquanta anys després del seu establiment als camps de refugiats situats al sud-oest d'Algèria, la seva ubicació remota i les dures condicions ambientals fan que la població sahrauí exiliada segueixi depenent totalment de l'ajuda humanitària per a la seva supervivència (Chatty, 2010). A més del suport governamental -tant algerià com, i entre d'altres, espanyol- i algunes organitzacions internacionals i regionals⁵, les xarxes de solidaritat transnacionals gestionades per la societat civil han jugat un paper clau. A més, i tal i com apunta Fiddian-Qasmiyeh (2011), aquest últim tipus de solidaritat, més visible i pròxima, és sovint més valorada per les famílies sahrauís que l'ajuda oficial, com per exemple la proveïda per Nacions Unides.⁶

Espanya ha sigut, històricament, un dels països en els que més han aflorat els moviments de solidaritat pro-sahrauís, tal i com ho demostren les més de 300 associacions d'aquest caire existents al territori (IECAH, 2008). Resulta evident que aquest fenomen no es pot deslligar del passat colonial espanyol a la regió i d'uns alts nivells de compromís amb la causa sahrauí i el seu dret a l'autodeterminació (Barrañeda Bajo, 1998).⁷ És representatiu el fet que el moviment va néixer encara sota el franquisme,⁸ poc després de la firma del controvertit Acord Tripartit de Madrid, i en un període de gran activitat i dinamisme a la societat civil espanyola.⁹

⁵ Entre les quals trobem l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) o la Oficina d'Ajuda Humanitària de la Comissió Europea (ECHO per les seves sigles en anglès).

⁶ Segons l'autora, i seguint el treball de Betteridge (1985), aquesta distinció i la seva desigual concepció per part de la societat sahrauí pot caure en les lògiques que diferencien l'ajuda oficial anònima i invisible de l'ajuda íntima personal i híper-visible.

⁷ Aquest passat colonial encara té conseqüències a l'actualitat, també a l'àmbit del Dret internacional, segons el qual convé recordar que Espanya encara és la potència administradora *de iure* del territori.

⁸ El règim franquista va voler aparentar simpatia i voluntat d'apropament al poble sahrauí atorgant al territori l'estatus de província al 1958, en un acte colonial assimilador que volia esquivar el procés descolonitzador promogut per les Nacions Unides. Aquest intent de blanqueig no va tenir correlat en l'àmbit intern, on el moviment de solidaritat pro-sahrauí va haver de lidiar amb la censura. Destaca la prohibició, el 1976, d'una protesta a Barcelona convocada un any després de la firma del controvertit Acord Tripartit de Madrid. Vegi's Desmemoriados.org, (2017).

⁹ Aquest període ve marca pel que Víctor Pérez Díaz defineix com "*el retorno de la Sociedad civil*" (1987). Més recentment, també Pamela Radcliffe (2012) ha estudiat aquest fenomen.

La fundació el 1976 de l'*Asociación de Amigos del Sáhara* (AAS), posteriorment *Asociación de Amigas y Amigos del Pueblo Saharaui de Madrid*,¹⁰ es considera el naixement formal del moviment. El teixit va continuar desenvolupant-se simultàniament a altres regions d'Espanya, creixent el seu grau de coordinació durant les dècades posteriors.¹¹

Entre les diverses accions i projectes que s'han dut a terme durant aquests anys,¹² un repàs de la bibliografia confirma el lloc destacat que ocupa el programa *Vacances en Pau* (VeP). Inspirat en un programa similar que es duia a terme a la costa algeriana, el VeP a l'Estat espanyol s'inicia en una data tan llunyana com 1979 (Bonilla Pérez, 2021). Marcos Ana, llavors secretari de Relacions Internacionals del Partit Comunista d'Espanya (PCE), va ser el principal artífex, en el que es va considerar una col·laboració entre el PCE, el Front Polisari,¹³ i, evidentment, les diverses ONG(D) i grups de solidaritat que havien sorgit arreu del territori espanyol.

VeP consisteix en l'acollida temporal durant dos mesos a l'estiu de nenes i nens sahrauís -de 8 a 13 anys, aproximadament¹⁴- provinents dels campaments de

¹⁰ Vegi's *Asociación de Amig@s del Pueblo Saharaui de Madrid*. (s.d.).

¹¹ En aquest sentit, és destacable la creació, el 2005 de la Coordinadora Estatal d'Associacions Solidàries amb el Sàhara (CEAS-Sàhara). Vegi's CEAS-Sàhara (s. d.).

¹² Per exemple, és ben coneguda també la iniciativa *Caravana per la Pau*, una acció coordinada per CAES-Sàhara que cada any recol·lecta i envia ajuda humanitària als campaments de refugiats; o el *Projecte Madrassa*, que també consisteix en l'acollida per part de famílies espanyoles de nenes i nens sahrauís. Aquest últim projecte, pel que s'ha pogut saber a les entrevistes (E3), comença un cop els infants han complert el cicle de VeP (és a dir, és necessària la prèvia i completa participació a VeP per a accedir-hi), essent l'objectiu que els i les sahrauís acollits realitzin els estudis secundaris a Espanya. Així, els temps s'inverteixen: els infants sahrauís passen els mesos del curs escolar a Espanya i tornen als campaments a veure les seves famílies durant els mesos d'estiu. En aquest últim projecte, però, els temps d'estada s'inverteixen: els infants sahrauís estan a Espanya durant tot el curs escolar

¹³ El Front Polisario és el moviment d'alliberació nacional sahrauí, considerat com a únic i legítim representant del poble sahrauí segons Nacions Unides (citar Res. 34/37 de la AG de Nacions Unides). A més, i seguint a (citar Molina i Ojeda 2020) i a (citar Soroeta Licerias 2023), es troba, al menys a la pràctica, orgànicament fusionat amb la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD), Estat declarat el 1976 i que constitueix un paradigmàtic híbrid entre para-Estat i Estat a l'exili. Així, sent el Front Polisari tant el braç polític com el braç armat de la RASD, la seva fusió constitueix un Estat-moviment que exerceix d'autoritat pública als campaments de refugiats.

¹⁴ Diem aproximadament ja que, segons el comprovat a les entrevistes (vegi's E1), la franja d'edat ha anat variant segons el número de famílies disposades a acollir.

refugiats a prop de Tinduf (Algèria). Arrel de l'alto al foc de 1991, els/les nens/es acollits van passar de quedar-se a albergs i residències escolars a conviure amb famílies locals. Tant la bibliografia revisada (vegi's, per exemple l'informe de l'IECAH (2008)), com, i tot i que de manera més ambigua, la informació propagandística actual a la que hem tingut accés (vegi's la il·lustració 1, publicada el 2018),¹⁵ apunten que els objectius declarats del programa combinen una dimensió humanitària -concretada en evitar els mesos de més calor als campaments o la realització d'accions concretes com revisions mèdiques, entre d'altres- amb una altra de política. Aquest component polític, particularment visible en la història del seu sorgiment, atorga a l'acollida una importància simbòlica, atribuint als nens participants l'etiqueta d'ambaixadors de la causa sahrauí, en un intent de sensibilitzar i lluitar contra l'oblit del conflicte (Chatty (2010), entre d'altres).¹⁶

¹⁵ Els documents propagandístics del programa consultats presenten informacions diverses segons la font concreta que es tingui en compte. Si bé a la il·lustració 1 es presenta el "*transmetre a la ciutadania i als poders públics la urgència de resoldre de forma justa i definitiva la situació en que es troba el Sàhara Occidental...*", en negreta, com un dels objectius generals del programa i aparentment per sobre dels altres -considerats com a fonamentals-; a d'altres documents aquest objectiu es reformula o, directament, no apareix. Vegi's Catalunya Sàhara (s.d.), on s'exposa que un dels objectius és: "*Fer visible el suport del moviment solidari a l'única solució justa que hi ha per aquest conflicte: el procés d'autodeterminació del Poble Sahrauí*". Per altra banda, a un altre document propagandístic que trobem a les xarxes socials (Catalunya Sàhara, 2022) el més semblant que trobem son mencions a la potenciació dels "*llaços històrics*", o el "*apropament*" d'ambdues cultures.

¹⁶ Aquesta intersecció queda molt ben sintetitzada en les paraules de Marcos Ana, pronunciades a l'arribada dels primers nens sahrauís acollits, l'any 1979: "*Esta iniciativa no es meramente humanitaria, sino que nosotros la valoramos en su aspecto político. No se trata solo de que estos cien niños conozcan nuestros paisajes y descansen con nuestros hijos. Se trata de que sean un testimonio vivo, emocional, de la lucha que un pueblo mantiene por su libertad. Son algo más que unos invitados. Son un símbolo político.*" (Mundo Obrero, 2023)

VACANCES EN PAU

"Vacances en Pau" és un programa de sensibilització política i social, organitzat i coordinat pel **Ministeri de Joventut de la República Àrab Sàhara Democràtica (RASD)**, la **Delegació del Front Polisari a Catalunya** i les **Associacions i ONGD solidàries amb el Poble Sàhara**.

El programa fa possible que, durant dos mesos, nens i nenes sàharaus, d'entre els 10 i 12 anys, surtin dels campaments de població refugiada de Tindouf (Algèria) i siguin acollits per famílies catalanes durant l'etapa estival.

QUÈ BUSQUEM?

Persones que tinguin voluntat de contribuir amb entusiasme, solidaritat, temps i compromís tant a la causa com en el desenvolupament del Poble sàhara, i amb la millora substancial de la qualitat de vida i educació intercultural de les i els menors que participen a "Vacances en Pau".

OBJECTIUS

Un dels objectius generals del programa és **transmetre a la ciutadania i als poders públics la urgència de resoldre de forma justa i definitiva la situació en que es troba el Sàhara Occidental**, possibilitant al poble sàhara l'exercici del seu legítim dret a l'autodeterminació i amb això la tornada al seu país.

A més són objectius fonamentals:

- Fomentar actuacions de tot tipus encaminades a millorar el nivell de vida de les persones, potenciant els llaços històrics que uneixen el poble sàhara amb el poble català.
- Allunyar als menors de les duríssimes condicions climatològiques dels campaments, especialment a l'estiu.
- Realitzar als menors un complet reconeixement mèdic.
- Complementar les mancances nutricionals.
- Facilitar l'apropament entre dues cultures.
- Crear vincles familiars durant l'acolliment que perduraran una vegada que tornen als campaments.

Il·lustració 1: Objectius declarats del programa VeP. Font: Catalunya Sàhara (2018). Consultat: 2 de maig del 2025.

El programa, amb certes variacions¹⁷ i períodes d'inactivitat molt concrets,¹⁸ ha continuat fins l'actualitat. Algunes de les dades més recents apunten a la participació, actualment, d'unes 9.000 llars a tot l'Estat espanyol, superant parcialment una petita davallada al 2019 -explicada parcialment pel desfavorable context econòmic espanyol- i els dos anys d'inactivitat arrel del coronavirus (Bonilla Pérez, 2021).

La bibliografia disponible articula una concepció ambivalent del programa: mentre que, per norma general, es destaca el seu impacte positiu -tan en termes

¹⁷ Aquestes, pel que s'ha pogut advertir durant la realització del treball, poden haver sigut desiguals en funció de l'associació local o regional que gestioni el projecte. Algunes d'elles seran comentades més endavant.

¹⁸ Ens referim al 1998, quan es va pausar en vista de la celebració de l'esperat referèndum d'autodeterminació, que finalment no es va celebrar; i al 2020 i 2021, degut a la pandèmia provocada pel coronavirus.

humanitaris com polítics¹⁹-, els informes i publicacions més recents apunten també a algunes limitacions o aspectes potencialment problemàtics.

Entre aquests, trobem l'evident situació de dependència estructural d'aquesta solidaritat i provisió transnacional en la que es troben les famílies sahrauís, que, a més, deriven en desigualtats entre aquelles que poden accedir-hi i aquelles que no (Fiddian-Qasmiyeh, 2011).²⁰ Moltes vegades, a més, l'accés a aquesta ajuda està condicionat i mediat per l'establiment d'un vincle emocional entre el nen/a acollit i la família acollidora (Bonilla Pérez, 2021).

També és Bonilla Pérez (2021) qui adverteix sobre la necessitat de contrastar millor els antecedents de la família acollidora, i a l'informe de l'IECAH (2008) on es recomana una millor formació de les mateixes. Aquests dos últims autors tornen a coincidir, des de perspectives diferents, en observar certes mancances pel que fa a l'objectiu polític, prèviament identificat. Així, Bonilla Pérez (2021) assenyala que els propis infants participants no identifiquen al programa la suposada orientació a la sensibilització sobre el conflicte; i a l'informe de l'IECAH (2008) adverteix la necessitat de programar més activitats encarades a la conscienciació sobre la causa sahrauí.

¹⁹ Vegi's Barrañeda Bajo (1998). En la dimensió humanitària es destaca les millores de les condicions sanitàries i, de manera més general, el benestar de diverses generacions sahrauís. En la dimensió política es defineix el programa com un exemple de diplomàcia des de baix, que ha ajudat a apropar la causa sahrauí a la societat espanyola.

²⁰ En aquest sentit, és significatiu l'informe "*Assistance to the Western Saharan Refugees*" (WFP, 2007), que identifica com a llars molt vulnerables aquelles que no han construït contactes amb la societat civil espanyola o d'altres països involucrats en l'ajuda humanitària. També Bonilla Pérez (2021) adverteix d'aquesta realitat, assenyalant que el fet de que la participació en el programa resultarà en una millora de les condicions materials de la seva família és molt present, inclús i significativament, entre els propis nens/es i adolescents participants.

3.- L'acollida en família com a pràctica hospitalària privada

La tràgica fotografia d'Alan Kurdi, el nen siri de tan sols tres anys que va morir ofegat intentant travessar la frontera marítima entre Turquia i Grècia, constitueix una de les imatges més representatives del que es coneix com a crisi dels refugiats del 2015.²¹ A banda de les conseqüències a nivell polític, a nivell social aquest fenomen va esperonar diversos moviments de solidaritat arreu d'Europa -entre ells el famós *Refugees Welcome*.²² Aquesta resposta, igualment, ha inspirat la reflexió sociològica per part d'autores de referència com Donatella della Porta (2018) o Michel Agier (2021), que han destacat la vessant contestatària d'aquests moviments.

No només això, sinó que, a nivell teòric, la crisi dels refugiats del 2015 ha mogut a diverses autores a recuperar l'interès en el concepte sociològic d'hospitalitat. En aquest àmbit, el treball seminal el va desenvolupar Derrida (1997; 2000),²³ qui va destacar la seva naturalesa ambivalent i contradictòria. Mentre, per una banda, es tracta d'un concepte ètic ideal (la *Llei de l'hospitalitat*), encaminat a conformar un lloc de trobada entre amfitrió i convidat, i segons el qual tothom hauria de ser incondicionalment benvingut; per l'altra, l'aplicació pràctica del mateix (les *lleis de l'hospitalitat*) implica inevitablement el manteniment del control i l'autoritat per part de l'amfitrió –si no, deixaria de ser una situació d'hospitalitat–, fet que, a més, produeix barreres i fronteres entre qui ha de ser benvingut i qui no, és a dir,

²¹ Segons la Oficina Internacional de Migracions (IOM per les seves sigles en anglès), un total de 990.671 persones van arribar a territori europeu el 2015, una xifra que pràcticament quintuplica les de l'any anterior (International Organization for Migration, 2015). Aquell mateix any, al menys 3.771 -encara que probablement més- van morir en l'intent (Lendaro et al., 2019).

²² Aquest moviment, caracteritzat per ser fluid, heterogeni i transnacional, ha sigut definit com un dels moviments de solidaritat més significatius i innovadors dels últims anys (Maestri & Rambaud, 2019).

²³ Precisament, i com també és succeeix amb la literatura sorgida a partir de la crisi dels refugiats de 2015, el desenvolupament del concepte d'hospitalitat per part de Derrida -que va tenir lloc els darrers anys del s. XX- també es dona en un context d'increment de les polítiques restrictives a França, encapçalades per governs de dreta. És representatiu d'aquest moment la condemna de Jaqueline Daltombe per acollir un amic que, segons les autoritats públiques, es trobava en situació irregular al país (Luccioni, 2023).

produeix condicionalitat.²⁴ Per a descriure aquesta tensió inherent i interna, l'autor va encunyar el concepte d'*hostipitalitat*. Aquest concepte, a més, destaca l'arrel etimològica compartida d'ambdós conceptes -hostilitat i hospitalitat-, que tenen origen en el llatí *hostis*, terme que fa referència al foraster, l'estranger, o simplement l'altre.

Tal i com venim assenyalant, aquest és el punt de partida des del qual diverses autores (Bassoli & Luccioni, 2023; Crossley, 2023; Farahani, 2021; Gunaratnam, 2020; Irimiás & Mitev, 2025; Luccioni, 2023; Monforte et al., 2019 i 2021) han estudiat les pràctiques hospitalàries privades sorgides a arrel de la crisi dels refugiats de 2015. Entre aquestes, trobem la pràctica de l'acolliment a la llar per a refugiats (*Homestay Accomodation for Refugees* és el terme original en anglès)²⁵, que ha sigut descrita per Bassoli & Luccioni (2023) com un concepte paraigües que incorpora diferents pràctiques que tenen com a factor comú a persones residents locals acollint a persones refugiades amb qui no tenen cap vincle personal previ.²⁶ La presència del terme llar a la definició és rellevant en tant que emfatitza que el que es comparteix no és només que una habitació, sinó quelcom més íntim.

Precisament són aquests dos mateixos autors (Bassoli & Luccioni, 2023) els que ens ofereixen una revisió bibliogràfica clau per a navegar l'extensa literatura que ha estudiat aquesta pràctica des dels supòsit teòrics compartits i prèviament exposats. Els autors diferencien entre tres nivells d'anàlisi: en tant relació inter-individual (amfitrió-convidat) a l'esfera domèstica; des de la teoria de l'acció col·lectiva, centrada en els grups informals que fan possible aquesta pràctica; i,

²⁴ Una cita rellevant per entendre la contradicció entra aquests dos pols de l'hospitalitat és la següent: "*The law of unlimited hospitality (to give the new arrival all of one's home and oneself, to give him or her one's own, our own, without asking a name, or compensation, or the fulfillment of even the smallest condition), and on the other hand, the laws (in the plural), those rights and duties that are always conditioned and conditional, as they are defined by the Greco-Roman tradition and even the Judeo-Christian one, by all of law and all philosophy of law up to Kant and Hegel in particular, across the family, civil society, and the State.*" (Derrida, 2000).

²⁵ Tot i que, repassant la literatura, veiem que ha rebut diferents noms, com *refugee hosting* (Monforte et al., 2021; Farahani, 2021), o *home accomodation* (Merikoski, 2019 i 2021)

²⁶ L'absència de vincle personal és un element important de la definició ja que diferencia aquestes pràctiques d'altres similars però qualitativament diferents, com podrien ser acolliments a través de familiars o mediatos per xarxes de suport pròpies de la diàspora.

finalment, el debat en torn la presència -o no- i naturalesa de la seva dimensió contestatària.

Aprofundint en aquest últim nivell, el debat neix d'una assumpció més o menys generalitzada que, recuperant a Derrida (2000), identifica l'hospitalitat pública -estatal o europea, el que es coneix àmpliament com a règim fronterer- amb les *lleis de l'hospitalitat*, és a dir, amb l'aplicació pràctica de la mateixa que produeix limitacions, barreres i condicionalitat. En aquest context, l'hospitalitat privada -en la forma de l'acolliment a la llar- representa una crítica, una contestació de aquesta hospitalitat pública que vol retornar a la seva dimensió ètica, ideal (la *Llei de l'hospitalitat*).

Gran exemple d'aquesta perspectiva la desenvolupa Merikoski (2019 i 2021), qui introdueix el concepte d'hospitalitat contestatària (*contentious hospitality* és l'original en anglès) per a demostrar que l'oferiment d'acollida sovint està motivat per la desconfiança en les polítiques estatals i la voluntat de fer una declaració a favor del dret d'asil. Tanmateix, autores com Gunaratnam (2020) han recuperat el concepte de *domopolitics* de Walters (2004). Combinant el prefix grec "*domos*" -referent a la casa, la llar- amb la política, el concepte expressa una idea segons la qual la nació es governa i s'imagina com si fos una casa, una llar. Des d'aquest punt de partida, l'autora argumenta que l'acolliment a la llar pot subvertir críticament aquesta lògica, passant a constituir una analogia simbòlica de la voluntat d'obrir la nació als refugiats (Gunaratnam, 2020).

Però la naturalesa i dimensions d'aquesta vessant contestatària és objecte de debat. Autores com Crossley (2023), analitzant un conegut programa sorgit en el context de la guerra entre Ucraïna i Rússia, han usat igualment el concepte de *domopolitics* per a expressar exactament el contrari; és a dir, que l'acolliment a la llar no pot escapar l'estatus quo nacional sinó que, desdibuixant les fronteres entre el públic i el privat, acaba reproduint i reforçant la condicionalitat present en el primer dels àmbits.

Altres autors com Daoust & Dyvik (2024) o el propi Luccioni (2023) han arribat a una conclusió similar. Aquest últim ha estudiat el cas d'un programa d'acollida a la llar francès, arribant a la conclusió que aquesta pràctica pot ser utilitzada pel propi Estat per a regular de manera més eficient la migració. També Monforte et al. (2021), o la ja mencionada Gunaratnam (2020) argumenten que, tot i la seva voluntat contestatària, en el pla de la relació inter-individual, l'entrada en joc del factor emocional, íntim, pot acabar produint les limitacions i condicionalitat de l'hospitalitat pública que es pretén contestar.

És notori que pràcticament la totalitat dels estudis observats se centren, com s'ha avançat, en moviments sorgits a partir de la crisi dels refugiats de 2015 o la guerra d'Ucraïna i, conseqüentment, la pràctica de l'acollida a la llar en aquests contextos té unes característiques específiques. És per això que creiem que la translació d'aquest debat a la realitat del programa VeP -que presenta una modalitat d'acollida a la llar específica i diferent, explicada a l'apartat 4- pot contribuir a la profunditat del debat i, simultàniament, a una millor comprensió del programa VeP i les seves limitacions.

4.- Model d'anàlisi

Com hem exposat, el debat entorn la dimensió contestatària de l'acollida a la llar de refugiats és ric, i com a tal, té diverses arestes que permeten i demanen major investigació. Nogensmenys, l'abast del nostre estudi ens obliga a acotar. Per a fer-ho, és adient fixar-se en les particularitats del nostre cas d'estudi.

En primer lloc, el que resulta més evident és el diferent context en el que sorgeix aquesta pràctica hospitalària concreta. Els programes objecte dels estudis revisats, i amb els que s'ha construït el marc teòric, es donen en un context de crisi a la que s'ha de respondre amb urgència. Concretament, en situacions marcades per un augment significatiu dels refugiats desplaçats que demanen asil al país on es desenvolupa la pràctica hospitalària -crisi dels refugiats de 2015 o guerra d'Ucraïna-.²⁷ Això té el seu eco no només en les condicions polítiques regnants,²⁸ sinó també en el tipus concret de refugiades que hi participen. Aquestes són refugiades que, per norma general, volen establir-se de manera més o menys permanent -és a dir, fins que es donin les condicions adequades per a tornar al seu país de manera segura- al país de la família local que l'acull.

Aquestes condicions contrasten amb la realitat del nostre cas d'estudi. La característica principal del context del sorgiment de VeP no és un augment significatiu de refugiats a les fronteres de l'Estat espanyol, sinó, com s'ha explorat a l'apartat 2, un procés de descolonització truncat enmig d'una situació interna de transició democràtica (Barrañeda Bajo, 1998). Això suposa també, de manera òbvia però igualment important, que és una pràctica que es porta duent a terme durant molts més anys.

²⁷ Això es dona tant a Monforte et al. (2021), que analitza el moviment *Refugees Welcome*; com a Luccioni (2023), que es centra en la ONG Room, operativa a França des del 2015; com a Daoust & Dyvik (2024) o Crossley (2023), que es basen en el programa *Homes for Ukraine*; per nombrar alguns exemples.

²⁸ A treballs com el de Monforte et al. (2019) o el de Merikoski (2021) es profunditza en la dimensió política a Europa de la crisi dels refugiats del 2015, destacant l'enduriment dels criteris per a acceptar refugiats i demandants d'asil, una creixent politització de la qüestió migratòria o el creixement del populisme de dretes i antiimmigració, entre d'altres.

Per altra banda, la caracterització dels beneficiaris, tot i compartir estatus de refugiats amb els protagonistes de la crisi del 2015 o la guerra d'Ucraïna,²⁹ adquireix matisos diferents ja que, al menys a priori, el seu establiment temporal - fins la solució del conflicte- són els campaments de refugiats algerians. Això comporta -i insistint en el caràcter apriorístic d'aquesta afirmació- que no tenen voluntat de romandre al territori espanyol més enllà de l'estada prevista de dos mesos de duració.

A tot això hem d'afegir-li la investigació realitzada, prèvia al treball de camp, i que ha identificat un tàndem d'objectius: l'humanitari i el polític. En aquest últim sí que s'observen certes característiques considerables com a contestatàries, però relacionades amb el conflicte i, com a molt, amb la gestió dels poders públics del mateix (vegi's il·lustració 1); en cap cas al règim fronterer.

Són principalment aquestes significatives diferències qualitatives les que ens porten a qüestionar, de manera fonamentada, el compliment, en el nostre cas d'estudi, d'una de les assumpcions principals de la bibliografia revisada; a saber, que la vessant contestatària de l'acollida a la llar de refugiats, en tant pràctica hospitalària privada, es concreta en una crítica a l'hospitalitat pública -encarnada en el règim fronterer-, les seves limitacions i la condicionalitat que produeix. És això el que ens porta a formular la nostra pregunta d'investigació en els següents termes:

P1: És possible parlar d'una vessant contestatària en la pràctica hospitalària privada d'acollida a la llar de refugiats en el marc del programa Vacances en Pau? I, si és així, en quin sentit s'expressa aquesta contestació?

²⁹ Segons la Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats (1951), s'aplica el terme "refugiat" a tota persona que "a causa de temors fonamentats de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinions polítiques, es trobi fora del país de la seva nacionalitat i no pugui o, a causa d'aquests temors, no vulgui acollir-se a la protecció d'aquest país; o que, mancant de nacionalitat i trobant-se, com a conseqüència d'aquests esdeveniments, fora del país on abans tingués la seva residència habitual, no pugui o, a causa d'aquests temors, no vulgui tornar-hi".

Es qüestiona, en primer lloc, la pròpia presència d'una vessant contestatària en el nostre cas d'estudi. Una resposta negativa a aquesta pregunta implicaria la circumscripció de la pràctica d'acollida a la seva vessant purament humanitària, és a dir, a només un dels dos objectius identificats a l'apartat 2. En segon lloc, ens preguntem pel sentit de la vessant contestatària, moguts per la identificació d'un objectiu polític -vegi's, de nou, apartat 2- que dista del contingut atribuït a aquesta vessant per part de la bibliografia revisada.

Més enllà de la definició del caràcter general d'aquesta vessant contestatària, objectiu que volem adreçar amb la pregunta principal d'investigació (P1), la bibliografia revisada adverteix de certs aspectes -normalment ubicats, segons la distinció de Bassoli & Luccioni (2023), al nivell de la relació inter-individual que s'estableix en el context aquesta pràctica hospitalària- que poden condicionar-la, modificar-la.

En concret, recordant un cop més a Derrida (1997; 2000), i tal i com desenvolupen autores com Rosello (2002) o Rozakou (2012), l'hospitalitat sempre implica una relació de poder amfitrió-convidat, en la que el primer preval sobre el segon.³⁰

Un altre dels aspectes reincidentes i objecte de debat és el paper que juga el factor emocional en l'experiència d'acollida (Gunaratnam, 2020). Aquest ha sigut concebut com a potenciador de la politització i voluntat contestatària de l'amfitrió (Merikoski, 2021) o, contràriament, com a productor de condicionalitat (Monforte et al., 2021). A més es tracta d'un aspecte especialment rellevant per al nostre cas, ja que son els propis Monforte et al. (2021) qui destaquen que la presència d'infants amplifica el paper del factor emocional.

A banda de l'interès teòric que, ja per si mateix, presenta l'anàlisi d'aquests dos factors -la relació de poder amfitrió-convidat i el factor emocional-, cal assenyalar-

³⁰ Luccioni, a la seva obra *Migration, Hospitality, Justice: Looking at Refugee Hosting Initiatives to Question the Migration / Hospitality Nexus* (2023) ha tractat de manera especialment lúcida aquesta faceta. Per a l'autor tot el suport per al convidat que es desprèn d'aquest tipus d'hospitalitat es paga amb la relació desigual de poder: "All that these forms of hospitality provide in terms of social inclusion or material support is always paid for by the balance of power inherent to the guest/host relationship".

ne la rellevància per a les particularitats del programa VeP. Retornant al que s'ha exposat a l'apartat 2, es fa palès que poden mantenir certa relació amb els aspectes potencialment problemàtics que alguns autors han identificat al programa. És Fiddian-Qasmiyeh (2011) qui assenyalava una situació de dependència estructural de les famílies sahrauís envers aquesta solidaritat i provisió transnacional, situació que fàcilment pot ser concebuda i/o derivar en l'entrada en joc de relacions de poder. Per altra banda, és Bonilla Pérez (2021) qui argumenta que és precisament el vincle emocional que el nen estableix amb la família acollidora el que media i condiciona la recepció d'aquest tipus de solidaritat.

És per això que, amb la voluntat d'explorar també aquests condicionants, ens plantejem les següents dues sub-preguntes:

P1.1: Com s'afronta, en el marc del programa Vacances en Pau, la relació de poder inherent a l'acollida a la llar de refugiats?

P1.2: Com s'articula, en el marc del programa Vacances en Pau, el factor emocional constituent de l'acollida a la llar de refugiats?

És convenient assenyalar que les sub-preguntes no deriven directament de la pregunta principal (P1), realitat que es desprèn i s'evidencia en el fet que tant la relació de poder com el factor emocional poden desenvolupar-se de manera independent a la vessant contestatària. No obstant, indaguem en aquestes qüestions i les presentem com a sub-preguntes en tant que, en línia amb la bibliografia revisada -Luccioni (2023) en quant a la relació de poder i Monforte et al. (2021) en quant al factor emocional- són dimensions la configuració i navegació de les quals pot condicionar i definir la vessant contestatària. Per tant, com que les seves respostes poden incidir directament en la de la pregunta principal (P1), les sub-preguntes (P1.1 i P1.2) es plantegen com a igualment o fins i tot més rellevants.

5.- Metodologia

Pel que fa a la metodologia, degut a la naturalesa de les preguntes d'investigació, així com a l'observació de les estratègies seguides pels autors de referència a través dels quals s'ha construït el marc teòric, s'ha adoptat un enfoc qualitatiu.³¹ Aquesta decisió metodològica, com totes, ha condicionat els resultats obtinguts que, per exemple, i degut en aquest cas al tamany de la mostra, no son adients per a identificar aspectes macro igualment interessants -com l'edat o classe social de les famílies acollidores-, però sí per a aprofundir en la vessant contestatària d'aquesta pràctica hospitalària privada.

Per altra banda, l'adopció d'un enfoc qualitatiu ha portat a l'acotació de l'objecte d'estudi. Fins ara s'ha parlat del programa VeP en el marc de la seva aplicació a l'Estat espanyol. Nogensmenys, cal recordar que les dades més recents apunten a 9.000 llars espanyoles participants (Bonilla Pérez, 2021), cosa que implica al voltant de 35.000 espanyols involucrats d'alguna manera.

Es fa evident per tant, la necessitat d'una acotació geogràfica que, per la ubicació i facilitat -en termes de l'establiment de contacte amb les persones organitzadores i participants del programa- de l'investigador, s'ha concretat a les comarques catalanes de l'Alt Penedès i el Garraf. Lògicament i conseqüent, tot i que les conclusions extretes esperen ser útils i esperonar la investigació en aquest àmbit; i sent conscients de les possibles particularitats d'altres zones de l'Estat, s'ha d'advertit que els resultats no son directament extrapolables a la resta del programa VeP en el marc espanyol.

Com s'ha pogut saber a través de les entrevistes, l'associació particular que gestiona el programa a aquesta zona, i que no forma part de l'Associació Catalana

³¹ Alguns dels autor de referència que han optat per un enfoc qualitatiu son Bonilla Pérez (2021), Monforte et al. (2021), Gunaratnam (2020), Luccioni (2023), Merikoski (2019 i 2021), o Sirriyeh (2013), entre d'altres.

d'Amigues del Poble Sahrauí (ACAPS),³² és Acció Solidària amb el Sàhara (ASS d'ara endavant) que, orgànicament, té el seu nucli organitzatiu a Vilanova i la Geltrú.

L'abast i terminis del present treball, així com el fet de que el programa només té lloc durant dos mesos a l'estiu ha dificultat mètodes -pot ser més interessants i segur que més innovadors- que involucressin el contacte directe amb els nens/es acollits o l'observació participant a les activitats del programa. No obstant, s'ha considerat la realització d'una sèrie d'entrevistes qualitatives -i, més particularment semiestructurades- a persones participants al programa com un mètode adequat per a donar resposta de les nostres preguntes d'investigació.

Les entrevistes semiestructurades han sigut canònicament caracteritzades per Kvale (1996) com una pràctica simultàniament planificada i flexible; presenta la voluntat d'explorar certs temes però permet l'emergència de nous.³³ Seguint la guia pràctica elaborada per Valles (2002), qui emfatitza la importància i ajuda en el procés de traduir les preguntes d'investigació en assumptes de conversa,³⁴ s'ha elaborat un guió d'entrevista disponible als annexos.³⁵

Tal i com estava previst, en la seva aplicació pràctica, el guió no s'ha seguit al peu de la lletra, sinó que s'ha modelat al curs de la conversa, prioritzant les respostes per sobre de les preguntes. Les entrevistes resultants, amb les mesures apropiades

³² ACAPS és l'entitat, a nivell català, que forma part de la Coordinadora Estatal d'Associacions Solidàries amb el Sàhara (CEAS-Sàhara) (vegi's nota al peu 11). El naixement d'ASS és precisament fruit d'una escissió d'ACAPS, tal i com s'explica a l'entrevista 1 (disponible als annexos). Aquesta escissió, però, va ocórrer fa molts anys i, al menys actualment, no suposa cap problema pel que fa a la col·laboració i treball conjunt derivat de la participació d'ambdues entitats al mateix programa, és a dir, a VeP.

³³ La frase original és la següent: *"A semi-structured interview is planned, but flexible. It is guided by a set of themes to be explored, but it also allows new ideas to be brought up during the interview as a result of what the interviewee says"* (Kvale, 1996).

³⁴ En paraules del propi Valles (2002): *"La clave está en transformar las preguntas de investigación en asuntos de conversación, de modo que resulten comprensibles y relevantes para los entrevistados"*.

³⁵ En un intent d'emfatitzar el component flexible d'aquest mètode, el guió es compon de diversos blocs que, simultàniament, es divideixen en diversos mòduls. A l'inici cada mòdul trobem una pregunta oberta i, seguidament, diverses possibles intervencions amb les que buscar profunditzar, en cas que sigui necessari. El que es busca és encoratjar que els diversos temes que es volen tractar sorgeixin el més naturalment possible del discurs de l'entrevistat, sense haver de condicionar-lo. A més, al final de cada bloc s'ha inclòs un quadre amb els objectius que es perseguien.

per a preservar l'anonimat -concretament, l'adopció de pseudònims per a tots els noms de persones, així com la censura dels noms propis de llocs o entitats que poguessin portar a la identificació de les entrevistades-, també son disponibles als annexos.

El procés de contacte i selecció de les persones entrevistades no ha sigut fàcil. Els primers contactes, obtinguts a partir de la xarxa personal de l'investigador, i després d'inicialment mostrar una bona predisposició, no van fructificar.³⁶ Així, es va haver de procedir a través d'un número de telèfon publicat a xarxes socials, i dirigit a persones que volguessin participar, és a dir, acollir. Mitjançant aquest canal es va programar una visita presencial per part de l'investigador a un acte d'ASS amb motiu de Sant Jordi, posteriorment al qual es va poder realment donar inici al treball de camp.³⁷

En aquest segon i fructífer intent, la primera persona amb qui es va contactar era, a més de participant, un dels principals responsables de l'associació i del projecte (vegi's l'entrevista 1). Això va suplir la voluntat que es tenia, des d'un principi, de parlar amb alguna persona organitzadora, tan per l'interès teòric que pot tenir la seva experiència com per a aclarir alguns aspectes tècnics.³⁸ Una altra de les raons era, mitjançant la tècnica de la bola de neu, aconseguir més contactes de participants.

Com veiem, doncs, el procés de contacte i selecció de les persones entrevistades va estar exposat, com bé indica Valles (2002) a la imprevisibilitat i als riscos i limitacions que pot comportar la tècnica de la bola de neu, i que seran desenvolupats en apartats posteriors. Tot i així, el mostreig final ha consistit en sis

³⁶ És notable destacar que una d'aquestes persones, posteriorment mencionada reiteradament a les entrevistes realitzades, és una de les màximes responsables del programa a nivell català. Mentre algunes persones entrevistades han apuntat, en converses anteriors o posteriors a la gravació, a raons relacionades amb el gran volum de feina que aquesta persona enfronta, els motius darrera la seva no participació no han estat directament explicats a l'investigador.

³⁷ El fet de que no fos fins després d'una primera trobada física -en aquest cas, l'acte de Sant Jordi- que fructifiqués el procés de contacte i entrevistes, no fa sinó reafirmar la idea, postulada per Valles (2002) de la importància de construir un grau de confiança idoni.

³⁸ Principalment, qüestions relatives a l'aspecte organitzatiu i associatiu, com per exemple l'aclariment exposat a la nota al peu 32.

unitats d'anàlisi, dividides en dos subgrups segons un factor que, emergint de manera inductiva a partir de l'anàlisi dels resultats, ha resultat rellevant: el temps de participació al programa. Així, tenim un primer grup que porta més de cinc anys participant; i un segon grup que en porta menys:

GRUP 1	GRUP 2
Entrevista 1 (E1): Tomàs 9 anys acollint	Entrevista 4 (E4): Marta 1 any acollint
Entrevista 1 (E2): Gemma 15 anys acollint	Entrevista 5 (E5): Carmen i Jose 4 anys acollint
Entrevista 3 (E3): Guisla i Adrià Des del 2004*	Entrevista 6 (E6): David, Pilar, Àngels i Joaquim 2 anys acollint

Taula 1: Elaboració pròpia. L'asterisc fa referència a que aquesta parella porta acollint des del 2004, però van parar durant diversos anys (del 2007 al 2019), i actualment tornen a acollir.

Una mirada a la taula 1 confirma la variabilitat dels casos d'anàlisi: mentre hi ha casos en que, tot i acollir en parella, s'ha realitzat l'entrevista només a un dels membres d'aquesta (E2), altres entrevistes s'han realitzat a ambdós (E3 o E5), o inclús a dues parelles alhora (E6) que consideraven que, en certa manera, havien compartit l'experiència d'acollida. En tot cas, s'han respectat i prioritzat les preferències de les entrevistades, amb l'objectiu de fomentar un grau òptim de confiança i comoditat (Valles, 2002). Aquest criteri ha conduït a acceptar propostes que s'allunyaven de l'esquema inicial —com és el cas de l'E6—, considerant que, a més, poden contribuir a enriquir el conjunt de materials obtinguts.

6.- Resultats i anàlisi

6.1.- Estudi i definició de la vessant contestatària

El primer que volem destacar és que, responent al nostre dubte fonamentat que ha inspirat la principal pregunta d'investigació (P1), resulta evident que la vessant contestatària del programa VeP no es concreta en una crítica al règim fronterer espanyol o europeu. Els materials recopilats no contenen cap indicatiu que apunti cap a aquesta direcció, confirmant que les diferències qualitatives entre aquest programa i els sorgits durant la crisi dels refugiats de 2015 o la guerra entre Ucraïna i Rússia, assenyalades a l'apartat 4, també troben el seu eco en la configuració de la seva vessant contestatària.

Això no implica que aquesta vessant sigui inexistent. L'entrevista amb el Tomàs (E1), organitzador del projecte, confirma que, per part de l'associació, aquesta vessant busca concretar-se en el que a l'apartat 2 s'ha definit com l'objectiu polític del projecte, és a dir, en un qüestionament, impugnació, crítica de la situació política del poble sahrauí exiliat, la qual es considera injusta.³⁹ Front aquesta situació, el que es pretén és difondre (E1) -o transmetre (il·lustració 1)- aquesta realitat, mitjançant una narrativa segons la qual els infants sahrauís són ambaixadors de la seva causa (E1). El programa compta amb activitats, com una concentració anual a Barcelona o la recepció dels ajuntaments⁴⁰ -la primera d'elles obligatòria⁴¹-, amb les que es pretén mostrar, refermar aquesta vessant.

³⁹ La següent cita explica de manera clara aquesta postura: *"I després hi ha la part política, que aquests nens fan visible el problema del seu poble. Ells són els millors ambaixadors, i mitjançant aquest projecte, quan aquests nens venen i els expliquem a les famílies quines són les condicions en les que estan, les famílies d'aquí veiem que la injustícia que s'està cometent i la situació real del poble sahrauí"* (E1).

⁴⁰ Aquest episodi, que com diem és un dels més eminentment polítics del programa, consisteix en que cada alcalde i consistori dels pobles que han acollit reben simbòlicament a un dels nens sahrauís participants al programa a l'ajuntament, en un acte, que, com diu el Tomàs, és *"per a que surti a premsa, i per a que sigui un acte institucional, i tingui més repercussió"* (E1).

⁴¹ Obligatori, es considera oportú assenyalat, per al nen, no per a la família acollidora: *"Això és pràcticament obligatori. Si el teu nen no pot, me'l deixes que ja el porto jo, però és un cop que es troben, un altre cop, tots els nens de Catalunya, on fem un acte reivindicatiu, on traiem les banderes i reivindicuem el poble sahrauí"* (E1).

Cal assenyalar, però, que aquesta vessant no es concreta en una crítica a la postura política oficial del govern espanyol, una tesi que, de donar-se, guardaria certa semblança amb el vist a la bibliografia revisada, on la contestació volia dirigir-se cap al règim fronterer governamental. L'entrevista amb la persona organitzadora (E1) fa palès que, mentre la postura política espanyola és coneguda, aquesta es percep com una realitat que dificulta el funcionament del programa, més que un escenari que es pretén contestar.⁴² La crítica de la situació política del poble sahrauí exiliat pren, doncs, una forma abstracte.

Tanmateix, aquesta visió o voluntat que, insistim, emana del programa i, més generalment, de l'associació, té una desigual implantació o èxit a nivell pràctic. Analitzant les percepcions expressades pels participants, trobem diferències significatives entre el primer i el segon grup.

Començant pel segon grup, trobem que, d'una manera certament particular en cada unitat d'anàlisi, una característica conjunta és que aquest component polític es troba diluït i transformat. El cas més extrem el trobem a l'E5, on, tot i les intervencions de l'investigador que directament evocaven aquest objectiu, les entrevistades no van identificar-lo de manera pròpia, tornant immediatament a l'aspecte humanitari.⁴³ De manera menys evident, però en la mateixa línia, es va donar a l'E6, quan va ser l'investigador qui, aproximadament a mitja entrevista, va

⁴² Així, quan l'investigador pregunta explícitament per les relacions de l'associació amb les entitats estatals, el Tomàs (E1) respon: *"Doncs a nivell estatal és molt dura, perquè el govern d'Espanya és pro-marroquí, i això es un handicap per nosaltres. Des de que Pedro Sánchez va enviar la missiva aquesta al rei de França, dient que eren tant amics i demés, la cosa s'ha... ho hem patit a molts nivells: a nivell nacional, tot i que mai han posat pals a les rodes... això, per exemple, ha suposat que el Front Polisari s'ha posat de cul amb les entitats espanyoles; Algèria ens ha castigat, no ha tingut en compte que som una part solidària, sinó que ens han maltractat a nivell d'avions, de permisos, i de facilitar-nos les coses per a continuar amb el projecte endavant. És un problema, el govern central ens penalitza moltíssim"*.

⁴³ Per raons d'espai no ens és possible adjuntar el text complet al cos del treball, però és realment representativa aquesta interacció, on després de preguntar-li per l'acte a Barcelona, la Carmen insisteix: *"O sea, yo todo esto entiendo que es una manera de hacerse escuchar, ¿no? De fer-se sentir y que es necesario, es que es necesario, esos niños tienen que salir... o sea, no puede ser que se suban 100 y otros 50 se queden mirando, no puede ser, no puede ser"* (E5). Com veiem, el fer-se sentir es relaciona amb la necessitat de que hi hagi més famílies involucrades; i no amb la seva situació política.

deliberadament preguntar sobre la qüestió del conflicte, en vista que no havia emergit de forma orgànica.

Així, a la unitat E5, essent el cas més extrem d'aquesta dinàmica, el component polític s'ha diluït totalment en l'humanitari. Per contra, el més representatiu de les unitats E4 i E6 és que l'objectiu polític -o, millor dit, no purament humanitari- que les entrevistades associen a la pràctica hospitalària no pren la forma aparentment pretesa per l'associació, és a dir, no té el conflicte com a eix central. El conflicte, per tant, es presenta com un fet tangencial, anecdòtic;⁴⁴ inclús, i en el cas d'E4, problemàtic, una cosa que no agrada, uns valors que es pretenen canviar.⁴⁵ Això arriba fins al punt de que a l'E6 trobem que es vol combinar la visita als campaments de refugiats amb un viatge turístic al Marroc.⁴⁶

Insistim en que això no implica una absència d'un objectiu polític. Només que aquest, que en certa manera també és caracteritzable com a contestatari, defineix la pràctica hospitalària com un xoc cultural que vol aportar als nens uns valors

⁴⁴ El terme tangencial és particularment adequat per a referir-se al tractament del conflicte per part de la unitat E6. Aquest és objecte de la conversa de manera relativament breu només immediatament després que l'investigador introdueix explícitament l'assumpte. En Joaquim és l'única de les entrevistades que fa referència als actes polítics del programa, reconeixent que si bé el discurs del responsable del Polisario és una "xapa", sí que és veritat que "allà realment te'n assabentes bastant". Posteriorment, i de manera similar a E5, es torna a introduir una qüestió humanitària -les riades que han ocorregut als campaments aquest any- per, finalment, passar a parlar de la importància del vincle que han establert entre ells. La següent i última menció -indirecta- al conflicte fa honor al terme anecdòtic: "[...] perquè el pare no hi és, no hi és mai. És del... Frente Polisario el pare, i llavors no hi és mai. Sempre està... bé, quan va veure per primer cop els trabucaires va dir: mira, como papà [riuen tots]... i nosaltres flipant... i dic, ¿como papà? I diu sí, l'escopeta" (E6).

⁴⁵ Per a entendre l'ús del terme problemàtic: "Entre ells es compinxaven, i començaven com amb idees que a mi em portaven a pensar en el radicalisme, que era aquí todos [fa el símbol i l'onomatopeia de tallar el cap dos cops], saps? Tu tens una idea del que són els extremistes àrabs i penses: això està, eh? Està pul·lulant per allà. Perquè també saps que els seus pares, o els seus parents grans porten... bé, estan a la lluita armada, porten armes... [...] Amb el que tu portes també intentes influir amb que, bé, les coses no s'arreglen amb armes, però clar entens el tema d'allà, vull dir que tot és un... saps?" (E4)

⁴⁶ "Però a mi perquè m'agrada molt, eh, o sigui per exemple, és una cosa molt similar... bé, similar, no... una cosa és un camp de refugiats, però bé... el Marroc, que a mi m'agrada molt allà, hem viatjat moltes vegades allà, però justament aquesta Setmana Santa estàvem apuntats. Ens vam apuntar, vam fer la inscripció i anàvem a Algèria. Bé, també anàvem al Marroc, eh [riuen]" (E6).

diferents,⁴⁷ més propers al feminisme occidental, que a vegades es presenta explícitament contraposat a l'islam:

D: I quan m'ho vas plantejar què va passar? Què et vaig dir? Quina condició va ser?

P: Ah, que fos una nena.

J: Ah, jo també [riu].

D: Perquè pensava que si fèiem un acolliment d'un lloc on les dones no tenen tantes oportunitats, o no els mostren un món que d'allò... Jo vaig dir, jo vull una nena, perquè li ensenyarem coses que no coneixerà. I tate, va ser així. El primer dia qui conduïa? Ella. Qui cuinava? Jo. D'acord? I trencar-li els esquemes és el que jo volia fer, jo volia fer això [...]

J: És que el tema nen-nena a la societat musulmana, perquè, a veure, siguin sahrauís o no, segueixen sent musulmans, t'agradi o no...

(E6)⁴⁸

Troblem un alt contrast amb el primer grup, en el qual la vessant contestatària que atribueixen a la pràctica de l'acollida està més alineada amb els objectius declarats del programa,⁴⁹ sorgint en totes les converses de manera més orgànica, i presentant les entrevistades un millor coneixement general del conflicte.

A simple vista, podríem extreure la conclusió de que és precisament la pròpia participació al programa la que, amb el temps, acaba alineant la voluntat

⁴⁷ Així, quan preguntada pel programa, la Marta (E4), just després d'indicar qüestions humanitàries-essent la calor la més citada de totes elles-, afirma que també es fa per a "introduir-los a una cultura amiga, anem a dir, per a tenir aquest intercanvi cultural...".

⁴⁸ Hem posat aquest exemple per ser el més representatiu, però trobem diversos. La Marta, a E4, seguint aquesta línia, explica una anècdota també present de manera pràcticament idèntica a E6: "Perquè, al final, tots som humans, no? Ostres, doncs la seva mentalitat, al veure aquí nenes que el tracte és igual que, no? Les dones poden conduir, per a ells era com, em van veure al volant, i van pensar que era una broma, que jo no podia conduir. Pensaven que era el meu fill gran el que anava a conduir. Llavors, feia la broma, no? Jo no sé, eh, jo no sé [riu]. I llavors conduïa per a fer la broma, però, saps?" (E4). També el propi Tomàs, cap al final d'E1, tractava breument aquest assumpte: "Jo no sé si quan ells estiguin a la seva terra a mi m'agradarà anar amb les seves normes allà, però serà de justícia que disfrutin de la seva terra, de ple dret. No seré jo el que vagi a dir-los si les dones han d'anar tapades o no. Això és una cosa que han de solucionar ells com a poble sahrauí. Tot i que el poble sahrauí son de les societats més matriarcals que hi ha dins de l'Islam." (E1).

⁴⁹ A mode d'exemple, una cita que ho evidencia: "És com no deixar morir aquesta realitat perquè s'ha de lluitar per poder-la canviar. I l'única manera de poder-la lluitar és que no s'oblidi. I el problema del Sàhara jo crec que és que és un conflicte que s'intenta oblidar, no es parla, no es visibilitza tot el que s'hauria de visibilitzar. I és com, bé, a veure si s'acaba oblidant, i d'aquesta manera Marroc va fent el que està fent..." (E2).

contestatària dels participants amb els objectius del programa, en un paradigma en el qual altres factors -l'humanitari o l'emocional⁵⁰- actuarien com a reclam per a posteriorment polititzar en certa manera els participants. Sense poder descartar per complet aquesta tesi, hi ha certes observacions que la contradiuen.

En primer lloc, trobem que, a excepció del Tomàs,⁵¹ en els casos E2 i E3 s'identifica la situació política del poble sahrauí ja com a part de les motivacions inicials per a participar al programa, com a fet que el diferenciava d'una pràctica purament humanitària, caritativa.⁵² Aquesta és una realitat que no observem al segon grup.

En segon lloc, trobem que a E3, les entrevistades que van començar a acollir fa més temps, assenyalen una davallada en el grau de coneixement i consciència del conflicte per part dels propis infants sahrauís acollits, qui, a diferència d'abans, ja no saben quina és la posició correcta d'una bandera sahrauí.⁵³ En aquesta mateixa entrevista s'identifica el decreixement en el número de famílies acollidores com una de les raons per la qual l'associació ja no incideix en la qüestió del conflicte.⁵⁴

⁵⁰ Aquesta lògica és exposada perfectament per la Gemma a E2: *"Perquè al final VeP és la cara visible, la cara bonica, no? D'acull un somriure... que és una manera d'atraure, no? A la població que potser no sap de què... o no coneix ben bé tot el que comporta. I llavors, doncs es fan xerrades, es fan passes de documentals o de vídeos, xerrades per voler trobar més famílies que ho vulguin col·laborar amb el projecte."*

⁵¹ Aquest participant, qui finalment s'ha acabat convertint en organitzador, admet que, si bé a l'inici la seva intenció era ajudar a un nen, finalment s'ha acabat involucrant políticament.

⁵² En aquest sentit, Gemma (E2), parlant del viatge que la va impulsar a participar: *"I és com allò de dir no, no, és que estem aquí, és molt injust, i estarem aquí fins que aconseguim el nostre objectiu. Però no som unos pobrecitos, no som, no sé com dir-te, eh... no hi havia el concepte aquest de qué lástima, qué pena... No, no, és allò de dir estem aquí perquè estem lluitant, i hem de lluitar per poder aconseguir la independència, per poder aconseguir tornar a la nostra casa, això és temporal, això és temporal..."* (E2). També l'Adrià (E3): *"Per un motiu polític i ferm. Vull dir, no... o sigui, no era fer caritat, no? [...] Passa que aquí hi havia... el que em va fer d'això era, tal com ho explicava l'home aquest, el [nom propi], era que, clar, aquesta gent que viu als camps de refugiats perquè el Marroc aprofita, perquè els tenen allà d'això, doncs els traiem dos mesos. Dic, doncs ja està, un nen d'aquests."*

⁵³ La Guisla assenyala: *"Els d'ara, últimament, no saben ni com posar la seva bandera. La bandera sahrauí [ensenyant-me la fotografia d'una bandera], el negre va a dalt mentre estiguin en guerra. El dia que estiguin en pau, el verd passarà a dalt. Doncs els nanos ara això no ho saben. La posen de qualsevol manera... no, de qualsevol manera no, el negre va a dalt."* (E3)

⁵⁴ També la Guisla (E3): *"Bé, bastant feina tenen que la gent aculli com per a sobre fotre'ls-hi no, no, si es que tot això és polític..."* Això és fàcilment relacionable amb una cita del Tomàs (E1), organitzador, qui, quan preguntat pel conflicte, comenta: *"A mi, és una història que jo la dono molt per suposada i em sembla molt recurrent, i suposo que és una cosa que ja no suma, perquè l'hem explicat tantes vegades que..."*.

Aquesta manca de famílies pot ser causa de les facilitats -o absència de filtres- a l'hora d'acceptar famílies d'acollida, realitat assenyalada i en algun cas inclús criticada (E6) per diverses entrevistades.

Així, i tenint en compte l'abast del present estudi, només ens queda assenyalar aquesta diferència substancial entre ambdós grups, indicant possibles explicacions, però sense apuntar a una en concret. Aquesta haurà de ser objecte de futurs estudis, entre els quals seria interessant incloure-hi persones que hagin abandonat el programa -un perfil inexistent en aquest model d'anàlisi. Passem ara a l'estudi de la relació de poder i el factor emocional, dues dimensions que, deixant de banda les diferències entre els dos grups identificats, impregnen tota l'acollida a la llar.

6.2.- La relació de poder, el factor emocional i la seva imbricació

L'estudi de la relació de poder existent en una relació amfitrió-convidat, presenta unes ambivalències realment reveladores. El primer que trobem són tres factors que clarament alleugeren la percepció de la mateixa. En primer lloc, el fet de que siguin nens/es naturalitza la imposició de normes per part de l'amfitrió; l'expressió "igual que al meu fill" es repeteix.⁵⁵ Això sol anar de la mà de la narrativa ja descrita del xoc cultural, segons la qual la imposició de normes es justifica perquè han d'aprendre la cultura d'aquí.⁵⁶ Finalment, la qüestió de la temporalitat estimula l'evocació de narratives -concretament, la que presenta l'acollida com unes vacances o una espècie d'intercanvi o viatge estudiantil- que resulta en una falsa aparença de simetria i que, a al capdavant, normalitza, oblida, el transfons de la situació: que el nen/a acollit és un refugiat:

⁵⁵ A mode d'exemple: "Igual que no deixaries al teu fill, és exactament el mateix. El teu fill si li deixessis faria el que volgués, però no deixem als nostres fills, ni deixem als sahrauís que facin el que els hi doni la gana" (E1).

⁵⁶ La barreja dels dos elements, és a dir, el fet de que són nens i que provenen d'una cultura molt diferent, porta a l'ús de termes com "salvatge": "Has de ser molt obert, però també has de posar límits per a que ells aprenguin que hi ha altres maneres de viure. No és que es pugui ser salvatge, però per la paraula, però allà estan acostumats a viure amb portes obertes, surten, entren, pugen a la teulada, van a casa del veí... tot és casa seva, tota la zona de la comunitat és una família gran... I clar, ells, normal, són petits, no?" (E4)

[...] i també tenim molt clar que són unes vacances, o sigui, els nens, les nenes que hem tingut desitgen de tornar, o sigui que hi ha molta gent que et diu: ah no, doncs no voldran tornar. Sí que volen tornar, volen tornar amb la seva mare, amb el seu pare, amb la seva família, amb la seva realitat, o sigui, aquí està molt bé, però són unes vacances, que al final és com qui se'n va, no sé, amb la polsereta a Punta Cana, que t'ho fan tot, sí, però tu després tornes a casa teva, no? [E2]⁵⁷

Això, a més, es suma a l'alt grau d'institucionalització que el programa presenta a la societat sahrauí exiliada, que es desprèn del fet que, tal i com s'ha assenyalat a l'apartat 2, hi ha una dependència sistemàtica d'aquesta solidaritat transnacional.⁵⁸ Dues conclusions resulten d'aquesta situació. Primer, que els nens es troben subsumits no només en la relació de poder amfitrió-convidat,⁵⁹ sinó a aquella marcada per les necessitats del seu propi poble, representat pel Polisario. Com a resultat, trobem els episodis, relatats per la majoria d'entrevistades, en que una trucada de representants del Polisario fa vívida aquesta situació:

Si un nen es porta malament, l'amenaça de què no tornarà... bé, jo no sé què els hi diu... quan parlen amb el delegat li fot 4 crits al nen, i tot s'ha acabat. O sigui, els hi diu, jo crec que els hi diu que això és una oportunitat per a la seva família i pel seu poble, i que no pot estar aquí dient tonteries, i que si no d'això no sortirà ni ell ni ningú més, ni els seus germanets ni res. Fa aquesta amenaça i a partir d'aquí el nen... (E3)⁶⁰

Per altra banda, aquesta superposició implica l'existència d'una tercera relació de poder, a saber, l'existent entre ambdues famílies: l'acollidora i la sahrauí. Doncs aquesta última, en el seu conjunt -i englobant també a l'infant- és la dipositària

⁵⁷ També a E3: *"És solidaritat, és solidaritat, que és diferent. Jo no tinc un pobre nen que, pobre desgraciat, ve d'un lloc que no tenen res... No, mentida. Són persones que venen d'un lloc que evidentment no tenen pràcticament res, però que... són molt feliços. A mi quan em diuen no, però clar, com deixes que després marxi si a qui li has donat tot? No, 1, aquí no l'he donat tot, i 2, quan marxen estan molt contents, perquè tornen a casa seva, amb la seva família, i molta gent això no ho entén".*

⁵⁸ Això és visible, per exemple, en el procés de selecció dels nans/es sahrauís participants al programa. Aquests, segons assenyala en Tomàs (E1), no s'apunten voluntàriament sinó que *"quan compleixen 8 anys entren directament, vulgui el pare o no, entren directament al programa VeP. Llavors, després, quan nosaltres parlem amb ells, diem si poden venir o no, o si finalment la família diu que no, jo el meu nen té la fotografia, però jo no vull que vagi. Doncs bé, es treu del programa".*

⁵⁹ És evident que, si el nen no compleix les expectatives de l'amfitrió, és a dir, i en termes generals, de l'associació, el nen no tornarà a venir (E1).

⁶⁰ Aportem aquí alguns exemples més: *"Sí, sí... hasta ploraven i tot. En la seva llengua els hi deuria dir: si no, us torno cap a casa. I hasta plorant, pobres, però bé... clar, si els hi dius una i una altra vegada, i al final vaig dir: necessito ajuda, perquè no em fan cas, no?" (E4); o: "Li va fotre una bronca... Safi, safi, safi! Començava a cridar-li i mare meva..." (E6).*

final de la provisió transnacional. A més de fer-se palès, lleugerament, en el tracte de l'associació amb unes i altres famílies,⁶¹ és una realitat generalment percebuda per les entrevistades.⁶²

Però de tot el vist fins ara, incloent el referent a la vessant contestatària, no hi ha res que es manifesti de manera tant evident i transversal com la importància del factor emocional. Així ho observem amb el Tomàs (E1) per a qui el fet que el primer nen els va “encantar” va fer que s’enamoressin del projecte; o la Gemma (E2), qui va començar per a “veure què tal”, i finalment “s’han convertit en família”; o el David (E6), per a qui “els carrusels emocionals” viscuts fa que recomani l’experiència.

A banda d’aquesta tendència general, exemples de la qual no ens en falten, la presència d’aquest factor es presenta en formes més concretes, com en l’adopció de mesures per a què es produeixi certa ruptura emocional amb la família sahrauí, per a millorar el global de l’experiència.⁶³ També, i en línia amb el vist a la bibliografia (Monforte 21), el fet de ser infants i, més concretament, el vincle que es pot establir amb els fills biològics dels participants, es menciona més d’una

⁶¹ Ens referim a un moment, prou concret, en què el Tomàs relata com s’adrecen les queixes de les famílies. És particularment interessant que, tant quan és la família acollidora com la sahrauí la que presenten queixes o inquietuds, la família a la que s’intenta convèncer és la sahrauí. Adjuntem el fragment: “I després, puntualment, amb cada família, si hem tingut algun problema, nosaltres cridem a aquella família i li expliquem, i si ella vol dir-nos alguna cosa també, també ens reunim amb ells i ens explica: doncs a mi no em va agradar perquè la dona d’on estava el meu fill es passejava despullada. Llavors intentem explicar-li com som nosaltres, quina és la nostra cultura i les nostres costums. I en el cas de: és que el nen no menja verdura, que és el cas d’aquí. O és que el nen no ajudava a posar la taula, perquè deia que això era de dones. Doncs parlem amb la seva mare i li expliquem que el nen quan estigui aquí ha de fer les mateixes costums que nosaltres, perquè ve aquí per conviure amb nosaltres, i ens ha de respectar a nosaltres com a cultura” (E1).

⁶² Prou il·lustrativa aquesta cita, extreta d’E6: “No... ens veuen com un... [inaudible], com el duendecillo de l’arc de Sant Martí, no? Ens veuen com si portéssim una bossa de monedes, i cada vegada que ens foten una patada com el [inaudible] sortissin monedes [el Joaquim riu]... que podem comprar-ho tot, ells tenen el concepte aquest. I, de fet, amb els que van tenir problemes l’Adrià i la Guisla els hi deien que ells demanessin. Que demanin, els hi deien als nens. La família, els pares, els hi demanen als nens: vosaltres aneu demanant que us ho donaran tot...”

⁶³ Així ho argumenta en Tomàs (E1), organitzador del programa: “Mentrestant, parlem amb les famílies d’allà, que no toquin els nassos, que no molestin gaire, que truquin un cop a la setmana només, per a no empenyar el nen, perquè són nens petits i els primers dies troben molt a faltar les seves famílies. Si parlen cada dia, el nen està trist cada dia. Si només parla un cop a la setmana, el nen fins que no arriba el dia de parlar amb la seva família, ja no se’n recorda, i entra dins de la dinàmica”.

vegada.⁶⁴ Però potser inclús més rellevant és l'únic cas on el factor emocional brilla per la seva absència, és a dir, a l'E4, que és, precisament, l'únic cas on l'experiència d'acollida no va ser positiva.⁶⁵

Totes aquestes observacions ens porten a definir el factor emocional com un pilar fonamental del funcionament de VeP, no només com a reclam per a la recaptació de noves famílies -la lògica darrera el lema "Acull un somriure" (vegi's nota al peu 50)-, sinó també per a mantenir les famílies recaptades.

Que aquesta qüestió travessa el programa s'evidencia en el mecanisme adoptat que permet que la família acollidora repeteixi amb el mateix nen sahrauí durant tot el cicle, potenciant el vincle emocional establert com a mediador de la continuïtat al programa de les famílies participants. Aquest funcionament, a més d'haver estat provat per l'experiment natural que va suposar l'aturament del programa per la pandèmia,⁶⁶ es diu que ha provocat escissions al teixit associatiu a nivell nacional.⁶⁷

⁶⁴ En aquest sentit, la Carmen (E5), remarca: "[...] en nuestro caso no tenemos hijos, pero hay gente con hijos y el vínculo que se crea entre esos niños y los niños de acogida es espectacular". També per en Joaquim (E6) qui, repassant l'experiència, i recalcant que en un primer moment no tenia una motivació especial pel projecte, evoca la importància del vincle establert entre la nena acollida i la seva filla: "Jo ja ho he dit, la motivació era nul·la o zero, vull dir, fora mals de cap. I em vaig trobar aquí i vaig dir bé, doncs va, acollim. I ja està, no me'n penedeixo ni un minut, vull dir, súper bé... i això que ja tenim una nena i tot. Hem vist la Mar [la seva filla] amb una germana gran, i quan està la Khadija aquí doncs és la seva germana gran i és la nostra filla, ja està, vull dir, ni más ni menos".

⁶⁵ També, en altres casos, l'absència d'un vincle emocional constitueix una barrera per a la participació del nen a programes posteriors, com per exemple, el Projecte Madrassa (vegi's nota al peu 12). Així, quan es parla de la possible incorporació d'un nen acollit al Projecte Madrassa, i comparant-lo amb altres que havien tingut, a l'E3 s'argumenta: "No, i els que hem tingut, el primer no ens donava la d'això de dir... no, el Projecte Madrassa i que visqui amb nosaltres, perquè no vam connectar...".

⁶⁶ El Tomàs (E1) descriu una situació en la qual, degut a la pandèmia, totes les famílies que eren repetidores van deixar el programa, suposant en una baixada significativa en els números de participants: "Sí, mira, al covid va passar que... nosaltres normalment érem 500 famílies les que teníem a tota Catalunya, i llavors teníem unes 250 famílies que venien arrastrant nens, o famílies de nens, vol dir que repetien, que eren repetidors. El nen acabava el seu procés d'estar aquí i agafava el cosí, agafava el germà, la germana... i 250 que buscaven nous. Què va passar? A la pandèmia, els que repetien van estar dos anys sense venir, amb el qual quan van tornar, pràcticament, vam començar a buscar, i vam buscar els nous, i els nous eren els 250 de sempre. Aquests repetidors ja no els vam trobar".

⁶⁷ Comenta l'Adrià que aquest assumpte va provocar una escissió del nucli organitzatiu del programa de Catalunya: "Llavors Catalunya va dir no, no, es que és molt millor que repeteixin, perquè el trauma que té el nen de conèixer una família ja el té una vegada. Llavors, és molt millor

A (entrevistador): És a dir, els que entren a la roda ja han de repetir sí o sí.

T: Bé, no, si ells no volen no. Però nosaltres no els hi podem dir que no vinguin, perquè aquella família si podem comptar-los, ostres, és una família que ja tenim convençuda, que ja tenim agarrada, que probablement, si aquell nen està fins els 12 anys és molt probable que quan acabi aculli un nen de la mateixa família. És molt probable. És molt difícil que no sigui així. Però, a més, és una família que si acull durant aquests quatre anys és una família que és prescriptora, es converteix en prescriptora, perquè ja aquell nen és de la seva família, ja és el seu fill. (E1)

En quant als participants, aquesta lògica és present a la majoria de casos,⁶⁸ i només pot ser trencada mitjançant la subversió conscient per part de la pròpia participant. Així ho planteja Gemma (E2) qui, després de la pandèmia, i en vista que no hi havia ningú de la seva família per a acollir, es van plantejar la seva continuïtat:⁶⁹

“I clar, aquí l’Arnau i jo ens vam plantejar, en plan, bé, i què fem ara? Perquè hi ha moltes famílies que diuen bé, doncs ens esperem i quan li toqui per edat doncs que vingui aquesta família. I aquí vam tenir bastantes xerrades així una mica filosòfiques, i al final vam dir no ho fem per a la nostra família només. [...] Ho fem perquè creiem que és una bona oportunitat per a tota la canalla dels campaments que puguin venir.” (E2)⁷⁰

El negatiu d’aquesta subversió conscient és l’E5, on el factor emocional és especialment present, cosa que fa que, paradigmàticament, es vulgui restringir,

que es repeteixi. Llavors, Catalunya es va independitzar, i va fer l’Associació Catalana d’Amics del Poble Sahrauí”.

⁶⁸ Això és present, per exemple, a E6: *“Perquè se’ns ha posat al cap que volem seguir la família, i que ens ho tallin... ha de costar crear el vincle de nou amb una altra, mentre no deixes anar l’altre... I llavors, què passarà? Arribarà un moment en que el conflicte de què vols tornar a acollir aquella família, però ja has acollit aquesta. Llavors, què acabaràs fent, acollint a 2? No...”.*

⁶⁹ Inclús quan es dona aquesta subversió conscient, és interessant com les entrevistades insisteixen que, tot i que han acollit a nens d’altres famílies, la primera família és la seva, la pròpia: *“I l’any següent ja vam acollir a l’Imad, que és d’una altra família. Però bé, la nostra família allà és el Mohammed i l’Ahmed.” (E1)*

⁷⁰ Molt interessant és el fet que les famílies, ja conscients de la lògica d’aquest funcionament, actuen en conseqüència. També la Gemma (E2) explica: *“Quan vam anar la primera vegada nosaltres en aquell moment, l’Arnau i jo no teníem fills, i li vam dir tant al pare com a la mare, perquè hi ha un projecte que es diu Projecte Madrassa, que poden venir els nens, en comptes de venir a l’estiu, venen durant l’any a estudiar, i llavors a l’estiu tornen als campaments per estar amb la família. Llavors els hi vam dir: escolteu, voleu que mirem de fer això amb la Rabab i que vingui a estudiar i després els estius allà? Us ho diem ara perquè ara no tenim fills nosaltres encara, i ens ho podríem plantejar. Un cop nosaltres pot ser comencem a tenir fills, això no ho podem fer... I els seus pares, tant un com l’altre ens van dir mira, no. Preferim que continueu fent els estius amb la Rabab, i si podeu després amb la Maimouna, amb la Muna... i això, i tenir aquesta relació, i ja es veurà”.*

limitar la pràctica hospitalària d'acollida al nen concret amb qui s'ha establert el vincle emocional, mitjançant la voluntat d'inscriure'l al Projecte Madrassa (vegi's nota al peu 12).⁷¹

Finalment, no volem deixar d'assenyalar la imbricació entre aquests dos aspectes. Cal recalcar que la necessitat, per part de les famílies sahrauís, de rebre provisió transnacional, constitutiva de la relació de poder existent, està mediada per l'establiment d'un vincle emocional. Per tant, i tot i que l'objectiu del programa és que la relació duri més enllà de l'acollida, com bé diu el Tomàs (E1) això *"dependrà de la família d'aquí i de la família sahrauí"*.⁷² A més, i de manera evident, l'establiment del vincle emocional està condicionat una correcta assumpció de la relació de poder, tant per part del nen -que pot ser retornat o no continuar al programa-, com per part de la família.⁷³ Conseqüentment, la imbricació d'ambos factors produeix condicionalitat o, el que és el mateix, la possibilitat de tenir o no *"sort, en el sentit que és bona nena"* (E6).

⁷¹ "Quiero decir, yo no te digo que no acogería, o sea, cuando te he dicho que no acogería a otro niño y que querría que se quedara este es que lo paso muy mal cuando se va. La realidad es esa" (E5).

⁷² Això en alguns casos, i de manera il·lustrativa, suposa que els propis ingressos rebuts fruit d'aquesta provisió transnacional s'inverteixen, precisament, en l'enfortiment del vincle establert: *"I quan anem allà, la relació que tenim amb la família d'en Mohammed i l'Ahmed és com de família. De fet, un part de la casa, amb les ajudes econòmiques que enviem per ells, per a que sobrevisquin, el segon any ens van fer com si fos una dependència de la casa per a nosaltres. En comptes de gastar-ho per ells ho van gastar en fer les dependències per a nosaltres"* (E1).

⁷³ Les famílies, segons E1, poden saturar el vincle: *"Allà hi ha famílies que alguns son molt pesats, i quan acaba el programa, les famílies d'aquí diuen: escolta'm, és que no vull que em tornin a trucar mai més, no? Llavors, hem de ser molt didàctics, d'educar a ambdues famílies, per a que es respectin, que hi hagi un vincle, però que no es satori."* Per altra banda, i en una realitat també apuntada per E6, el vincle pot perillar si la provisió transnacional es demana explícitament, fent massa visible la relació asimètrica de poder: *"I a nosaltres, la mare sahrauí ens va arribar a enviar el número de compte corrent [amb èmfasi] perquè l'ingresséssim diners, para irse de vacaciones a Argelia con sus amigas... dius ei, ei, ei, ojo!"* (E3).

7.- Conclusions

Responent a la pregunta principal (P1), es pot afirmar que el programa VeP incorpora una vessant contestatària. Tanmateix, i com a conseqüència de les especificitats de VeP, aquesta no qüestiona el règim fronterer, sinó que s'expressa com una crítica abstracta a la situació política del poble sahrauí exiliat, considerada injusta.

A nivell pràctic, aquesta vessant pren formes diverses segons l'antiguitat de les famílies al programa. Entre les participants més veteranes (més de cinc anys), l'alineació amb l'objectiu polític definit a l'apartat 2 és més explícita. En canvi, entre les més noves, la dimensió contestatària es dilueix i es transforma, tot i que no desapareix: es reorienta cap al desig de generar un xoc cultural que apropi els infants a valors vinculats al feminisme occidental, sovint entès com a contrari a l'Islam.

Aquestes troballes coincideixen amb l'assenyalat per Bonilla Pérez (2021) i l'informe de l'IECAH (2008), que apunten certes mancances en l'objectiu polític del programa. Si bé s'han identificat diverses possibles causes d'aquesta tendència, no n' emergeix cap de predominant, la qual cosa convida a continuar investigant. En aquest sentit, es considera rellevant per a futurs estudis la incorporació d'infants participants i/o famílies que hagin abandonat el programa, perfils absents en aquest treball.

Pel que fa a les sub-preguntes P1.1 i P1.2, s'ha optat per deixar de banda les diferències temporals, ja que les relacions de poder amfitrió-convidat i el factor emocional travessen totes les experiències d'acollida. D'una banda, es detecten mecanismes que naturalitzen o suavitzen aquesta asimetria, com el fet que els acollits siguin infants, el discurs del xoc cultural o el caràcter temporal del programa. Aquest últim, a més, evoca narratives que invisibilitzen precisament el que es vol visibilitzar: el fet que els infants acollits són refugiats.

En línia amb Luccioni (2023), això no implica l'absència de relacions de poder. Ans al contrari, la dependència estructural del poble sahrauí respecte aquest tipus de

solidaritat (Qasmiyeh, 2011) situa els infants en una doble subordinació: davant la família acollidora i davant la seva pròpia comunitat, que necessita de la seva participació al programa. Aquesta dinàmica produeix, alhora, una tercera relació de poder entre la família acollidora i la sahrauí.

El factor emocional emergeix com a pilar fonamental del programa, no només per atraure famílies, sinó per assegurar-ne la continuïtat. Això queda exemplificat en el canvi estructural introduït que permet la possibilitat que un infant repeteixi cada any amb la mateixa família, amb l'objectiu de consolidar el vincle afectiu i evitar que la família acollidora es desvinculi del programa. Tal i com apunten Monforte et al. (2021), si aquest vincle no és subvertit conscientment, pot derivar en condicionalitat: és a dir, en una solidaritat restringida als infants amb qui s'estableix una connexió emocional.

Així, i en termes més generals, el bon funcionament del programa depèn d'aquest vincle emocional entre l'infant i la família acollidora. Aquest vincle es troba, a la vegada, condicionat per la correcta assumpció, per part de la família sahrauí, de la relació de poder inherent a l'acollida.

Així, tot i el caràcter contestatari específic del programa, els resultats s'alineen amb el que han exposat diversos autors (Crossley, 2023; Daoust & Dyvik, 2024; Gunaratnam, 2020; Luccioni, 2023; Monforte et al., 2021): l'acollida a la llar, com a forma d'hospitalitat privada, conté elements ambivalents. En el nostre cas, això es reflecteix en la relació de poder entre amfitrió i convidat i en la centralitat de l'emoció. Aquests factors introdueixen una condicionalitat que limita el sentit i l'abast contestatari de la pràctica d'acollida.

Pel que fa a les limitacions, aquest estudi se centra en les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf, on el programa és gestionat per l'ASS, associació no integrada a la xarxa ACAPS. Aquesta acotació territorial pot no reflectir la diversitat de realitats existents arreu de Catalunya o l'Estat espanyol. Som també conscients dels riscos metodològics associats a l'estratègia de bola de neu, especialment pel que fa al biaix de representació (Valles, 2002). Per tot això, aquest estudi s'ha

d'entendre com una aproximació exploratòria, que demana ser complementada amb recerques de més abast, incloent-hi enfocaments quantitatius que permetin contrastar i ampliar els resultats en altres contextos geogràfics i organitzatius.

8.- Bibliografia

Agier, M. (2021). *The stranger as my guest: A critical anthropology of hospitality* (Trad. H. Morrison). Polity Press.

Al-Hamad, A., Yasin, Y. M., Metersky, K., Guruge, S., Jung, G., & Mahsud, K. (2024). Homestay Hosting Dynamics and Refugee Well-Being: Scoping Review. *Interactive Journal of Medical Research*, 13(1), 1-14. <https://doi.org/10.2196/58613>

Asociación de Amig@s del Pueblo Saharaui de Madrid. (s.d.). *Nosotros*. <https://saharamadrid.es/nosotros-2/>

Asamblea General de les Naciones Unides. (1965): *Cuestión de Ifni y del Sáhara Español* [Resolució 2072 (XX)]. <https://docs.un.org/en/A/RES/2072%28XX%29>

Asamblea General de les Nacions Unides. (1979). *Cuestión del Sáhara Occidental* [Resolució 34/37]. <https://docs.un.org/es/A/RES/34/37>

Barrañeda Bajo, I. (1998). La cooperación no gubernamental española en el Magreb. *Revista Española de Desarrollo y Cooperación*, 2. <https://docta.ucm.es/rest/api/core/bitstreams/27ee218e-9680-4bdd-b26f-7556059a1b71/content>

Barrañeda Bajo, I. (7-9 de setembre de 2011). *Redes transnacionales y redefinición de la identidad nacional. Una comparación entre los casos de Palestina y del Sahara Occidental*. X Congreso AEPCA, Murcia, España.

Bassoli, M., & Luccioni, C. (2023). Homestay Accommodation for Refugees (in Europe). Literature Review. *International Migration Review*, 58(3), 1532-1567. <https://doi.org/10.1177/01979183231172101>

Betteridge, A. (1985). Gift Exchange in Iran: The Locus of Self-Identity in Interaction. *Anthropological Quarterly*, 58(4).

<https://www.proquest.com/docview/1289942509?sourcetype=Scholarly%20Journals>

Boccagni, P., & Giudici, D. (2022). Entering into domestic hospitality for refugees: A critical inquiry through a multi-scalar view of home. *Identities*, 29(6), 787-806. <https://doi.org/10.1080/1070289X.2021.1909359>

Bonilla Pérez, N. (2021). *Children Right's promotion in sahrawi refugee camps: A study on the Vacaciones en Paz programme from a child rights-based approach* (Informe nº 11). Schriftenreihe Junges Afrikazentrum https://opus.bibliothek.uni-wuerzburg.de/opus4-wuerzburg/frontdoor/deliver/index/docId/24383/file/JAZ11_Bonilla_Perez.pdf

Bradby, H., Thapar-Björkert, S., Hamed, S., & Ahlberg, B. M. (2023). 'You are Still a Guest in This Country!': Understanding Racism through the Concepts of Hospitality and Hostility in Healthcare Encounters in Sweden. *Sociology*, 57(4), 957-974. <https://doi.org/10.1177/00380385221124827>

Catalunya Sàhara. (2018). *Sàhara: Acull un somriure* [Triptic]. <https://catalunyasahara.cat/wp-content/uploads/2018/05/Sahara-triptico.pdf> (Consultat el 2 de maig del 2025).

Catalunya Sàhara (s.d.). *Què son?* <https://catalunyasahara.cat/que-son/> (Consultat el 10 de maig de 2025).

Catalunya Sàhara (31 de maig de 2022). *Tu també pots ser família d'acollida.* Compte X de Sàhara Catalunya. <https://x.com/saharacatalunya/status/1531675685424664577>

Chatty, D. (Ed.) (2010). *Deterritorialized Youth. Sahrawi and Afghan Refugees at the Margins of the Middle East*. Berghahn Books.

Coordinadora Estatal de Asociaciones Solidarias con el Sàhara (CEAS-Sàhara). (s.d.). *¿Quiénes somos?* <https://ceas-sahara.es/quienes-somos/>

Crossley, M. (2023). "Homes for Ukraine": Gendered Refugee Hosting, Differential "Homes for Ukraine": Gendered Refugee Hosting, Differential Inclusion, and Domopolitics in the United Kingdom. *Journal of International Women's Studies*, 25(8), article 8. https://eprints.lancs.ac.uk/id/eprint/212980/3/Homes_for_Ukraine_Gendered_Refugee_Hosting_Differential_Inclu_1.pdf

Daoust, G., & Dyvik, S. (2024). 'Homes for Ukraine' and the politics of private humanitarian hospitality. *Review of International Studies*. <https://doi.org/doi:10.1017/S0260210524000470>

Darling, J. (2011). Domopolitics, governmentality and the regulation of asylum accommodation. *Political Geography*, 30(5), 263-271. <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2011.04.011>

della Porta, D. (Ed.). (2018). *Solidarity mobilizations in the 'refugee crisis': Contentious moves*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-71752-4>

Derrida, J. (1997). *Responsabilité et hospitalité*. Éditions de l'Université de Bruxelles.

Derrida, J. (2000). *Of hospitality* (R. Bowlby, Trad.). Stanford University Press. (Obra original publicada el 1997).

Desmemoriados.org (1 de novembre de 2017). Contra el olvido institucional: cuatro décadas de solidaridad ciudadana con el pueblo saharaui. *elDiario.es*. https://www.eldiario.es/cantabria/desmemoriados/institucional-decadas-solidaridad-ciudadana-saharaui_132_3093229.html#:~:text=programa%20se%20realiza%20desde%20el,a%C3%B1o%201995

Farahani, F. (2021). Hospitality and hostility: The dilemmas of intimate life and refugee hosting. *Journal of Sociology*, 57(3), 664-673. <https://doi.org/10.1177/14407833211018511>

Fiddian-Qasmiyeh, E. (2009). Representing Sahrawi Refugees' «Educational Displacement» to Cuba: Self-sufficient Agents or Manipulated Victims in Conflict? *Journal of Refugee Studies*, 22(3). <https://doi.org/DOI: 10.1093/jrs/fep019>

Fiddian-Qasmiyeh, E. (2011). *Protracted Sahrawi displacement: Challenges and opportunities beyond encampment*. Refugee Studies Centre. <https://www.rsc.ox.ac.uk/files/files-1/pb7-protracted-sahrawi-displacement-2011.pdf>

Fiddian-Qasmiyeh, E., Chatty, D., & Crivello, G. (2005). *The transnationalisation of care: Sahrawi refugee children in a Spanish host program*. Refugee Studies Centre, University of Oxford. <https://www.rsc.ox.ac.uk/publications/the-transnationalisation-of-care-sahrawi-refugee-children-in-a-spanish-host-program>

Governments of Spain, Morocco and Mauritania (1975). *Declaración de principios entre España, Marruecos y Mauritania sobre el Sáhara Occidental*. United Nations Treaty Series, 988, 258–260. <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%20988/volume-988-i-14450-other.pdf>

Gunaratnam, Y. (2020). 'Not in my name': Empathy and intimacy in volunteer refugee hosting. *Journal of Sociology*, 57(3), 707-724. <https://doi.org/10.1177/1440783320969866>

International Organization for Migration. (22 de desembre de 2015). *EU migrant, refugee arrivals by land and sea approach one million in 2015* [Comunicat de premsa]. <https://www.iom.int/news/eu-migrant-refugee-arrivals-land-and-sea-approach-one-million-2015>

Instituto de Estudios sobre Conflictos y Acción Humanitaria (IECAH) (2008). *Vacaciones en Paz: Análisis y Evaluación del programa de acogida de niños y niñas Saharauis*. https://iecah.org/wp-content/uploads/2008/06/Vacaciones_en_paz.pdf

Irimiás, A., & Mitev, A. Z. (2025). Caring wings of hospidarity: Creating safe transitional spaces through hospitality alliances. *Annals of Tourism Research*, 110. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2024.103859>

Karakayali, S. (2017). Feeling the Scope of Solidarity: The Role of Emotions for Volunteers Supporting Refugees in Germany. *Social Inclusion*, 5(3), 7-16. <https://doi.org/10.17645/si.v5i3.1008>

Kvale, S. (1996). *InterViews: An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. Sage Publications.

Lendaro, A., Rodier, C., & Vertongen, Y. L. (Eds.). (2019). *La crise de l'accueil: Frontières, droits, résistances*. Éditions La Découverte.

Marínez Lillo, P., Gimeno Martín, J. C., Arias Careaga, S. & Tanarro Alonso, C. (Eds.). (2012). *Memoria y tiempo presente del Sáhara Occidental. Política, cooperación y cultura*. Oficina de Acción Solidaria y Cooperación de la Universidad Autónoma de Madrid.

Merikoski, P. (2019). Hospitality, reciprocity, and power relations in the home accommodation of asylum seekers in Finland a Bendixen, S. & Wyller, T. (Eds.) *Contested Hospitalities in a Time of Migration : Religious and Secular Counterspaces in the Nordic Region. Religion, Resistance, Hospitalities*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429273773-7>

Merikoski, P. (2021). 'At least they are welcome in my home!': Contentious hospitality in home accommodation of asylum seekers in Finland. *Citizenship studies*, 25 (1), 90-105. <https://doi.org/10.1080/13621025.2020.1769558>

Milner, J. & Loescher, G. (2011). *Responding to protracted refugee situations: Lessons from a decade of discursssion* (Forced migration policy briefing nº6). Refugee Studies Centre. <https://www.rsc.ox.ac.uk/files/files-1/pb7-protracted-sahrawi-displacement-2011.pdf>

Monforte, P., d'Halluin, E., Maestri, G., & Rambaud, E. (2019). *Exploring the Frames of Altruistic Action: A Comparative Analysis of Volunteers' Engagement in British and French Pro-Asylum Charities (Jan 2017–Dec 2019)*. Economic and Social Research Council.
[https://reshare.ukdataservice.ac.uk/855406/1/Exploring the Frames of Altruistic Action report web version.pdf](https://reshare.ukdataservice.ac.uk/855406/1/Exploring_the_Frames_of_Altruistic_Action_report_web_version.pdf)

Monforte, P., Maestri, G., & d'Halluin, E. (2021). 'It's like having one more family member': Private hospitality, affective responsibility and intimate boundaries within refugee hosting networks. *Journal of Sociology*, 57(3), 674-689.
<https://doi.org/10.1177/1440783321991679>

Mundo Obrero. (10 de juliol de 2023). *Comienzan a llegar los 2.800 menores saharauis del proyecto Vacaciones en Paz*.
<https://mundoobrero.es/2023/07/10/comienzan-a-llegar-los-2-800-menores-saharauis-del-proyecto-vacaciones-en-paz/>

Muñoz, M. (8 de julio de 2019). Vacaciones en Paz: 40 años recibiendo a niños saharauis cada verano como "símbolo político". *Cuartopoder*.
<https://www.cuartopoder.es/espana/2019/07/08/vacaciones-en-paz-40-anos-recibiendo-a-ninos-saharauis-cada-verano-como-simbolo-politico/>

Nacions Unides. (1951). *Convención sobre el Estatuto de los Refugiados*.
https://www.acnur.org/sites/default/files/2023-05/Convencion_1951.pdf

Nacions Unides Algèria. (2024). *Plan de respuesta interinstitucional para los refugiados saharauis en Argelia, 2024–2025*.
<https://algeria.un.org/sites/default/files/2024-01/SRRP-%20Spanish.pdf>

Luccioni, C. (2023). Migration, Hospitality, Justice: Looking at Refugee Hosting Initiatives to Question the Migration / Hospitality Nexus. ILCEA. *Revue de l'Institut Des Langues et Cultures d'Europe, Amérique, Afrique, Asie et Australie*, 50. <https://doi.org/10.4000/ilcea.16294>

Omar, S. M., Murphy, J. M., El Jalil Aali, L., & Hamoudi Hamdi, E. (2008). *El papel de la sociedad civil en la construcción de la paz en el Sáhara Occidental* (Documentos de trabajo, Nº 3). CEIPAZ – Fundación Cultura de Paz; Universitat Jaume I. <https://ceipaz.org/wp-content/uploads/2020/04/3.-Sahara-y-sociedad-civil-Sidi-M.-Omar.pdf>

Pérez-Díaz, V. (1987). *El retorno de la sociedad civil: Respuestas sociales a la transición política, la crisis económica y los cambios culturales de España, 1975–1985*. Instituto de Estudios Económicos.

Pitt-Rivers, J. (2012). The law of hospitality. *HAU: Journal of Ethnographic Theory*, 2(1), Article 1. <https://doi.org/10.14318/hau2.1.022>

Radcliff, P. B. (2012). El ciclo de movilización ciudadana en la Transición española. *Alcores: Revista de Historia Contemporánea*, (14), 23–48. <https://doi.org/10.69791/rahc.134>

Rosello, M. (2002). *Postcolonial hospitality: The immigrant as guest*. Stanford University Press.

Rozakou, K. (2012). The biopolitics of hospitality in Greece: Humanitarianism and the management of refugees. *American Ethnologist*, 39(3), 562–577. <https://doi.org/10.1111/j.1548-1425.2012.01381.x>

Sirriyeh, A. (2013). Hosting strangers: Hospitality and family practices in fostering unaccompanied refugee young people. *Child & Family Social Work*, 18(1), 5–14. <https://doi.org/10.1111/cfs.12044>

Turner, J. (2016). Governing the domestic space of the traveller in the UK: ‘Family’, ‘home’ and the struggle over Dale Farm. *Citizenship Studies*, 20(2), 208–227. <https://doi.org/10.1080/13621025.2015.1132568>

Valles, M. S. (2002). *Entrevistas cualitativas*. Centro de Investigaciones Sociológicas. <https://materiainvestigacion.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/04/entrevista-valles.pdf>

Walters, W. (2004). Secure borders, safe haven, domopolitics. *Citizenship Studies*, 8(3), 237-260. <https://doi.org/10.1080/1362102042000256989>

Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing. Biographic, narrative and semistructured methods*. Sage Publications.

World Food Programme (WFP). (2007). *Assistance to the Western Saharan Refugees* (Document del projecte nº 101722). https://one.wfp.org/operations/current_operations/project_docs/101722.pdf

9.- Annexos

9.1.- Entrevista 1: Tomàs

(29/04/2025)

Albert: Pues ja hi som, comencem... A modo de prèvia havia pensat que si vols dir alguna informació bàsica com la teva edat, professió i vinculació amb l'associació...

T: Soc el Tomàs, tinc 54 anys i soc el responsable del projecte Vacances en Pau [VeP en endavant] a la zona de Garraf-Penedès, soc el responsable de coordinació de la zona centre, que implica el Vallés, l'Anoia, Baix Llobregat, Alt Penedès-Garraf... I soc el president de Acció Solidària pel Sàhara aquí a Vilanova i la Geltrú. Soc família d'acollida des del 2016, que vam entrar al projecte. Aquell any vam anar a visitar els campaments i vam començar a col·laborar amb l'associació i llavors em vaig integrar dins de l'organització al 100% al 2018, em sembla. I des de llavors em faig càrrec, sota la supervisió de la Sara, que és la responsable de tot Catalunya, i porto tot el projecte.

A: Molt bé, perfecte. Comencem si vols explicant-me què és el Acció Solidària amb el Sàhara [d'ara en endavant ASS].

T: Bueno, ASS és una organització que intenta fer visible i pal·liar les mancances del poble sahrauí, explicar en quines condicions viuen, el per què, i col·laborar el màxim possible per difondre l'estat d'aquest poble que està una mica oblidat de la mà de deu.

A: Diries que és una organització solidària?

T: Sí, és una organització solidària, una ONG, sense cap treballador. Tot el que recaptem, totes les accions van dedicades a ajudar al poble sahrauí. I ningú cobra res, al contrari, ens costa diners a tots els que treballem.

A: Ja m'imagino. No sé fins a quin punt sabràs com sorgeix l'organització aquí localment. Perquè a nivell estatal sí que sé que durant els 80 més o menys...

T: És una organització, un moviment des de fa molts anys que existeix aquí. Com a associació vinculada a Vacances en Pau pot ser portem 25 anys a Vilanova, però des de fa més de 30 anys ja... a lo millor no sota el paraigües de VNG Acció Solidària, però sí que els responsables que han estat treballant amb nosaltres al llarg dels anys sí que venien des de Comissions Obreres, com des del PSUC, el PCE... hi havia col·lectius que col·laboraven i que treballaven dins d'aquesta banda, amb el Front Polisario.

A: Llavors, VNG ASS seria de Vilanova estaria sota aquest paraigües de...

T: Bueno, nosaltres VNG ASS és la entitat des d'on gestiona, per exemple la Sara... a veure que digui paraules que no siguin molt grosses... aquí hi ha una entitat que és ACAP, que és una confederació d'associacions pro-sahrauís, i després...

A: A Catalunya?

T: A Catalunya i a Espanya. ACAP estaria a tota Espanya. Nosaltres vam... això no conec molt bé la història, però sí que va haver-hi una escissió. ACAP sí que té personal contractat que cobren per les gestions que fan i pels projectes i demés. Nosaltres, la part de VNG no estava tant d'acord, i va fer una mica una escissió com a ONG. Llavors, no vull dir paraules molt grosses, però som quasi, una mica, la mà dreta del delegat del Front Polisario aquí a Catalunya. La Sara treballa directament amb ell i hi ha molts projectes que es fan. I llavors, entitats que hi ha més penjades dins de Catalunya que no són membres d'ACAP i tal, sí que treballen sota el paraigües d'ASS, però que tenen, per exemple al Baix Penedès, volen annexionar-se a nosaltres, i hi ha diferents ONG o entitats que treballen sota el nostre paraigües. Perquè nosaltres tenim més coneixement, o millor infraestructura a l'hora de demanar subvencions als ajuntaments, de demanar a la Generalitat, diputació... pel nostre currículum i la nostra vinculació... som més accessibles a nivell d'ajudes estatals.

A: Llavors son coses diferents: ACAP i VNG ASS.

T: Sí. El projecte és igual i dins de Vacances en Pau participen tant com ACAP com VNG ASS, i altres entitats que no pertanyen a cap d'ambdues. Però sí, són diferents entitats.

A: Pel que has dit entenc que hi ha una mica de...

T: Per mi no, per mi no perquè jo no conec aquest a història però sé que hi ha hagut en el transcurs de la història hi ha hagut algunes *rencillas*. A nivell estatal treballem perfectament amb ACAP, i aquí, per exemple, un dels responsables d'aquesta zona és ACAP Anoia, que entra dins del projecte Vacances en Pau... Tot el que és Girona és ACAP Girona i no tenim cap problema i treballem... al contrari. No podem dir que hi hagi problemes reals, són més històrics... Aquí col·laborem en tot el que podem, perquè al final el projecte és comú, i l'objectiu és comú. Sí que hi va haver una *rencilla* personal, però el que és el projecte ho tractem tot de la mateixa manera i amb el mateix *carinyo*.

A: Molt bé. Abans has dit, parlat sobre les subvencions. Volia tractar una mica la relació amb les autoritats públiques... Tinc aquí això [ensenyant el tríptic publicitari del projecte] Veig que aquí hi ha ajuntament de Vilanova, per exemple... Bueno, volia que m'expliquis una mica si teniu relació amb l'ajuntament, la Generalitat...

T: Amb Vilanova tenim una relació de fa molts anys, hagi estat el govern que hagi estat... Hagi estat d'esquerres o de dretes, hagi estat de Junts o de Convergència i Unió en el seu dia, hagi estat del partit que hagi estat, no hem tingut cap problema mai. Hi ha un conveni que es renova cada any, molts ajuntaments el que fan és, depenent dels nens que vinguin ens assignen les despeses del viatge per a que els nens puguin venir. Per exemple, tu vas a l'ajuntament de Sant Pere de Ribes i li dius he tingut dos nanos, i clar, doncs et pago, en el millor dels casos, els dos nanos que han vingut. Què puja l'avió? Doncs tal, us ho donem. En el cas de Vilanova tenim un acord, una dotació econòmica aprovada en ple per tots els partits polítics, que cada any a nosaltres ens assignen uns diners. Inclús si alguna vegada hem

necessitat aquests diners per a ajudar a altres poblacions a que puguin venir més nens, també ho hem pogut fer servir... És un ajuntament súper solidari amb el poble sahrauí des de fa molts anys i no hem tingut mai cap problema. Inclús partits de dretes, dretes reconegudes, quan han estat governant sempre... I després han tingut persones a la diputació, quan hem tingut algun retard o alguna cosa, ens han ajudat tot el possible. En aquest aspecte Vilanova ha sigut molt solidari en tots els àmbits, tant de dretes com d'esquerres, conservadors, no conservadors... És un poble molt solidari amb el sahrauí. I la resta, pues bé, sempre s'han cenyit al que hem necessitat o hem pogut tenir accés. Alguna subvenció que hem tingut dret i l'hem sol·licitat, doncs sí, i bé, Diputació, igual que altres organismes, doncs sí...

A: I, no sé si ho sabràs, però a nivell estatal com és la relació?

T: Doncs a nivell estatal és molt dura, perquè el govern d'Espanya és pro-marroquí, i això es un handicap per nosaltres. Des de que Pedro Sánchez va enviar la missiva aquesta al rei de França, dient que eren tant amics i demés, la cosa s'ha... ho hem patit a molts nivells: a nivell nacional, tot i que mai han posat pals a les rodes... això, per exemple, ha suposat que el Front Polisari s'ha posat de cul amb les entitats espanyoles; Algèria ens ha castigat, no ha tingut en compte que som una part solidària, sinó que ens han maltractat a nivell d'avions, de permisos, i de facilitar-nos les coses per a continuar amb el projecte endavant. És un problema, el govern central ens penalitza moltíssim.

A: D'acord. I relacionat amb això, abans has dit que és un moviment solidari... Fins a quin punt... Si poguessis explicar el component polític de l'associació i el programa...

T: Nosaltres defensem la posició política del Front Polisario. Nosaltres reconeixem el govern del Front Polisario, creiem que és un poble que té tota la raó, que té el dret de tornar al seu territori, i creiem que el govern marroquí és un govern invasor, el regne del Marroc creiem que és un regne invasor tant amb el poble sahrauí com amb el poble marroquí, això no hi ha cap dubte. És un regne corrupte que està espoliant el territori del Polisario. No diu, per exemple, quan es porten materials, o quan es porten fruites o verdures no diuen que venen dels territoris ocupats, sinó que diuen que son del Marroc. Ells agafen el seu producte, el porten fins a la frontera natural del Marroc, i des d'allà els facturen per a que no tinguin problemes de dir que estan espoliant el Sàhara Occidental. Això mostra que sap que està envaint il·legalment el territori, i per a evitar sancions ho fa d'aquesta a manera.

A: Sí, justament tinc un article sobre això... Al que anava abans, perquè he vist que també teniu actes de conscienciació política, més cap a la societat espanyola, de la causa i el problema sahrauí, inclús també de la responsabilitat històrica d'Espanya, pot ser?

T: Sí.

A: Si poguessis explicar o desenvolupar...

T: Sobre la responsabilitat? Nosaltres... la història del Sàhara és un territori ocupat... A mi, és una història que jo la dono molt per suposada i em sembla molt recurrent, i suposo que és una cosa que ja no suma, perquè l'hem explicat tantes vegades que... en el seu dia Espanya va colonitzar de forma residual el Sàhara Occidental. Eren uns terrenys que no sabien ni què tenien ni què no, però era per poder dir que eren colons com la resta d'Europa. Això va ser al 1880 i pico, però més enrere ja tenien terrenys allà, el que passa que era desèrtic i ni ho miraven... fins que van trobar les mines de fosfat i llavors va començar a interessar. Justament en aquelles dates va ser quan Nacions Unides va començar a descolonitzar tota Àfrica, i ens van dir que s'havia de fer un procés de descolonització. Franco es va inventar la província 53 per dir que no, que no eren colons, que eren espanyols, els va donar un DNI a tots, reconeixent-los com a espanyols. Però justament quan Franco s'estava morint, el regne de Marroc va aprofitar per a envair el Sàhara. No va ser una marxa verda, va ser una marxa militar: van haver-hi bombardejos, van haver-hi tancs, tot el que no era la frontera amb el Marroc, tot el voltant va ser un atac en tota regla, amb milers i milers de morts. I és quan la gent va haver de marxar per a refugiar-se als territoris on estan ara, des de fa 50 anys. És un abús de poder, promogut per la covardia d'Espanya, que no va voler entrar tal i com estava en aquell moment el país, amb el Franco a punt de morir, que ningú sabia el que passaria... si hi hauria guerra civil... els partits polítics van decidir mirar cap a una altra banda, inclús jo crec que el Partit Comunista va dir bé, com que m'heu de legalitzar ara... i sobretot sobre l'auspici d'Estat Units, va ser col·laborador perquè el Front Polisari és un soci bastant incòmode per tots els països. Tenim el Marroc que és pro-americà, i els algerins que són pro-sahrauí i pro-russos. Llavors, és un soci que, pel primer món, és millor que això sigui marroquí, que no que sigui sahrauí.

A: *Molt bé.*

T: I d'aquí ve una mica el conflicte. Ells com a poble són molt petits, i no són apreciats. El que interessa del Sàhara ja ho tenen els marroquins.

A: *Molt bé. Doncs ara si vols passem al programa, a nivell local. No sé si hi ha hagut gaires variacions al llarg del temps, en termes d'afluència de participants, per exemple...*

T: Sí, cada vegada menys. Anem a menys, els conflictes cada vegada s'expandeixen més, tant a Ucraïna, com a Palestina, a molts llocs. Llavors, la solidaritat cada vegada... per una banda, es reparteix, però per altra, cada vegada som menys solidaris, i tenim un problema a nivell associatiu. Cada vegada som menys associatius, cada vegada la gent participa menys a nivell solidari, com a mínim organitzativa. I això fa, jo crec que a nivell d'organització li hem de donar una volta a com ho hem de fer, perquè les entitats cada vegada tenim menys personal disposat a treballar, a col·laborar, i a ser solidària.

A: *Hi ha hagut més associacions aquí a Vilanova arran d'Ucraïna, Palestina...?*

T: A nivell organitzacions no, però sí moviments puntuals, que han col·laborat amb uns... molt puntuals, però no constants. Jo no conec constants, que treballin amb el temps que portem treballant nosaltres amb el poble sahrauí, no... Estan vinculats, hi ha associacions que diuen: doncs nosaltres estem col·laborant a Senegal, fen escoles; i mira, podríem fer un projecte també per fer una escola al Sàhara. Llavors contacten amb tu. Però que treballin exclusivament a un punt concret i demés, jo crec que som els únics. Abans de la pandèmia, nosaltres aquí a Catalunya venien uns 400 nens, i ara estem al voltant de 250 nens. Doncs al voltant de 150 famílies que han desaparegut del nostre entramat. I està de baixada. Abans lluitàvem per pujar un tant per cent cada any, ara lluitem per no baixar.

A: I hi ha algun punt, per exemple el covid, o la carta de Pedro Sánchez...?

T: Sí, mira, al covid va passar que... nosaltres normalment érem 500 famílies les que teníem a tota Catalunya, i llavors teníem unes 250 famílies que venien arrastrant nens, o famílies de nens, vol dir que repetien, que eren repetidors. El nen acabava el seu procés d'estar aquí i agafava el cosí, agafava el germà, la germana... i 250 que buscaven nous. Què va passar? A la pandèmia, els que repetien van estar dos anys sense venir, amb el qual quan van tornar, pràcticament, vam començar a buscar, i vam buscar els nous, i els nous eren els 250 de sempre. Aquests repetidors ja no els vam trobar. Llavors vam començar des de 270 o així, i ara els estem mantenint, però ens costa tornar a aquest ritme. Els nens, abans, venien des dels 8-9 anys fins als 11-12. Com que no cobríem tots els nens, va arribar un moment que els nens ja venien amb 10 anys, i estaven aquí fins els 13. L'any que feien els 13 ja no podien venir. I quan va arribar la pandèmia van dir: tots els nens que vindran seran de 8 anys. Moltes famílies d'aquests nens que llavors tenien 12, 13 que volien venir, ja no van poder venir. Nens que tenien 9 anys ja no van poder venir perquè se'ls hi havia passat. Per tant, vam començar, un altre cop, ara venen de 8 a 12 anys però clar, els de 8 ja eren com a molt algú que fos germà d'aquells que havien vingut abans, amb el qual, vam haver de buscar famílies noves. Tot i que sí que vam trobar, més o menys, el mateix ritme de famílies noves, però vam perdre totes aquelles que eren repetidores, a grosso modo.

A: Els nens ja eren grans...

T: Els nens ja eren grans... eren grans no, ja no entraven dins d'aquest període que era 8 anys. Post pandèmia van dir: aquest any, comencem un altre cop el projecte, i només podran venir nens de 8 anys. Llavors, clar, tot lo altre va quedar fora.

A: Imagino que el que més es veu és l'estància de dos mesos, però imagino que com a organització feu moltes més accions, també la preparació... L'altre dia em vas dir, per exemple, que tenies reunions per a valorar com havia anat... Si em pots explicar totes aquestes fases de preparació, les accions que no només siguin acollir els nens, per exemple, la carpa de Sant Jordi...

T: Si comencem des de la partida dels nens, quan els nens marxen nosaltres fem, als 15 dies o un mes, fem una reunió d'avaluació, on avaluem, amb tots els coordinadors i tots els responsables de totes les zones. I fem una avaluació de com

ha anat, fem unes entrevistes a les famílies de com els hi ha anat, i agafem tota aquesta informació per a fer un balanç de com ha anat l'any. Llavors, al desembre, anem als campaments i fem reunions a les escoles, o als centres del Sàhara de cada campament, amb les famílies. Explicuem a les famílies com ha anat amb els seus fills, si tenim problemes amb els seus fills, els hi explicuem què és el que necessitem, què és el que ha anat bé i malament. Elles ens expliquen què és el que necessiten. I després, puntualment, amb cada família, si hem tingut algun problema, nosaltres cridem a aquella família i li explicuem, i si ella vol dir-nos alguna cosa també, també ens reunim amb ells i ens explica: doncs a mi no em va agradar perquè la dona d'on estava el me fill es passejava despullada. Llavors intentem explicar-li com som nosaltres, quina és la nostra cultura i les nostres costums. I en el cas de: és que el nen no menja verdura, que és el cas d'aquí. O és que el nen no ajudava a posar la taula, perquè deia que això era de dones. Doncs parlem amb la seva mare i li explicuem que el nen quan estigui aquí ha de fer les mateixes costums que nosaltres, perquè ve aquí per conviure amb nosaltres, i ens ha de respectar a nosaltres com a cultura. Això seria el segon pas. Després, anem fent reunions, al desembre fem una reunió per a explicar com ha anat als campaments, i comencem a programar ja la campanya de buscar famílies per a l'any següent, per a l'estiu següent. Comencem des del gener, febrer, més o menys. Fem les campanyes de conscienciació, de publicitat, de propaganda... cada entitat fa actes, com pot ser a les fires del poble, a Sant Jordi... A Sant Jordi pràcticament totes les entitats posem la parada informativa, fem xerrades, ara farem una campanya de difusió a les escoles. Anirem i parlarem amb els nens de cinquè i els explicarem què és el projecte VeP, els donarem informació per a que la portin a casa, fem un programa de recaptació. Setmana Santa, si tot va be, i no cau en dates com Ramadà, que llavors no té cap èxit, baixa una delegació allà baix als campaments, i llavors intentem reunir-nos amb les famílies, no ja les que han vingut, sinó amb les que han de venir, per a explica'ls-hi el projecte, què és el que volem d'aquests nens, què volen les famílies espanyoles d'aquests nens, o catalanes en el nostre cas... I explica'ls-hi quines normes tenim, i explica'ls-hi amb ells, si estan d'acord, quines normes explicuem per a tenir a aquests nens. Fem una explicació del projecte. I des d'allí confeccionem les llistes dels nens que tenim que repetiran, i dels nens que vindran per primera vegada el juliol. I allí, doncs fem una mica d'actes per a buscar famílies, a nivell de difusió en la ràdio i en premsa, a diaris, a tele, per a buscar famílies que siguin famílies acollidores. Com detectem les famílies acollidores? Els que ens truquen i ens pregunten, els explicuem el projecte, necessitem que dins d'aquella casa tots els membres de la família estiguin d'acord en acollir, que no tinguin cap problema a nivell de serveis socials. Nosaltres ens autoritzen demanar informes a serveis socials, al departament de protecció de la infància a Catalunya, de la Generalitat, i demanem informes, fem entrevistes personals, intentem parlar de què és el que pretenen, què és el que volen amb aquesta acollida i demés. Fem una petita selecció de si son eficients o poden arribar al mínim que necessitem per a que siguin família acollidora, i si és el cas doncs li assignem un nen o una nena, depenent de les possibilitats, sempre el que sigui millor per l'infant.

A: I costa recaptar famílies que vulguin enviar els nens?

T: Allà? No, perquè per a ells és una oportunitat. Ells ho veuen com una oportunitat. Normalment les famílies sahrauís... costa a vegades que siguin nenes, que vulguin enviar nenes. Si tenen nens, no hi ha cap problema, 100%, però les nenes, depèn de quina nena, si és la més gran, si és la segona. Perquè allà les nenes són les que s'han de quedar a cuidar la casa, a cuidar els germans petits, a cuidar a la mare, llavors ens costa a vegades trobar nenes. Tot i que intentem que hi hagi paritat, eh? Però si que costa a vegades més que vinguin nenes que no pas nens. És més fàcil que una nena digui de venir i que el pare digui que no, a que un nen digui de venir i el pare digui que no. Però també és cert, no hi ha estadístiques, però també és cert que a vegades les famílies venen i els nens no volen venir, però les famílies quasi sempre volen que el nen vingui, perquè és una ajuda per a ells. És un vincle. Normalment, el programa té tant èxit, que es genera un vincle entre la família sahrauí i la família espanyola, i això vol dir que reben uns ingressos extra per part de la família espanyola, en la majoria dels casos.

A: D'acord. Llavors, entenc que el tipus de relació que es busca establir és una relació llarga, que perduri més enllà de l'acollida...

T: Per nosaltres sí. Després dependrà de la família d'aquí, de la família sahrauí. Estem parlant de relacions, que són cultures completament diferents, i una distància molt gran, que en la majoria dels casos les famílies d'aquí no baixen a conèixer aquella família, és una relació per telèfon. Moltes vegades, és una mica freda, llavors mantenir-la en el temps a vegades costa. Però és el que nosaltres busquem, hi ha famílies que no només acullen a aquell nen, sinó que després acullen a un altre germà, o a algun cosí, i sempre que podem convidem a les famílies a baixar allà baix, que coneixin la causa. Per dues coses: primer, pel contacte que tenen amb aquesta família, però a més perquè són coneixedors de la situació del poble sahrauí i transmeten quan venen aquí la realitat del poble sahrauí. Quin és el nostre objectiu com a entitat? Portar aquí el màxim nombre de nens possibles pel sentit humanitari, tant a nivell d'alimentació, que puguin tenir encara que sigui només durant dos mesos una alimentació amb productes frescos, com lactis, carns, peixos, verdures... unes revisions sanitàries, que puguin gaudir de la sanitat pública durant dos mesos, que tinguin revisions tant a nivell de vista com revisions dentals, que tenim convenis signats amb ONG que es dediquen a veure tema d'audició, vista i demés... com clíniques dentals que els miren les dents. Això seria la part humanitària, el sortir dels campaments durant dos mesos, d'una situació que són 50 graus a la ombra, allà ni les cabres aguanten. Després hi ha la part social, el vincle social que generem amb aquests nens, ells veuen que els europeus no són tant dolents com alguns els hi diuen allà, perquè fem que fugin una mica de la radicalització, de que tot és culpa dels occidentals, de que els occidentals som tant dolents. Ells veuen quan arriben aquí que no, que els estimen molt i que cuidem per ells i demés. Això seria la part social. I després hi ha la part política, que aquests nens fan visible el problema del seu poble. Ells són els millors ambaixadors, i mitjançant aquest projecte, quan aquests nens venen i els expliquem a les famílies quines són les condicions en les que estan, les famílies

d'aquí veiem que la injustícia que s'està cometent i la situació real del poble sahrauí. Serien, més o menys, els tres motius per a tirar aquest projecte: l'humanitari, el social i el polític.

A: I, en aquest sentit, les relacions amb el Frente Polisari, com son?

T: Bones, de servitud. Nosaltres ho fem amb molt de *carinyo*, però a nosaltres ens tenen com a uns fidels servidors. Ells només fan que demanar, ells demanen, demanen, i nosaltres, en la mesura del possible els hi donem. Hi ha molt bona relació. A nosaltres ens intentem facilitar el màxim possible per a poder realitzar la nostra feina. Tant a nivell de VeP, que és un projecte, com els altres projectes. Per exemple, una de les coses que hem aconseguit a ASS a Vilanova ha sigut que el poble de Vilanova s'agermanés amb una *wilaya* del Sàhara, amb una *daira*. Amb la *daira* de Tickhla [?] hem signat un agermanament, la *wilaya* seria com el barri o el poble, i hem signat un agermanament. Això comportarà que ajudarem a nivell cultural, a nivell social, a nivell humanitari i ens bolcarem una mica més amb el poble sahrauí. Hem estat allà, els responsables del Front Polisari ens han dit que: a lo millor, ens aniria bé que féssiu oficines per a educació, doncs bé, dins de les mesures oportunes buscarem finançament per a poder fer les dependències que ens demanin. Hi ha ajuntaments com, per exemple, Montcada i Reixac, que està molt agermanat amb el Sàhara, a vegades ens diuen a nosaltres: quan baixeu cap a baix, tenim una dotació econòmica per a ajudar, per a fer unes dependències d'unes escoles, o sanitàries a tal lloc. Doncs nosaltres ens encarreguem de baixar aquella dotació econòmica per fer-nos una mica transmissors. Ja t'he dit abans que des de VNG treballem, coordinem molt, molt, molt de la mà amb el delegat del Front Polisario a Catalunya. Amb el Abidin, que és el responsable. I seria com l'ambaixador, no l'ambaixador... sí, com si fos un ambaixador del Front Polisario. Aquí no son ambaixadors, perquè el govern d'Espanya no els té reconeguts com a país, son els delegats del Front Polsiari aquí. I la feina és molt, molt unida. Els ajudem en tot el que podem, i ells ens faciliten, bé ens faciliten, al final nosaltres som una eina d'ells. Son ells els que demanen, i nosaltres els ajudem en el que podem.

A: Tema actes de programa. Entenc que son, principalment xerrades, la carpa de Sant Jordi i coses així, no?

T: Sí, tenim els canals. Hi ha diferents pàgines web a nivell de Catalunya, hi ha tot el que son Instagram, bé, xarxes socials. I després hi ha, per exemple aquí, es fan accions amb el Canal Blau, amb premsa, bé, intentem sortir a tot el que podem. A Onda Cero, a la SER a vegades també... intentem estar allà on podem, i fins on arribem amb els nostres mitjans. Lògicament, és complicat per a nosaltres pagar campanyes de publicitat, perquè tot el que destinem, tots els fons que agafem, intentem que es destini a pagar els bitllets dels infants. I això ens fa que tot el que fem es quasi a nivell voluntari, no cobrem ningú i intentem no pagar perquè ens facin les feines.

A: I quan els nens estan aquí també es fan activitats conjuntes, no?

T: Si vols t'explico el programa dels nens. Què fan els nens? Els nens com s'apunten? Allà l'escolarització, tots els nens, el 100% dels nens, el que és la guarderia... ara no me'n recordo com es diu la guarderia, però la guarderia es voluntària, si volen anar els nens van, i sinó no, però es gratuïta per a tots els nens, totes les famílies que volen portar els nens a la guarderia poden anar. Però el que és la *madrassa*, tots els nens és obligatori que vagin. Llavors els nens quan comencen l'escola se'ls hi fa una fitxa, que és la fitxa escolar, el número escolar, que es on s'apunten totes les dades d'aquell nen, i van fent cada any una fotografia. Aquells nens, quan compleixen 8 anys entren directament, vulgui el pare o no, entren directament al programa VeP. Llavors, després, quan nosaltres parlem amb ells, diem si poden venir o no, o si finalment la família diu que no, jo el meu nen té la fotografia, però jo no vull que vagi. Doncs bé, es treu del programa. Aquells nens automàticament entren en un llistat d'espera, que conforme nosaltres anem aconseguint famílies, aquells nens van entrant dins del programa, dins de la roda. Una vegada que el nen entra, si el nen està d'acord en repetir l'any següent, vindrà l'any següent. Si la família, per qualsevol motiu, que ha estat aquí no vol repetir, i aquell nen vol venir, li busquem una altra família, però el nen vindrà, si vol. A no ser que hagi tingut un problema de comportament, de mal comportament. Si el nen ha tingut un problema de mal comportament, aquell nen no tornarà a venir. Llavors, aquell nen entra en aquest procés. El dia que el Front Polisari i Algèria ens dona permís per a que aquells nens surtin, pugen en un avió i venen cap a Catalunya. I, nosaltres a Catalunya ja li hem assignat una família. Arriben a l'aeroport, nosaltres els dividim en tots els responsables de cada zona. Els nens pugen a un vehicle, venen cap a Vilanova en el nostre cas. I aquí a Vilanova, la gent del Penedès i el Garraf venen a buscar els nens, per exemple, normalment quedem en una plaça. Perquè així els nens veuen que tots marxen amb una família, que coneixin o no coneixin. Tots estan allà junts esperant a que vingui la família, per a que no sigui tant traumàtic. No és el mateix que tu el portes a una casa, i el deixes a una porta; que allà mentre esperen a les famílies els nens juguen, tal, coneixen a la família amb la que marxarà, i des d'allà marxa. Al cap d'una setmana ens trobem tots per a fer una activitat per la tarda. Pot ser anar al parc, pot ser una activitat d'anar al *salting*, pot ser anar a veure als pallassos, a la policia, als bombers... fem una activitat un cop a la setmana per a trobar-nos totes les famílies i tots els nens. Què aconseguim? Que els nens vegin que continuen en contacte amb els nens, que no els hem tret d'allà, sinó que ells continuaran veient els nens sahrauís. I, aprofitem per a detectar si aquells nens estan o no tots contents, i parlem amb totes les famílies per si tenen dubtes, inquietuds, explica'ls-hi i ajudar-los en aquell posicionament. Això és un cop a la setmana. Si pel camí alguna família té un problema, o el nen té un problema, nosaltres tenim eines, tenim sahrauís que ens ajuden, que el truquen, que parlen amb el nen, que els assessoren als nens, que els hi preguntes què els hi passa, què no els hi passa. Mentrestant, parlem amb les famílies d'allà, que no toquin els nassos, que no molestin gaire, que truquin un cop a la setmana només, per a no empenyar el nen, perquè son nens petits i els primers dies troben molt a faltar les seves famílies. Si parlen cada dia, el nen està trist cada dia. Si només parla un cop a la setmana, el nen fins que no arriba el dia

de parlar amb la seva família, ja no se'n recorda, i entra dins de la dinàmica. Això és un cop a la setmana. El cop que li va millor a les famílies. Entre les famílies fan grups, o millor dit, tenim un *whats app*, que qualsevol en qualsevol moment pot dir: baixo amb la Xena, baixo a la platja, algú s'apunta? A quina platja vas? Doncs a la platja del far. Doncs vinga, jo baixo amb el Moha... I el que vol, s'apunta. Van creant vincles, que després suposa que: escolta, què feu el divendres? Anem a sopar junts? Doncs vinga, i s'apunten i van ells a sopar junts. Nosaltres, com que moltes vegades també tenim nens sahrauís, a vegades ens ajuntem com a família, no tant com a associació, però bé, aprofitem per a detectar si els nens tenen mancances o no, o si les famílies tenen inquietuds per a tenir un contacte més directe. Això és fins al juliol. A finals de juliol, tercera setmana, o última de juliol, sempre fem un acte a Barcelona, reivindicatiu. Normalment a la plaça Sant Jaume, on reclamem a la Generalitat i tots els estaments polítics que reconeguin el poble sahrauí. Ens trobem tots els nens sahrauís, totes les famílies que ens volen acompanyar. Això és pràcticament obligatori. Si el teu nen no pot, me'l deixes que ja el porto jo, però és un cop que es troben, un altre cop, tots els nens de Catalunya, on fem un acte reivindicatiu, on traiem les banderes i reivindicuem el poble sahrauí. Un acte completament polític. I després, rotatòriament, es va fent a pobles de Catalunya, que es presenten voluntaris, fan una festa per a aquests infants. I anem tots a dinar a un poble. L'any passat va ser a Sabadell. Anem tots els nens de totes les famílies, fem un dinar de germanor: fan jocs per a tots els nens, un acte de lectura d'algun manifest i demés, i per a fer visible la situació del poble sahrauí. I això es un acte que és obligatori. I després, durant aquests mesos, sempre intentem que sigui abans o al finalitzar el programa, fem la recepció dels ajuntaments. Intentem que, a cada ajuntament que hi ha un sahrauí, l'ajuntament i l'alcalde, i tot el consistori ens rebi i ens faci el reconeixement dels nens que estan disfrutant d'aquella vila, per a que surti a premsa, i per a que sigui un acte institucional, i tingui més repercussió. Això normalment és la recepció, que es fa dins del juliol, o la última setmana d'agost, que és quan han de marxar. Però sempre és al juliol, perquè a l'agost molts estan de vacances els polítics, i molts no volen o no poden treballar. Això és al juliol. A l'agost seguim en contacte amb el grup, però les famílies tenen vacances. És el mes per a que els nens disfrutïn amb les seves famílies i nosaltres no els toquem els nassos. Moltes famílies continuen tenint contacte i fan, però allí ja és una cosa voluntària. Si us voleu ajuntar perfecte, però és més per a que les famílies disfrutïn del nen i puguin disfrutar tot en família. És com unes vacances. Dins del mes de juliol intentem programar totes les visites mèdiques, tant de dentistes com el CatSalut. No t'he dit abans que aquests nens venen amb targeta sanitària, que diu que és vàlida durant dos mesos, i en aquests dos mesos fem les visites de primària, i sinó hi ha algun problema intentem derivar cap a Sant Joan de Déu i demés, a especialistes que mirin de solucionar-ho. Arribat finals d'agost, primers de setembre, abans que comencin les escoles, perquè aquests nens s'escolaritzen igual que nosaltres, aquests nens marxen. Marxen, si tots estan en marxa. Si algú té un problema mèdic que s'ha de quedar perquè ha de ser hospitalitzat o seguir tractant, nosaltres alliberem a la família, i aquests nens ja passen al sistema sanitari. Nosaltres tenim dos cases d'acollida per a nens

malalts, una a Sant Cugat i l'altre a Lleida. El nens que s'han de tractar, que no poden marxar als campaments, van a aquestes dues cases fins que acaben el tractament. Des d'allà els acompanyem als hospitals, el que calgui, per a que no estiguin a dins dels cases. Primer, perquè la família queda alliberada; i segon, per a que no hi hagi, que havia passat, que havien mogut papers com que aquell nen falsament estava malalt per a que es quedés més temps aquí. Amb el qual si algun metge fa un certificat que aquest nen té una malaltia, nosaltres el portem a la casa de malalts, es visita als hospitals, i quan s'ha solucionat el problema, aquell nen marxa cap a casa seva. I, des de la casa també, els escolaritzem si fa falta, per a que no perdin el curs escolar. Això seria el programa molt resumit.

A: Si podem tornar un moment al procés de selecció dels nens sahrauís... m'has dit que al covid es va reduir la franja d'edat...?

T: No es redueix, es torna a fer com un començament de zero. Sempre els nens han vingut, bé, al principi venien de 7 a 14 anys, perquè igual venien 50 nens a tota Catalunya, perfecte. Doncs, venien durant 7 anys. Després, hi va haver un moment que tots els nens volien venir, llavors va haver un moment que venien a tota Espanya, no sé si van ser com 5.000 nens a tota Espanya. Aquí a Catalunya hem arribat a portar 2.000 nens. Llavors...

A: Això a quin any?

T: Doncs t'estic parlant de 2005, 2006 aproximadament, per aquelles dates. Llavors, clar, venien, però cada vegada, des d'aquesta punta, cada vegada ha anat reduint-se una mica. Llavors, clar, tu tenies 2.000 nens que volien sortir, però no tenien 2.000 famílies que acoïssin. Llavors, no podies portar nens nous. Si tu portaves nens des dels 8 anys fins als 14. No, dels 10 als 13, quan jo vaig entrar. De l'any que complissin els fins els 13. Allà venien. Però hi havia una vegada, que no teníem prou famílies, llavors els dels 9 anys ja no podien venir, hi havia molts que ja venien amb 10. Ja venien amb 11. I, justament al covid, teníem nens dels 12 als 13. I al final vam dir: això no pot ser. Quan va passar el covid vam dir: tornem de 0, i va ser dels 8 als 12. Llavors, tots els nens que es van quedar dels 9 fins als 13 es va fer net, i aquests nens no van venir mai. Per a que et facis una idea, jo tenia una nena que era de la família que havia de venir casa meua, que era del desembre del 2013. Com que es va dir que només podien venir nens des del gener de 2014, aquella nena jo no la vaig poder tenir. Podia haver fet trampes, eh. Però, lògicament, si jo soc el policia que ha de vigilar, que intento que no facin trampes ni els d'allà ni els d'aquí, doncs aquella nena, per un mes, no va poder venir. Tots els nens del 2013 cap a baix ja van sortir automàticament del projecte, i van començar dels 8 als 12. Van venir nens de 8, i què va passar? Que no van arribar a venir tots els nens de l'any 2014, llavors l'any següent van venir tots els nens que faltaven del 2014 i uns quants del 2015, però no tots els nens, Amb el qual, l'any següent ja no van venir nens de 8 anys. Ja tots els nens que venien eren de 9 anys. Aquest any tots els nens nous que vinguin seran de 10 anys. I ja tenim un altre cop que son de 10 a 12 anys. Aquests nens només podran venir 2 anys.

A: El cicle, no?

T: Clar. Fins que arribi un moment que haurem d'inventar-nos alguna solució, fins que no trobem tantes famílies per nens que hi ha allà, serà impossible.

A: La cosa és que ells venen, per exemple amb 8, i han de repetir fins els 13.

T: Fins els 12.

A: És a dir, els que entren a la roda ja han de repetir sí o sí.

T: Bé, no, si ells no volen no. Però nosaltres no els hi podem dir que no vinguin, perquè aquella família si podem comptar-los, ostres, és una família que ja tenim convençuda, que ja tenim agarrada, que probablement, si aquell nen està fins els 12 anys és molt probable que quan acabi aculli un nen de la mateixa família. És molt probable. És molt difícil que no sigui així. Però, a més, és una família que si acull durant aquests quatre anys és una família que és prescriptora, es converteix en prescriptora, perquè ja aquell nen és de la seva família, ja és el seu fill. Llavors, per nosaltres, els nostres nens sahrauís, nosaltres som els papes blancs, i per nosaltres són els nostres fills sahrauís, i quan anem de vacances els estem mostrant el món, els estem compartint amb els nostres amics, i estem fent que tot el nostre voltant s'enamori d'això. Nosaltres som els majors prescriptors del projecte, perquè quan anem a casa de la gent o a llocs, la gent diu: doncs què maco, i què feu, i com va... i tens l'oportunitat de tornar a explicar-ho.

A: Molt bé. Perfecte. Passem ara si vols a la teva experiència personal, com a acolridor. Primer, si em vols explicar com vas conèixer l'associació i el programa, i com vas decidir que volies participar-hi.

T: Jo de molt jove era molt revolucionari, era militant del Partit Comunista, de les joventuts. I sempre, el Front Polisari, doncs igual que molts fronts que hi havien revolucionaris... i cantaven sempre les consignes, i sempre estaven lluitant per les causes perdudes. Amb el temps t'aburgeses, i vas fent altres coses i demés. I quan el meu fill, al 2016, no tenia encara els 6 anys, el vaig anar a recollir un dia a l'escola i havien deixat un paperet, una octaveta a la motxilla. Hi havia una xerrada per a explicar el que era el projecte VeP. Jo el vaig deixar a la motxilla i vaig començar a donar voltes, a veure com li explicava a la meva dona, com la podia convèncer per anar-hi, per a informar-nos. Perquè sabia que un amic nostre, l'any anterior havia, per accident, acollit un nen. Un nen que s'havia quedat sense família, el van agafar per 15 dies i al final se'l van quedar la resta de l'estiu. I justament el dia que estava esperant a que li portessin el nen, ens vam creuar i ens van dir: mira, estem esperant aquest nen i tal. I l'any següent vaig dir: a veure com la convenço per anar-hi. I ella, a casa, quan va veure el paper va pensar: a veure com convenço en Tomàs per anar-hi. Amb el qual em va dir: has vist el paper que han deixat? I jo li vaig dir: doncs havia pensat en dir-te d'anar-hi. I em va dir: no, es que jo també t'ho volia dir. Doncs mira, fantàstic. Vam anar a la xerrada, vam parlar amb el nostre fill i li vam explicar, més o menys el que nosaltres sabíem que era i que no era, i li vam dir anem a la xerrada. I vam anar tots. I quan vam sortir ens va semblar que era una cosa xula. Però li vam preguntar al Pere, que és l'amic que havia tingut l'any passat, i ens va dir: ostres, jo el Mohammed no el puc tenir aquest any, perquè

vivia en un pis molt petit, amb dues nenes, només tenien una habitació... Però si voleu portar el Mohammed parla amb la Sara, que és la noia que ho porta, i jo si vols, el puc tenir un mes i tu l'altre mes, ens ho partim. I vam dir bé, doncs deixa'm que parli i tal. Vam trucar a la Sara, i ens va dir que cap problema, que a més el noi que viu a casa seva, dels primers que van venir, que ja té papers espanyols i s'ha quedat aquí i conviu amb ella, és cosí d'aquest Mohammed. Amb el qual que encantat, que sense problemes, que si nosaltres volem el podem tenir. I va venir el primer any. Va venir el primer any i res, al final estàvem tant encantats que sí que vam anar amb el nostre amic a sopar un parell de vegades, però que el nen estava amb nosaltres i que no el deixàvem anar enlloc. I vam estar molt contents fins que al desembre vam baixar als campaments a conèixer la seva família. Abans es feien viatges de 5 dies i de 10 dies. Vam fer el de 5, perquè no sabíem on anàvem i demés, i vam conèixer la seva família. Vam estar 5 dies a casa seva, i va ser una experiència súper enriquidora i demés. Però vam dir: si tornem no podem estar aquí, hem de fer altres coses. No podem estar 5 dies, que si tornem seran 10 dies, però si tornem farem altres coses. Sabíem que la Sara, que a més vivia a la casa, som veïns de la casa que nosaltres estàvem, i ella estava cada dia amb el cotxe amunt i avall, fent totes les reunions de VeP, doncs vam dir ajudaré a la Sara, em posaré una mica a la organització, i així l'any que ve quan vinguem anirem amb la Sara i estarem voltant per tots els campaments. I així ho vam fer. I a l'any següent el Mohammed tenia ja 11 anys, no, 13 anys, ja era l'últim. I el seu germà era la primera vegada que venia. I vam dir: vindràs a casa també. I vam tenir els 2. I ja està, allà ens vam enamorar del projecte, i a partir de llavors vam començar a posar-nos dins de l'organització. I amb el Mohammed vam estar 2 anys, amb l'Ahmed 3 anys, i ens quedava un altre, però va venir la pandèmia i vam tallar. Llavors, ja no hi havia membres de la seva família. I l'any següent ja vam acollir a l'Imad, que és d'una altra família. Però bé, la nostra família allà és el Mohammed i l'Ahmed.

A: Tornant a l' d'abans, llavors tu sí que coneixies la causa, el conflicte del Sàhara Occidental...

T: Sí, sí. De feia molts anys, dels anys 80, havia tingut contacte.

A: I havies participat a alguna associació o programa similar...?

T: No, no.

A: D'acord. Llavors, quan va venir en Mohammed... Si vols descriure una mica la relació, com es va construir, per dir-ho d'alguna manera.

T: Doncs el primer dia que el vam conèixer va ser molt dur, molt dur en el sentit empàtic, perquè va arribar a la plaça de les Cassernes, serien les 11 de la nit, crec que era molt tard, de nit, i ell quan va venir si que coneixia gent de la organització, de l'any anterior, i jo me'n recordo que quan va arribar es va abraçar amb els de la organització i demés. I llavors li vam dir, bé, que vens cap a casa. Llavors va venir, es va seure al sofà, i nosaltres dèiem: ostres, aquest nen, que ve aquí, se'n va de nit a casa d'uns tíos que no coneix de res, sort que teníem en Jan, que era 3 o 4

anys més petit que ell, crec recordar. A una casa que no sap què, que pràcticament no se'n recordava de parlar català, molt poc, no deia res. I venia cansat, perquè el viatge es súper dur, des de que surten de casa seva fins que arriben poden passar 30 hores, és un passada. I arriben súper cansats. Va arribar, i a l'endemà vam anar a comprar-li roba, calçat, i a començar a portar-lo al casal d'estiu. Perquè clar, nosaltres treballem com tots, i igual que el nostre fill a al casal, doncs aquest el vam portar. Per la tarda a la platja, ell ja la coneixia, i bé, va ser menys impactant. Va ser més impactant amb el seu germà, se't saltaven les llàgrimes, no? I a partir d'allà, començar la convivència. Explicar-li què és el que nosaltres volem, les normes de la casa, i Mohammed així no, Mohammed això, vols? Encara que ells parlin català o espanyol, els primers dies els hi costa molt, fins que refresquen. I tot va per senyes i indicacions. I va ser una mica fer-nos una família, però va ser molt fàcil, amb el Mohammed va ser molt fàcil sí.

A: Bé, entenc que també hi haurien punts de fricció, no? Parlant amb l'Arnau [una altra persona que també ha acollit], per exemple, que és el meu cap de la feina, això no té res a veure, em deia que ell va acollir, i ell volia anar descalç pel carrer, li va intentar comprar unes bambes i no volia... o que anava cap a l'aigua molt boig, sense sensació de perill... Aquestes coses de xoc cultural com s'aborden?

T: Bé, s'aborda des de les normes. El nen pot anar descalç on pot anar descalç i on no pot anar descalç no pot anar descalç. Nosaltres, tots els que hem tingut des del primer dia, hem dit què han de portar i què no han de portar. Perquè això és... bé, son les normes de casa, i ells les han de complir. I si no les volen complir és tant fàcil com trucar als seus pares i dir: escolta'm, s'ha de posar això i ja està. Hi ha coses, a veure, hem de saber d'on venen aquests nens i quines son les seves costums. Jo, per exemple, igual que dic que es posi les bambes, si anem al camp i volen anar descalços poden anar descalços, no em molesten. Però pel carrer, només per a que no s'embrutin els peus, perquè després han d'entrar a casa, han d'anar calçats. Jo me'n recordo que el segon any, que venia en Mohammed i l'Ahmed, i vam anar a la Pobla de Lillet que feien una cursa, i els nens van voler participar, i el meu fill anava amb les seves súper bambes de córrer, i els nens portaven les seves súper bambes de córrer. I els nens quan van arribar vam preguntar si podien córrer descalços, i vaig dir: sí. I van córrer descalços i van guanyar, però bé, era un acte puntual que és la cursa. Després, per anar pel carrer has d'anar amb bambes, perquè son les normes nostres. Una de les coses que no volen mai es portar el cinturó al cotxe. Però son les nostres normes i les han de complir. El Mohammed, per exemple, es reia, perquè nosaltres vam anar als campaments i vam anar amb el cotxe del seu pare, que portava un Land Rover de tres places i descobert al darrera. El nen deia: mira Tomàs, mira; i saltava amb el cotxe en marxa al terra, corria i tornava a pujar. I es reia perquè deia: a Barcelona *uuuh*, el cinturó, el semàfor... i es reia. Ja, aquí pots fer-ho, i el meu fill també ho fa allà, però aquí han d'anar amb el cinturó, son normes nostres, i les han de complir. I si no les volen complir tenim les eines per a que els sahrauís els hi expliquin, o la família el trucarà i li dirà: escolta, has de fer això. Igual que no deixaries al teu fill,

és exactament el mateix. El teu fill si li deixessis faria el que volgués, però no deixem als nostres fills, ni deixem als sahrauís que facin el que els hi doni la gana.

A: D'acord...

T: Sempre que no influeixi en la seva cultura. Pere exemple, si son les 12 de la nit i estem a qualsevol lloc de festa o el que sigui, i el nen em digués, que no ha passat mai, que vol resar, perquè em toca la hora... llavors li he de proporcionar les eines per a que pugui resar, perquè és la seva cultura. O, nosaltres, per exemple, des de que venen a casa ja no entra el porc, per a no tenir cap problema. Però és que, a vegades hem anat fora a un restaurant i han demanat pernil i diuen: jo el vull provar. I diem: no. Ah, que no passa res, diuen... bé, que em truqui el teu pare i em digui que no passa res i que et deixen menjar porc. Perquè és la seva cultura, i perquè el seu pare t'ha deixat amb la confiança de que tu miraràs pel nen. I és sempre que les nostres normes no intercedeixen en la seva cultura.

A: I què tal amb el nou noi, l'Imad.

T: El nou noi va venir per la línia de sanitat. Ell tenia un problema als ulls, un tracoma, que és una bactèria infecciosa que es menja els ulls, la parpella, i va fent una crosta. Aquella crosta ratlla la còrnia, i va perdent visió. Si no la tractes, es dona el cas de que la bactèria va menjant, la pell va fent cicatrius i al final no podent tancar els ulls. Aquest nen va venir amb 7 anys amb aquest problema, que no sabien què era, sense família. Però clar, nosaltres havíem arreglat els paper per a acollir un nen, que per culpa de la disponibilitat de l'avió no va poder pujar, i va arribar als 15 dies a Sevilla. Vam dir: doncs com aquest no té família ens el quedem, el portem a Sant Joan de Déu i que ens diguin què té. I el vam portar, ens van dir què tenia, com s'havia de cuidar, però era súper divertit, i era molt trapella, i vam dir: va, ens el quedem. El que arriba per Sevilla ja l'adjudicarem a un altre lloc. Llavors, ell va venir amb 7 anys, perquè venia amb un problema. Des de llavors, cada vegada que ve va a Sant Joan de Déu, el miren. I aquest any el portarem a fer la última revisió, que en principi ja li donen l'alta. No té el problema solucionat, ja que les ferides segurament faran que amb 50 anys es quedi cec, però ja no li va a més. La relació amb ell és... estàs gravant, no? És que és un trapella, un cara-dura, es que és molt divertit, i estem encantats. Estem desitjant ja que vingui. I quan anem allà, la relació que tenim amb la família d'en Mohammed i l'Ahmed és com de família. De fet, un part de la casa, amb les ajudes econòmiques que enviem per ells, per a que sobrevisquin, el segon any ens van fer com si fos una dependència de la casa per a nosaltres. En comptes de gastar-ho per ells ho van gastar en fer les dependències per a nosaltres. Llavors, nosaltres quan anem, que a més estem al costa de la Sara i la logística, ja sortim des d'allà. Però sí que és cert que aprofitem un dels dies per anar a veure a la família de l'Imad, estem amb ells, portem regals i una mica d'ajuda. I, per exemple l'any passat, ells van venir també a casa del Mohammed. Perquè precisament el Jan, el nostre fill, compleix els anys allà al Sàhara. Llavors, sempre li fan una festa, i ja els últims anys hem convidat a la família de l'Imad per a que vinguin allà amb ells. La nostra família, família és la del

Mohammed i l'Ahmed, però sí que és cert que amb l'Imad, bé, és que amb aquests nens, si no és un nen problemàtic, els hi agafes molt de *carinyo*, però molt.

A: També entenc que la relació amb cada nen és diferent, oi?

T: Sí, sí. Nosaltres a les famílies l'únic que els hi demanem és que els cuidin, els proporcionin tots els elements de sanitaris que els oferim, que els hi donin de menjar, que els hi donin de vestir. Que quan marxin, si els hi poden fer una bossa amb una mica de material escolar i roba, per poder passar l'hivern i demés, que és el més dur. Nosaltres, des de l'ajuntament, també intentem preparar una bossa amb material escolar, samarretes, i demés, per a que s'ho emportin. I és el que demanem a les famílies. Després, que s'enamoren del nen o no s'enamoren, a nivell de si agafen aquell vincle familiar o no depèn molt del nen i de la família. I també, en certa manera, de la família que hi ha allà. Allà hi ha famílies que alguns son molt pesats, i quan acaba el programa, les famílies d'aquí diuen: escolta'm, és que no vull que em tornin a trucar mai més, no? Llavors, hem de ser molt didàctics, d'educar a ambdues famílies, per a que es respectin, que hi hagi un vincle, però que no es saturi.

A: D'acord, molt bé. Llavors, tu consideres que, en la teva experiència, el participar en el programa ha canviat les teves motivacions inicials?

T: Sí. Jo, a l'inici del programa, la intenció era ajudar un nen. I, al final, m'he involucrat políticament. Amb el poble, amb el poble, eh? És estrany de dir-ho, perquè al final és una cultura musulmana, que encara que nosaltres pensem que ideològicament tenim coses en comú, però no és cert. Jo volia involucrar-me en el projecte a nivell VeP, a nivell de la part infantil. El que passa que, al final, he acabat involucrant-me amb un poble, amb una causa. Que ja no és tant política com ho entenem aquí: si és una posició d'esquerres o de dretes, de bloc soviètic o bloc occidental... sinó que per mi és una causa de drets humans, jo crec que al poble sahrauí no se li respecten els seus drets, i és com jo m'involucro. En intentar facilitar, o fer visible, aquest incompliment d'aquests drets... Clar, no és la vessant política que entenem aquí com a política, que entenem de blocs. No, és política a nivell de drets humans. Jo considero que a aquest poble se li estan vulnerant els seus drets, i intentaré lluitar per a defensar-los, encara que no combregui amb la seva cultura, ni inclús amb la seva posició política. Però els seus drets més elementals considero que sí es vulneren, i ho trobo il·lícit, amb el qual intentaré lluitar per a defensar-los.

A: Tu t'has involucrat més que la mitjana de participants, però igualment també trobaràs inconvenients, coses que canviaries...

T: Allà?

A: Al programa, a l'associació...

T: Bé, és complicat... És un projecte on jo m'he adherit. Soc conscient que quan jo em vaig adherir hi havia unes causes que, quan et poses a un projecte no pots dir: això sí, això no... has d'intentar portar-ho tot endavant. Hi haurà coses que no

m'agradin? Segurament, però bé, les has de respectar, això és com la societat sahrauí: hi ha coses que no m'agraden? Moltíssimes, moltes. Però els he de respectar. Al final, no som salvadors, ni anem allà... anem a ajudar en el que ells ens demanin, no anem a convertir-los, ni anem a salvar-los la vida, anem a fer el que ens demanin. Si volem, sinó no cal que anem. Hi ha molts salva-pàtries. Hi ha molta gent dins el moviment associatiu i pro-sahrauí que son uns salva-pàtries, que intenten adoctrinar-los, dir-los el que haurien de fer per anar bé... no és la meva intenció, ni crec que tinguem el dret de dir-los el que fan bé i el que fan malament. Si els podem ajudar en la mesura de les nostres possibilitats... i si hi ha coses que no ens agraden tenim dos opcions: o deixar de fer-ho o ajudar en la mesura que podem. Però no anem a salvar-los, ni ells ens han demanat que els ajudem a res. Nosaltres ens oferim com a poble, com a persones que creiem que és injust el que els fan, i intentem ajudar-los amb aquesta injustícia. Després, la seva cultura, el seu vincle polític, doncs bé... jo, una de les coses que diem, que et vam dir l'altre dia: nosaltres què esperem del poble sahrauí la seva situació? Doncs que els hi donin els seus terrenys i que no toquin més els collons, que siguin lliures, que no vinguin ells aquí de vacances, que puguem anar nosaltres de vacances a les seves platges. Això seria el millor, hauríem aconseguit tots el nostre objectiu: que ells estiguessin amb la seva terra, i que siguessin lliures. Jo no sé si quan ells estiguin a la seva terra a mi m'agradarà anar amb les seves normes allà, però serà de justícia que disfrutin de la seva terra, de ple dret. No seré jo el que vagi a dir-los si les dones han d'anar tapades o no. Això és una cosa que han de solucionar ells com a poble sahrauí. Tot i que el poble sahrauí son de les societats més matriarcals que hi ha dins de l'Islam.

A: D'acord, jo crec que ja estem. Moltes gràcies per l'entrevista i els contactes, sense tu no hi hauria treballat, així que moltes gràcies... ja estem.

9.2.- Entrevista 2: Gemma

(13/05/2025)

Albert: Així ja ho tenim. Bueno, jo normalment... començo preguntant, així per començar, si vols dir la teva edat, i una mica a què et dediques, i la teva vinculació amb el programa o l'associació.

Gemma: Em dic Gemma, soc educadora d'educació especial en centres públics. Treballo a una escola, amb l'alumnat, amb necessitats educatives especials. I la vinculació amb el projecte, doncs bé, als inicis, per dir-ho d'una manera, jo vaig fer un primer viatge amb dues persones vinculades al projecte... que anaven a veure com la seva família d'allà a Dakhla. Llavors les vaig acompanyar en aquell moment...

A: A Dakhla?

G: Sí. Al 2008. I bé, va ser allò que, bé, va ser un viatge que va canviar bastant la meva visió de la vida, i vaig pensar bé, quan tingui una parella o un company o una companya que pugui fer això amb algú, doncs potser acolliríem. En aquell moment,

bé... I ja està. I després vaig conèixer el que ara és el meu actual marit. I el primer estiu d'estar junts vam dir: ei, i si ho fem, i si ho provem? En aquell moment ni vivíem junts ni res, o sigui, estàvem uns dies a casa dels que ara són els meus sogres, o a casa de ma mare. I llavors els hi vam preguntar: ei, escolteu, us semblaria bé si acolлим un nen o una nena...? Tenint en compte que tindrà d'estar uns dies a casa d'uns, a casa dels altres, van dir que sí tots, i llavors va ser quan vam començar. Jo tenia 23 anys i el meu home 24. Va ser quan va venir la Rabab per primera vegada a casa nostra.

A: I aquesta, o sigui, era una amiga, m'has dit, que va viatjar a Dakhla, o...?

G: Sí, amb una amiga i un amic. Eren dos.

A: I de què coneixien... era de la seva família que estava a Dakhla, o era...? L'havien acollit també...?

G: Sí, sí, era l'Àlvar, un dels fundadors del que és ara Acció Solidària baixava a veure la seva família. Era aquesta que havien estat a casa seva, i tot. Llavors, ell va anar amb la Ona i amb mi i vam estar allà.

A: D'acord, d'acord. I, bé, veig aquí molta gent [riuen]... Són els seus fills [assenyalant la Rabab], potser?

G: Sí, sí. Ella és la seva filla biològica, i ella és el seu fill, o sigui, està casat, casada amb el seu home, però la mare del nen va morir al poc de néixer ell, i llavors, ara que han fet el reagrupament familiar, doncs bé, ja està, és com si fos sa mare. Però biològicament seria la Zahra.

A: D'acord. Res, doncs, després segueix una mica amb l'associació, i així. Si em vols explicar com si no ho conegués, què és ASS.

G: D'acord. ASS ve sent, o sigui, si tu tens interès, no? Per voler acollir algun infant sahrauí durant els mesos d'estiu, doncs visquis on visquis a Catalunya, per dir-ho d'alguna manera, doncs hi ha associacions i et fiques en contacte amb aquestes associacions. Aquí a Vilanova és ASS, que ja coneixíem a l'Àlvar i a la Sara. Llavors vam parlar directament amb ells, però si no hi ha, a qualsevol, a les xarxes hi ha el seu telèfon, el seu contacte. I vam parlar amb ells, els hi vam dir: escolteu, volem acollir. En el seu moment, clar, tampoc sabíem, no?. A vegades no saps si et demanaren moltes coses per poder acollir o demés. Clar, en aquell moment ni estàvem casats ni vivíem junts... tot una mica així. I ens van dir que no, que realment el que es necessita és temps, ganes i voler-ho fer. I llavors ens vam decidir i va ser quan vam... quan vam començar l'aventura.

A: D'acord. I clar, perquè sé que el tema del programa de VeP és l'activitat principal de l'associació, però entenc que n'hi ha més...

G: Sí, es fa, durant l'any es fan diferents activitats com de conscienciació, de no oblidar aquest conflicte. Perquè al final VeP és la cara visible, la cara bonica, no? D'acull un somriure... que és una manera d'atraure, no? A la població que potser no sap de que... o no coneix ben bé tot el que comporta. I llavors, doncs es fan

xerrades, es fan passes de documentals o de vídeos, xerrades per voler trobar més famílies que ho vulguin col·laborar amb el projecte. Al final, és una manera de fer difusió, perquè el projecte de, no? De VeP, jo te l'explico a tu, tu vas al veí i llavors et veuen a l'estiu amb un nen o una nena... oi, però no és fill teu! I llavors li expliques: no, és que és del Sàhara. I és una manera de fer una mica com taca d'oli i que vagi intentant arribar al màxim de població i de gent. Perquè sí que hi ha molta gent que potser no pot acollir a l'estiu perquè tema feina, laboral és complicat, però, doncs, jo què sé, després pot col·laborar, doncs mira; jo tinc un negoci i puc col·laborar, no sé, fent alguna aportació o participant de les activitats, per exemple, de les haimes per a la dignitat del poble de sahrauí, que es faran aquest cap de setmana... bé, al final és una mica d'anar trobant la manera de fer difusió, de que sigui un conflicte que no s'oblidi, perquè estan allà oblidats, deixats de la mà de Déu i... amb unes condicions molt dures, i que realment, bé, estan com allà a veure si s'obliden, i és una manera de que es pugui parlar, de que es pugui conèixer, bé, com una mica tot, no? Quan et toca de prop ho vius diferent que quan ho veus molt lluny, no? Doncs jo crec que el projecte en si és una manera d'apropar aquesta realitat a les famílies.

A: *D'acord, d'acord...*

G: Bé, si parlo molt m'ho dius, eh, que jo...

A: *No, si la cosa és que parlis, no... No sé si hi ha algun moment en que has pensat a convertir-te... bé, és que portes molt de temps, m'han dit. Crec que ets la més antiga. No sé si en algun moment t'has pensat o no t'has pensat, bé, segurament ja fas més o menys però, en convertir-te en organitzadora?*

G: No, no és la meua idea principal. Tinc tres fills [riu], més o menys petits. No, perquè primer, penso que està ja molt ben organitzat, ja hi ha persones... suposo que potser si hi hagués un caos o no estigués ben organitzat, potser sí que m'hicaria més. Però crec que a nivell organitzatiu està molt ben fet, molt ben controlat. I al final... la nostra idea... és el fet de poder acollir, poder donar aquestes vacances, no? En aquests infants que ho necessiten, que és important per ells. Nosaltres, per sort, la Rabab era la primera, era la gran dels germans, i hem pogut anar acollint tots els seus germans, però després han hagut anys, per exemple, va haver un any que de la seva família no hi havia cap nen... cap germà que pogués venir, i llavors vam dir, bé, fem un *parón*. Però llavors ens va dir la Sara: escolta, que hi ha una nena que s'ha quedat sense família al final a última hora, que era molt amigueta d'ella també, i bé, doncs va, que es vingui. I la vam acollir. O post pandèmia, tampoc no hi havia cap germana que pogués venir. Llavors, l'Arnau i jo ens vam plantejar: què fem? Ho deixem i esperem que pugui venir la següent germana...? Però clar, llavors vam dir: no, nosaltres no fem això només per a la seva família. Que sí que ha coincidit que més o menys han vingut els germans seguits. Ho fem perquè realment creiem en el projecte. Creiem que és important que el màxim de nens puguin sortir d'aquelles condicions ni que siguin dos mesos a l'any en x anys perquè puguin. I al final, la idea és aquesta, no? Que el màxim de nens puguin tenir aquesta oportunitat, no només uns pocs privilegiats, no? I llavors vam

decidir acollir la Muna, que no és de la família d'ella, i tot i així hem continuat. Ara s'han ajuntat, ara ja fa dos estius que tenim la Muna i la Leila, que la Leila és germana d'ella. Però al final, perquè la idea és aquesta, de voler contribuir en l'essència del projecte, que és poder donar-los aquest respir. Els estius allà són molt durs, nosaltres hem estat allà en Setmana Santa, el més tard que ha sigut, abril, i hi ha hagut dies que no pots ni respirar de la calor que fa. No em vull imaginar al juliol o a l'agost com ha de ser allò. Llavors, doncs, poder, que puguin tenir aquests estius diferents, d'aigua, piscina, platja... Doncs creiem que és l'essència. I aquí estem. D'organitzadors de moment no és la idea [riu].

A: Molt bé. O sigui, la idea, entenc, del programa, l'objectiu és que surtin d'allà durant dos mesos, no?

G: Sí, perquè sobretot fa més anys enrere hi havia molta mortalitat infantil en els mesos d'estiu. Penso que, inicialment, una miqueta, la idea era per aquí i llavors, bé, amb tot el projecte i tal, és això, és poder donar una mica d'aire, veure altres realitats, i també tenim molt clar que són unes vacances, o sigui, els nens, les nenes que hem tingut desitjant de tornar, o sigui que hi ha molta gent que et diu: ah no, doncs no voldran tornar. Sí que volen tornar, volen tornar amb la seva mare, amb el seu pare, amb la seva família, amb la seva realitat, o sigui, aquí està molt bé, però són unes vacances, que al final és com qui se'n va, no sé, amb la polsereta a Punta Cana, que t'ho fan tot, sí, però tu després tornes a casa teva, no? Amb la seva gent, doncs aquí ve sent una mica el mateix. Les seves condicions són molt dures. [Passa uns segons calmant la Zahra] I... però, que és això, que realment s'ho passen molt bé, però la idea de tornar la tenen molt clara, i és molt important per a ells. Ens va molt bé, per exemple, tenim un calendari, anem tatxant els dies, no? És allò de dir: ens ho estem passant molt bé, però ja, ja... i quan comencen a fer la maleta: això pel papa, això per la mama, això pels germanets. O sigui que és, bé, que és un contacte que hi ha gent que es pensa que... Si d'això em talles, eh [riu].

A: No, no, parla, parla, per això estem aquí!

G: Els primers anys de fer-ho molta gent ens deia, que potser no es coneixia tant, eh, molta gent ens deia: ah, però ja que està aquí us la podeu quedar? I, per què me l'adopteu? I era com: no, no és orfe, té família, ve de vacances... ¿oi que quan vas de vacances, no...? Saps? La gent no entenia... home, però com ha de tornar allà? És dura, però és la seva realitat. És injusta? Sí, però és la seva realitat. I torna al que és actualment casa seva. *Ojalá* facin l'autodeterminació, puguin tornar al... Sàhara, i puguin sortir del camp de refugiats. Però, per ara, és aquesta la seva realitat. I ve aquí de vacances, i intentem que passin les millors vacances que es pugui, i després tornen. I tornen contents. I aquest concepte hi ha molta gent que no... o no l'entenen o no l'acaba de veure o, o... bé.

A: Perquè no sé si hi ha algun punt de dir... bé, no sé, ara com Espanya no està fent res, no? Com a país. Jo no sé si hi ha algun punt de dir... bé, ja que el Govern no fa res, intentem fer alguna cosa nosaltres...

G: Clar, al final jo no puc, per molt que vulgui, jo no puc decidir que des del Govern d'Espanya faci o desfaci el que tocaria. Jo el que sí que puc fer és intentar, no? Intentar canviar allò que es diu el teu quilòmetre quadrat amb el que puguís. Doncs nosaltres hem intentat fer-ho d'una manera directa, fas una col·laboració directa, no? Amb aquests infants, amb les seves famílies, quan hem anat allà... O sigui, fas el canvi que està en les nostres mans, l'estem fent. És a dir, col·laborem en tot el que podem, ajudem quan podem... intentem que tot el nostre voltant sigui conscient del que està passant. No sé, el 2015 hi va haver unes pluges torrencials molt fort als campaments, vam perdre casa, vam perdre tot, i vam fer un *llamamiento*, no? I molta gent de Vilanova i demés ens van ajudar molt, els hi vam poder enviar molta ajuda i col·laboració. Des del primer any que... la meua germana és [activitat cultural local], a Vilanova, de [entitat local], totes les nenes que hem tingut han fet [activitat cultural local], no? I això també els dona una xarxa, bé, és el que dèiem, no? Una mica de taca d'oli, i... sempre han participat a festes majors, en les haines de la dignitat també participen, quan hem baixat allà baix també hem fet [entitat local], ella, no? A la madrassa, en Algèria, també quan feien festes i tal, també feien [activitat cultural local]... Bé, no sé, una miqueta...

A: Molt bé. I... tornant una mica quan vas començar, el procés de selecció va ser com... com va ser? Has dit que va ser que va ser com molt ràpid, no?

G: Bueno, li vam mostrar el nostre interès a l'Àlvar i la Sara, ens van fer una entrevista, ens van dir una miqueta com funcionava tot, que una miqueta ja ho sabíem. Sobretot això també, no? Has de signar com uns papers de que et compromets a no tramitar una adopció amb aquests nens, perquè són nens que tenen família i demés. I després, l'únic que vam com decidir en aquell moment va ser si volíem nen o nena, perquè, bé, moltes vegades en funció de si tu tens canalla o tens... doncs pots dir mira, crec que ens encaixarà més un nen o una nena, i ens donava una mica igual, però vam dir pues nena. I aquí la tenim, que ella ja havia vingut l'any anterior a una altra família, però no havia acabat de funcionar del tot, i després ja va venir a casa, aquí, la [nom afectuós] [riuen].

A: Molt bé. I entenc que hi ha hagut variacions, perquè al principi podien venir nens i nenes de més rang d'edat, després van anar reduint, no?

G: Sí, nosaltres hem tingut una mica tot, perquè ella va venir... Con la Antònia tenias 8?

Rabab: Sí.

G: Sí, ella va venir dels 8 als 12 anys. Amb nosaltres va estar dels 9 als 12. Però després de la seva germana, algunes van venir 10, 11, 12, després van venir tres anys. I ara, post pandèmia, la Muna va venir amb 8 anys una altra vegada, i no sabem... clar, perquè això també, a vegades, el Frente Polisario doncs determina una mica les edats, en funció de... Clar, també és veritat que quan ella va venir als 8 havia moltes famílies que acollien. Crec que, pot ser a Catalunya hi havia quasi 1.000 famílies, i en l'actualitat, potser et menteixo, això potser el Tomàs t'ho sabrà dir millor. Però potser hi ha unes 300...

A: Sí, alguna cosa així...

G: O sigui, ha hagut una davallada amb els anys i post covid molt gran. Llavors, clar, què passa? Que al tenir menys famílies també, hi ha menys oportunitats que els nens d'allà surtin. Llavors, clar, nens que han sortit amb 8 anys, com pot ser l'exemple de la Muna, ella ja ha sortit amb 8, amb 9, amb 10, doncs potser aquest any, té 11. No sé si l'any dels 12 també vindrà o decidiran que als 11 ja està, i que surtin, perquè hi ha nens amb 9 o amb 10 que potser encara no han pogut sortir, llavors...

A: La prioritat és que tothom surti al menys...

G: Clar, la prioritat és que el màxim de nens puguin sortir ni que siguin 2 o 3 anys. Això és en funció una mica tant famílies, com Frente. Però clar, la idea és que... no que només, clar, potser nosaltres podríem haver agafat la Rabab fins als 18, per dir-te d'una manera, però no hagués sigut just, perquè la idea és que, no? L'oportunitat que hagi pogut tenir la tingui el màxim de nens possible. Bé, és maco també quan vas allà i et trobes, no? Nens així, més grans. *Ah, ¿de donde sois? Tal, no, de Barcelona... yo soy de Sevilla, o yo soy de Murcia...* i tenen aquesta pertinença, encara que hagin sigut uns anys, uns estius només. *Ah, pues yo cuando estuve, y...* I és, bé, és maco, però és allò de dir: bé, saben que hi ha una altra realitat, i que, bé... També els hi dona força per lluitar pel seu objectiu.

A: I... ara se m'ha anat el que volia dir ara... Ah sí, per què creus que, bé, ara pot ser em dius: jo què sé...

G: Tu pregunta! [riu]

A: Per què creus que hi ha hagut aquesta davallada?

G: De famílies? Jo crec que és com multifactorial, realment, eh, perquè no crec que sigui un motiu en concret. Jo crec que són diferents motius. És a dir, per un costat, pot ser que crec que s'hauria de fer una mica d'autocrítica a nivell d'associacions no? De tots els que porten el projecte de VeP, si realment hi ha aquesta davallada és multifactorial però que, com a associació, què podem fer per millorar-ho? Jo crec que per un costat hauria... hi ha aquesta part. Després, *bff*, la vida ja, per arribar a final de mes tu ja... *te la ves y te las deseas*. Clar, un infant més és un gasto més. Que dius: ja no és només, doncs mira, d'on mengen dos, mengen tres... sí. Però sí que és cert que, bé, has de tenir un temps. Perquè clar, si també has d'acollir un nen per tenir-lo tot el dia en el casal d'estiu, o tot el dia amb una cangur, doncs potser tampoc no és la idea. O sigui que sí que, per exemple al juliol sí que van al casal d'estiu, però ja després a l'agost ja ens ho muntem i tal, no? I acabes ja conciliant, perquè dius mira, si concilies amb els teus, doncs és un mes, no? Però bé, que tot ha pujat molt, els sous no estan pujant res, i és complicat de per si. Clar, nosaltres per dir-ho d'una manera és com que vam començar tan jovenets a fer-ho, que quan hem tingut la nostra canalla en cap moment ens hem plantejat deixar de fer-ho, no? Perquè era com si ja ho fèiem abans és com que realment, no? Hi creiem. I, per exemple, hi va haver un dels primers estius post... perquè clar, les nostres nenes, l'Ariadna i la Venetia, eren més petites quan elles venien, no? La

Cèlia i la Mar eren més grans, i bé. Després va haver el *parón* del covid, i quan vam tornar a acollir, en aquest cas amb la Muna, ja tenien edats molt semblants. La Venetia i la Muna, per exemple, es porten només un any. I van tenir aquí com una mica de... com una mica de rebuig entre elles, no sé si per la igualtat d'edat, no? Una mica com de rivalitat. I les vam asseure i es que els hi vam dir: es que mireu, abans de que vosaltres naixéssiu, el papa i la mama ja vam ser pares de la Rabab, de l' Ariadna, de la Cèlia, de la Mar... i no ho deixarem de fer per molt malament que... que no la tractaven malament, eh, a la Muna. Però bé, per molt malament que us porteu, que us digueu... és a dir, nosaltres ja érem família d'acollida abans que naixéssiu vosaltres, heu d'entendre que això ho seguirem fent. Si esteu contentes millor, i si no serà més difícil, però... i van necessitar com aquest temps, com una mica d'adaptació i de dir: bé, *vale, vale*, no? I ara ja, clar, ja que ja l'han vist de gran... o sigui, ja ha canviat tot això una mica. Però... *¿me he ido por los cerros de Úbeda, no?* [riu]

A: No, però és igual. La cosa és que parlis tu, jo aquí estic d'oient...

G: Jo crec que és multifactorial, que per un costat les associacions han de fer una mica d'autocrítica perquè crec que, personalment, no sé si quedarà molt bé o no que ho digui, però crec que... són unes associacions com una mica envellides. No està havent un canvi generacional a nivell general. Parlo una mica, no amb la boca petita, perquè és d'allò de dir clar, jo no m'hi vull ficar, no? Llavors tampoc no és just dir que està passant això quan jo no... sí que és cert que el Tomàs s'està ficant més, i tal. Però em dona la sensació, no? Quan a vegades els veus que s'ajunten, clar, la mitjana d'edat és elevada. Llavors, crec que o la gent no s'hi vol implicar, o no s'està sabent fer del tot bé en aquest aspecte, com autocrítica. I la primera de que no de *esto*, em poso jo, eh. Però jo crec que això pot ser una. L'altra és el nivell de vida actual... que hi ha tant de sous com del cost de la vida, i la poca facilitat de conciliació general. Perquè clar, afegir una criatura més, sí que és veritat que, jo sempre ho dic, quan has de conciliar, dona igual conciliar amb un, que amb dos, amb tres, que amb quatre, però bé, és complicat. I jo crec que una mica la suma d'aquests factors pot ser una mica de la davallada de família...

A: D'acord. Bé... tornant a quan vas decidir participar, no? M'has dit abans que la visita aquesta a Dakhla, que va ser amb una persona sahrauí que estava vivint a Dakhla...

G: Bé, era una família de Dakhla que l'Àlvar i la Ona tenien relació amb ella i la van anar a visitar. Llavors, és com, quan vas a visitar, per exemple, en aquest del 2019 [m'ensenya un àlbum de fotografies], aquest és l'últim viatge que vam fer, clar, nosaltres vam anar a casa d'ells. Però clar, vam anar... mira, aquests són els meus sogres. Veus? *Sí, però aquí estamos...* Vam anar els meus sogres, que ja havien anat, la meva germana i el meu cunyat amb les seves filles. Bé, la filla és d'ell. Llavors, clar, *ay, vamos, tal y cual, qué guay...* La Sònia, on està... aquí, la Sònia. És de les millors amigues de l'Arnau... *ostres, pues igual yo también iría...* Va, doncs t'apuntes? *Venga va, pues te apuntas.* I al final el Oscar i la Catalina van dir: ostres, doncs si va la Sònia... I clar, i a part de la nostra filla gran i la petita que està per

aquí. I ens vam anar tots. I vam anar a tots a casa d'ells. O sigui que és per demanar quan tens una família allà...

A: *Allà als campaments, no? Entenc...*

G: Bé, a Esmara, als campaments... saps? I al que em refereixo una mica és que quan tu tens allà una família... Y yo le decía, Rabab, *pero que vamos con el tiet y la tieta. Ah, vale, vale. La Sònia i la Catalina. Ah, vale, vale. Y la Sandra dice que también. ¡Vale, vale!* I al final, *oye pero que el David y la Pilar... ¡No pasa nada, mama, no pasa nada!* [riuen les dues] I quan tens una família allà, si quan més hi vagis, o sigui que no, mai et diran no, doncs no vinguis o no, sou molts... Ella perfectament ens podria haver dit no... I sí, sí, tot. Va, va ser molt divertit. A part tots érem molts, cada dia cuinàvem, *¿que éramos 20, no? Porque nosotros éramos 10, creo...* [riuen les dues]

R: *Sí, sí... No, erais 13 cada día, 13 o por ahí...*

G: I bé, i que tot és...

A: *Això era... era Nadal o Setmana Santa, no? Entenc...*

G: Això era Setmana Santa, sí Setmana Santa...

R: *Sí. Yo estaba en Argelia estudiando y me vine por ahí dos semanas a estar en el Sahara. Y después cuando ella se vuelve, yo volví a estudiar.*

G: Sí, es verdad, que te fue tu tío a buscar me parece, para poder venir...

R: Sí, sí...

G: Clar, *porque ya que íbamos...*

A: *¿En Alger estudiando estabas?*

G: Sí, perquè allà tenen com a prop de... les cases, estan les escoles, d'infantil i primària, i després... bé, ara *ya hay institutos también, me parecen, ¿no?*

R: Sí, sí...

G: I després, si vols fer com si fos el batxillerat i això, pots anar com a uns internats que hi ha a Algèria i allà fins que... *en Argelia hasta los... ¿la Muna qué està haciendo... tiene 17 o 18...?*

R: *Sí, tiene 18 ahora...*

G: *Y, ¿es el último año en Argelia?*

R: *No... ha estado en los campamentos y ahora ya empezó el de esto... no sé como...*

G: *Sí, pero la ESO aquí es hasta los 16... El bachillerato...*

R: *Sí... Y después ya...*

G: *Y después ya...* i quan ja acaben allà a Algèria poden tornar als campaments. Llavors, estan allà com els mesos d'estudi i després tornen als campaments de l'estiu per passar-ho amb la família. Igual ja que aprofites, doncs vas i deixes paquets... Bé, em refereixo, aquesta és la nostra família, quan anem, anem en aquest. Doncs en el cas de la família de l'Àlvar i la Ona m'hi vaig afegir jo amb el viatge del 2008 [m'ensenya algunes fotografies dels àlbums].

A: *Hmm, d'acord...*

G: Aquí vam aprofitar per veure... aquí està l'Azza, que no és d'aquesta família, però la vam tenir un estiu amb nosaltres, i llavors li vam dir: Ei, *estamos aquí, vente a comer cabra* [riu].

A: *Hmmm, què guai.*

G: [Ensenyant-me fotografies] Aquesta és l'Ariadna, la Venetia... I jo aquí estava embarassada del Francesc, que és el meu petit... i la meva germana estava embarassada de la seva. Vam anar a veure l'escola d'educació especial. Vam celebrar l'aniversari de la Venetia, que era a l'abril [riuen els dos]. Bé, és...

A: *I què? Molta calor allà, no?w1*

G: Sí, sí... *un dia hubo un poco de tormenta de arena, ¿eh que sí?*

R: *Fue ese día, que fuimos a las dunas...*

G: *Y después al volver...* Sí, i era l'abril, no podies ni respirar... i jo pensava si és això és a l'abril, al juny, juliol, agost ha de ser horrible...

A: *D'acord, i seguint amb el de Dakhla... Quan m'has dit que va canviar... no sé si pots explicar per què va canviar...*

G: Bé, perquè... doncs jo què sabia en aquell moment de... doncs del Sàhara jo sabia res i menys, no? Un desert, unes dunes, quatre camells... I jo en aquell moment tampoc no tenia ben bé clar, no? I, clar, vam arribar allà, un viatge complicat... Perquè ara, per exemple, han fet carretera fins a Dakhla però en el moment que jo vaig anar no hi havia carretera. Llavors, vam trigar des de l'aeroport militar de Tinduf fins a... Dakhla, no sé, no sé dir les hores que vam trigar però vam trigar moltes hores en arribar, és un viatge complicat però un cop allà, ostres, veus una mica realitat, no? De com viuen, de, de... la dificultat d'aigua, de menjar, com habitacional, no? I tot i així sempre tenien una bona cara, una bona actitud, un què necessites, com et podem ajudar, què podem fer? I és com no, jo què puc fer per tu? No? I és com allò de dir no, no, es que estem aquí, és molt injust, i estarem aquí fins que aconseguim el nostre objectiu. Però no som *unos pobrecitos*, no som, no sé com dir-te, eh... no hi havia el concepte aquest de *qué lástima, qué pena...* No, no, és allò de dir estem aquí perquè estem lluitant, i hem de lluitar per poder aconseguir la independència, per poder aconseguir tornar a la nostra casa, això és temporal, això és temporal... Clar, porten 50 anys amb la temporalitat. Però realment aquest sentiment, no? I clar, com hi havien catalans, no? En aquella casa anaven venint veïns o gent a parlar, fer el te, i molta gent que parlava espanyol o

gent gran que t'ensenyava el seu DNI espanyol, que jo era espanyol. Clar, tot això, no? I va ser com ostres, això no son *cuatro camellos y cuatro dunas*, saps? I, clar, va ser aquí ja quan vam començar, bé, doncs a veure una mica de canvi de la realitat, no? De *esto no es lo que nos han explicado* i... que t'ho expliquin ells, que t'ho verbalitzin ells, que et diguin, no? Doncs això és important.

A: *Llavors sí que hi ha... O sigui una de les coses va ser conèixer el conflicte, no? Entenc...*

G: Sí, conèixer el conflicte i que te l'expliquin ells. Que no és cap intermediari, no és unes notícies que t'expliquen lo que volen només, o un... No, és que és el senyor Mohammed no sé què, o la Cherifa no sé què, o la Minatu, no? Són persones que t'estan explicant què els ha passat o què els van passar als seus avis. És com no deixar morir aquesta realitat perquè s'ha de lluitar per poder-la canviar. I l'única manera de poder-la lluitar és que no s'oblidi. I el problema del Sàhara jo crec que és que és un conflicte que s'intenta oblidar, no es parla, no es visibilitza tot el que s'hauria de visibilitzar. I és com, bé, a veure si s'acaba oblidant, i d'aquesta manera Marroc va fent el que està fent, que, al final, bé, és que crec que ara mateix ha fet amb Ryanair un...

A: *Sí, el Madrid-Dakhla.*

G: Madrid-Dakhla amb *playas* paradisiàques que dius: hola? És que a dos carrers més cap allà estan maltractant, estan segrestant, estan pegant a sahrauís. *¿Y tú lo estás vendiendo como ressort? Es que te explota la cabeza* si coneixes la situació real. I això es com... Però clar, és el que et deia, jo això no ho puc canviar, no puc anar a Ryanair i dir: esteu bojós o què passa? Llavors, la única manera que tenim doncs és això, ajudant a ells, ei que volem fer una entrevista... Evidentment, la que vulguis. Poder donar difusió, poder donar veu a tots ells, que molts no tenen.

A: *D'acord. No sé si... perquè, per exemple, vaig parlar amb el Tomàs i em va dir: jo, de jove, estava al PCE, no sé què, i per això em coneixia una mica... No sé si tu havies, políticament, no sé si estaves a algun programa similar, a alguna associació similar...*

G: Jo era més bé més anarquista... que no pas de partits. Jo soc bastant anti partits polítics. Tots en general em semblen el mateix, la mateixa porqueria en general. O sigui, no he trobat cap que digui ai, doncs mira... Que *dentro de lo malo*, doncs aquest sembla no tan *malo*, però no militava enlloc, per dir-ho d'alguna manera, però sí que estava, era propera a [entitat local], [entitat local]... diferents col·lectius així...

A: *D'acord, d'acord... Res, bé, també... no sé si abans del viatge t'havies plantejat participar a algun programa d'acollida, de qualsevol tipus. No, no?*

G: No. No era alguna cosa que estigués al meu cap en cap moment. O sigui, ja et dic, va ser no una revelació, eh? Però sí que el fet d'estar allà, en aquell moment, en aquell viatge, sobretot jo venia d'una ruptura amb el... meu xicot anterior, ja saps allò que bé, estava sent un moment vital una mica complex i sí que és cert

que estant allà amb les nenes de la casa, i tal... I li vaig dir a la Ona: és que el projecte és tant, no? O sigui, crec que pot ser tant necessari i tant maco... clar, jo sola no m'hi veia, quan trobi algú que valgui la pena, ho farem. I tal qual va ser, o sigui, aquest viatge va ser el 2008. El 2009 vaig conèixer el que ara és el meu marit, i el 2010 ja va venir aquí la senyoreta [mirant la Rabab].

A: Bé, ja hem parlat una mica abans, però que abans d'acollir... vau tenir alguna reunió com amb les famílies o així?

G: Sí, es fan, normalment, quan ja has decidit d'alguna manera, d'acollir, es fa com una reunió específica. Però abans, normalment, cap al març, abril, maig, més o menys, es fan algunes reunions per explicar el projecte, perquè s'apropin les famílies que potser hi ha alguna família que: ai, he sentit a parlar però no tinc més informació, tal... Llavors es fa una petita presentació, i s'explica, i moltes vegades, a aquelles reunions doncs surten famílies o potser no, o potser ara aquest any no ho veig, però de cara al proper any. I això sí que s'acostumen a fer, a centres cívics...

A: I res... suposo que en aquesta reunió, suposo que es parla una mica de com pot ser l'experiència, no...?

G: Sí, sí, sí... les reunions sobretot, normalment la fan el Tomàs i la Sara, per norma general. I sí que està molt bé explicar tot lo positiu, però també una part de la realitat que també hi ha vegades, que no sempre surt com tu esperes que surti, perquè els hi costi més l'adaptació o perquè no s'entenguin amb els teus fills, o perquè l'infant, jo què sé, potser no vulgui venir. També pot ser, saps? Jo crec que aquesta part també es diu, i també crec que és important, de dir per molt bones intencions que tinguis, sempre s'intenta que vagin el millor possible, però també hi ha, i cap la possibilitat que alguna cosa no acabi d'anar tot lo bé que esperes, que sempre... Llavors n'hi ha sahrauís grans que parlen amb els nens, amb el seu idioma, perquè a vegades simplement és que no s'entenen, i està el nen com enfadat i parlen: ei, ja està, i es miren de trobar solucions, però que per parlar en general sempre hi ha més casos d'èxit, eh. Però que també és important dir que a vegades, bé, que no és fàcil. Jo sempre ho dic, el primer any és el més difícil. Perquè el primer any, o sigui, és que no s'assembla res dels campaments a aquí, ni la gent, ni les persones, ni la vestimenta, ni al menjar, ni, o sigui, les escales. Aquí tenim un pis d'escales. El primer any que va venir la Muna, crec que va ser, pujava quatre grapes. Clar, allà és tot pla. Les escales, no? Uns conceptes que dius... les escales! Com pot ser, no? I llavors, clar, tot això és... Bé, que hi ha coses que t'impacten, que tu diries... Me'n recordo un dels nens no parava de tirar de la cadena, de quan la Rabab... Sí que és veritat que ara els que venen, ara als campaments hi ha hagut certes millores, i tenen... moltes cases ja tenen... no aigua corrent com aquí, però sí que tenen més facilitat d'aigua, no? Tenen llum, que nosaltres com vam anar els primers anys sempre anaven amb les plaques solars que anaven girant segon anava girant el sol per poder tenir una miqueta de llum a la nit, o sigui, en certes maneres hi ha hagut una millora de condicions allà que també és una mica de controvèrsia, no? Perquè és allò de dir és temporal, no ens volem quedar aquí, però clar, porten tants anys que al final dius bé, al final intentar tenir una mica de comoditats [fa el

gest d'entre cometes] dins de tot plegat, no? I llavors allà també hi ha com una mica de... què és el que s'ha de fer, no?

A: *D'acord. Passem ja al... bé, no sé tu com t'esperaves que podia ser. No sé si tenies algun tipus d'expectativa... o en aquest punt, de com podia ser l'experiència d'acollida, tal...?*

G: Mira, quan nosaltres ho vam plantejar a ma mare i els meus sogres, els hi vam plantejar, *en plan*, ei, ho provem un estiu, segons com vagi doncs podem repetir o podem dir que ja està, que ho hem fet i ja està. O sigui, la nostra predisposició era aquesta. Provem un estiu, a veure com va, a veure com funciona, a veure com va tot, i ja decidirem més endavant. I mira'ns. Ha estat 15 anys seguits sense parar, per la pandèmia, però ja està. Clar, nosaltres en aquell moment també era com, bé, un estiu, veiem què tal i ja decidirem. I al final s'han convertit en família, som família. I *pa' todo*, ens diu mama i papa, ens ha fet avis... Eh, *que somos familia, o no?*

R: *Sí, claro* [riu].

G: *¿Como me llamas?*

R: *Mama* [riuen totes dues].

A: *D'acord. I... bé, una mica de, no sé si amb ella hi va haver aquests xocs culturals...*

G: Sí amb ella, eh, *petarda* [mirant la Rabab], sobretot al principi, era com que no ens deixava fer-nos petons a l'Arnau i a mi així en públic. Eh, *cuando nos dábamos un beso* [riuen ambdues]... Com que s'angoixava molt, i deia: *no Rabab, que no pasa nada*. I sí que al principi vam intentar, bé, doncs una mica... I, ja després ja va entendre que no passava res, que tampoc era allò de... un petó, o agafar-nos de la mà. Llavors es ficava ella al mig i ens donava ella les dos mans, com cosetes així. Però no... a part, clar, ella també, en el seu cas, ja havia vingut l'any anterior amb una altra família. Llavors hi havia moltes coses que ja sabia com anaven i demés...

A: *La primera família no va acabar de funcionar entenc...*

G: No, bé, era una senyora més gran, que no sortia gaire, no feia moltes activitats. Ella, ara la veus molt tranquil·la, però era un *terremoto* [riuen ambdues]. *Todo el día en la calle, y ahora qué hacemos, ahora qué hacemos, y ahora donde vamos... ¿sí o no?*

R: *Sí* [riuen ambdues].

G: I llavors no es que fos malament amb la família, és que ella necessitava algú una mica més actiu. I llavors la Sara va dir doncs mira amb la Gemma segur que no s'avorreix [riu]. I llavors va venir amb nosaltres i estava tot el dia fent coses, allí i allà...

A: *Clar, tu eres de les més joves, segur...*

G: *Sí, sí, sí...*

A: I bé, el tema de les trucades als sahrauís grans... de quan no acaba de funcionar... no sé si tu algun cop has hagut de... trucar...

G: Jo no he hagut de trucar perquè quan he tingut alguna coseta, potser amb alguna de les germanes hem trucat a ella o a sa mare directament. Nosaltres no hem tingut tampoc res greu, però per exemple, la Maimouna, el primer any de la Maimouna que és aquí [m'ensenya fotografies], que jo estava embarassada de l'Ariadna que va néixer... O sigui, jo vaig donar a llum mentre estava aquí la Maimouna. Aquest era l'hospital que la Maimouna estava aquí. Doncs, la Maimouna, pobreta, fins que va néixer a l'Ariadna, crec que va plorar cada dia. Cada dia, cada dia plorava. I era, Maimouna, es que ens coneixes, ja havíem anat a casa seva, ens coneixia perfectament, però s'enyorava molt, pobreta, s'enyorava molt. Ara, va ser néixer a l'Ariadna i llavors ja va canviar el xip, però clar, l'Ariadna va néixer el 20 d'agost. Va passar un mes i mig, va ser com bastant complicat en general, amb ella, en aquest aspecte. Que, pobreta, després de gran, en aquest viatge del 2019 quan vam anar, *que te quiero pedir disculpas, te quiero pedir perdón...* ¿por qué? Porque yo me lloraba mucho. Dic: *mira Maimouna cariño, no pasa nada, cada una, ¿no?* Ho viu a la seva manera, *yo lo que quería es que estuvieras a gusto. A mi me sabia mal si llorabas porque no estabas a gusto. Diu no, lloraba porque echaba de menos a mi madre, a mi padre, a mi hermanos... Digo eso es normal*, ja després els altres estius doncs ja està. Però sí que és cert que és això, nosaltres quan a vegades hi ha hagut alguna coseta així, o aquest any, els primers dies de la Leila, que també ens coneixia un munt i tot, però com que s'enyorava també, doncs avui en dia amb WhatsApp, videotrucada, es veuen, tal i qual, i ja està...

A: I la relació amb la família seva d'allà...?

G: Estupenda. Tant amb la seva mare com amb el seu pare, els tiets, vas allà i coneixes a tothom [riu]. Però molt bé, sempre molt bé. Quan vam anar la primera vegada nosaltres en aquell moment, l'Arnau i jo no teníem fills, i li vam dir tant al pare com a la mare, perquè hi ha un projecte que es diu Projecte Madrassa, que poden venir els nens, en comptes de venir a l'estiu, venen durant l'any a estudiar, i llavors a l'estiu tornen als campaments per estar amb la família. Llavors els hi vam dir: escolteu, voleu que mirem de fer això amb la Rabab i que vingui a estudiar i després els estius allà? Us ho diem ara perquè ara no tenim fills nosaltres encara, i ens ho podríem plantejar. Un cop nosaltres pot ser comencem a tenir fills, això no ho podem fer... I els seus pares, tant un com l'altre ens van dir mira, no. Preferim que continueu fent els estius amb la Rabab, i si podeu després amb la Maimouna, amb la Muna... i això, i tenir aquesta relació, i ja es veurà. Perquè aquí tenen opció d'estudiar també, fins als 18 o els 19 anys als campaments, a Algèria i demés... no sé com dir't'ho, no? Com que els tenien com assegurats i ens van dir que no. I perfecte. I això venia... la pregunta quina era? Ah, la relació amb la família. I... llavors des d'aquí, la veritat que sempre molt bé. I estant allà, no? Alguna vegada potser la Rabab ens havia dit alguna cosa, o jo li havia dit alguna cosa, i sa mare li deia... [interrupció per trucada telefònica. La gravació es para i es reprèn un minut més tard]

G: I la relació que deies amb la família, doncs això, estant allà, a vegades, ara no et sé dir, eh, però a vegades la Rabab em deia no, no, no... I la seva mare li deia no, no, *si aquí está Gemma, Gemma es igual que yo. ¿Verdad que cuando estás en España, Gemma es tu mamá? Cuando están aquí también, y tienes que hacer caso...* O sigui, com molt respectuosa, en el aspecte de que *cuando estás tú allí, Gemma y Arnau cuidan de ti como si fueras su hija. Y yo estoy tranquila de que te están cuidando. Cuando ellos están aquí, yo los voy a cuidar igual, ¿no? Y tú te has de comportar igual, como si fuera tu padre y tu madre.* I en aquest aspecte, amb els anys, no? Això ha continuat i ha anat molt en aquest camí. Perquè, per exemple, a la Maimouna aquesta, ara mateix està estudiant el batxillerat internacional a l'Índia, perquè la van becar i està allà. I abans de prendre aquella decisió, el seu pare ens va trucar: *oye Gemma, hay esta posibilidad con Maimouna, que le den una beca completa para estudiar a la India, tú cómo lo ves, no sé qué decidir, no sé qué hacer. Estamos hablando mi mujer y yo...* I clar, nosaltres li vam dir *es una oportunidad increíble, tal, ¿no? ¿Y Arnau qué piensa?* I llavors, al final, després, al cap d'uns dies, em trucar i em va dir: *como los cuatro* pensàvem que era una bona oportunitat per la Maimouna, i que era una cosa que havia d'aprofitar, llavors vam decidir acceptar-ho. Però per una decisió com tant important, clar, la Salka [mare de la Maimouna] no ha sortit mai dels campaments, el Moussa, que és el pare, sí que va fer la militar a Cuba, ha estat aquí a Madrid treballant, ha viatjat una miqueta més. Però clar, la mare no ha sortit mai dels campaments. I la mare em deia: *es que yo no sé Gemma, si es bueno, si va a estar bien mi hija, si no, ¿tu qué piensas, tu qué tal?* Clar, jo li vaig explicar: *es una oportunidad increíble, le dure un año, le dure dos, le dure lo que le dure, para ella es, para sus estudios, para su vida, para todo.* Perquè allò de tornar als campaments sempre, sempre pot tornar. La cosa és que és molt difícil de sortir. I llavors, *vale, vale, pues ya me quedo más tranquila, si tu me lo dices...* O sigui que hi ha una relació molt afectuosa, molt respectuosa i molt de tenir en valor totes les parts, i crec que això és súper bonic, que s'ha anat creant amb els anys, clar. Es que d'això fa 15 anys ja que ens coneixem, que tenim relació...

A: *Llavors entenc que tots els anys, des del 2008 has acollit cada any, no?*

G: Des del 2010. Al 2008 va ser el viatge, al 2009 ens vam conèixer l'Arnau i jo, i el 2010 vam començar.

A: *I des de llavors cada any?*

G: Sí. Tots els anys hem acollit. Hem acollit a tots els germans d'ella, menys a un, que és el de la pandèmia que no va poder... hi ha una franja d'edat que no vam poder sortir. I, a més a més, també vam agafar l'Azza un any, que no és de la família, per dir-ho d'una manera, i la Muna, aquest serà el seu tercer any, que tampoc és de la família d'elles.

A: *D'acord, d'acord. I aquella noia per què sol un any?*

G: Perquè l'Azza era el seu últim any, que era molt amigueta de la Rabab quan estaven aquí als estius. I en el seu últim any la família que l'acollia va dir que no

podia, no sé per què, i com nosaltres no teníem cap nen... aquell estiu ens casàvem l'Arnau i jo, eren els preparatius de la boda, vam dir doncs mira, no hi ha cap nen, doncs no agafem. I quan ens van dir mira, l'Azza s'ha quedat sense família, no sé què... pues va, ja ens coneix, ja la coneixem, doncs serà tot... I va anar molt bé. Nosaltres sí és que hem tingut nenes, perquè totes han sigut nenes fins al moment, hem tingut nenes tots els anys, o sigui, *embarazada, con boda, pariendo*, o sigui, en totes les circumstàncies del moment.

A: I que totes hagin sigut nenes ha coincidit, no?

G: Sí, ha coincidit, sí. Perquè al que li tocava que era nen, ens feia també com a molta il·lusió perquè clar, era en *plan*, a veure si ho sabrem fer bé, perquè clar, amb les nenes com que ho tenim com per la mà, però amb els nens no... I va ser quan la pandèmia no va poder venir. Però bé, després de la Leila... La Leila li queden amb dos anys, en principi, i d'aquí tres ja tocarà el Salem, que és l'altre nen de la família.

A: D'acord, bé, ja acabem, eh... Recapitulant una mica, abans t'he preguntat sobre les motivacions inicials per participar, el viatge a Dakhla i tot això... No sé si ara que ja portes tants anys, si les motivacions per continuar, diguéssim, si han canviat en alguna cosa o més o menys...?

G: Sí, han canviat sobretot en la visió de per què ho fas, no? Jo, en el moment que m'ho plantejo, va ser en *plan*, no sé, crec que puc fer bé o puc fer un bé. I... clar, aquesta era com la meva motivació personal. Jo vaig haver de transmetre-li a l'Arnau, que ell del Sàhara, bé, sabia el que sabia, però tampoc no hi havia anat ni havia viscut, no? I llavors, doncs va dir que sí, va ser un any... Jo el que dic també, eh, el primer any de tenir un nen sahrauí, o una nena, és complicat, perquè et sents una mica, moltes vegades, *un poco policía*, no? Perquè tot és: *no, esto no, no, no...* Perquè clar, són molts canvis. Allà no has de mirar ni per creuar el carrer, o sigui, la sensació de perill no existeix per ells. Saps nedar? Sí, tires l'aigua i l'has de treure de l'aigua, però perquè no saben nadar, evidentment, no saben nadar. Per ells et diuen que sí. Saps anar en bici? Bé, en bici normalment sí, o amb patinet. Sí, sí... s'hi pugen i s'hi foten unes nates que... I llavors és com una mica complicat en aquest aspecte... Llavors, la motivació ha anat canviant? Bé, per un costat perquè ens vam arrelar molt a la família. És a dir, aquest viatge crec que va ser, que és el primer que vam anar... [m'ensenya fotografies] crec que va ser al 2011, 2012... Aquí feia un any, només havíem acollit un estiu. I ja vam anar a conèixer la família i estar allà. Llavors, a partir d'aquí vam agafar les altres germanes... És com que, en certa manera, hi va haver un moment que ja ho fèiem com per família, no? És a dir, són les nostres filles quan són aquí, sempre ho diem, quan són les nostres filles. Perquè és la teva responsabilitat i amb tot el que comporta. Llavors, aquesta relació, no? Com de família s'ha anat fent com a més gran, i quan va haver sobretot, amb l'Azza no ens ho vam plantejar, però també era com una més, també durant molts estius. Però sí que post covid, aquí sí que vam tenir com un moment de què fem. Perquè clar, fins ara només havíem acollit les nenes de la nostra família, d'alguna manera. I postcovid era com que li tocava a l'Arnau, que era, bé, que li van

ficar Arnau pel meu home. Li tocava a l'Arnau petit, i... clar, vam dir, d'acord, doncs l'Arnau petit. I llavors van dir no, no, els d'aquest any no poden venir, ja no hi ha ningú de la família de la Rabab, per dir-ho d'alguna manera, que pugui venir, què volem fer? I clar, aquí l'Arnau i jo ens vam plantejar, en *plan*, bé, i què fem ara? Perquè hi ha moltes famílies que diuen bé, doncs ens esperem i quan li toqui per edat doncs que vingui aquesta família. I aquí vam tenir bastantes xerrades així una mica filosòfiques, i al final vam dir no ho fem per a la nostra família només. Que ha coincidit que totes les edats han anat correlatives i hem pogut anar agafant tots els germans, però realment l'Arnau i jo no ho fem per la família de la Rabab només. Ho fem perquè creiem que és una bona oportunitat per a tota la canalla dels campaments que puguin venir. I llavors també va ser una mica així, en *plan*, Sara, acollim un any, vam dir nena perquè tenim més nenes que nens a casa, pensant que aniria així. I després quan li toqui a la Leila doncs ja mirem què fem ja... una mica com la Rabab. Fem un any, que és el post covid, perquè creiem en el projecte, perquè creiem que han de sortir nens, encara que no siguin de la família nostra, i ja veurem. Clar, va venir la Muna, súper bé, va anar súper bé, un amor de nena, va anar molt bé amb tot, tota la família, el mateix, doncs una més. I clar, ja el següent any, era bé, ara ja li toca a la Leila. Què fem? Clar, i era com, com li hem de dir ara a la Muna? Ara no? Ara no perquè ve la que se suposa que sí que és de la família? *Qué cosa más fea*. Dic mira, lloc tenim, a la furgo també tenim lloc, doncs que vinguin les dues... i ara ja fa dos estius que ja som dos sahrauís. Per això, perquè és com *qué cosa más fea*, no? Dir-li ara que no quan havia anat bé, perquè si em diguessis mira, doncs va anar malament l'estiu amb la Muna, doncs que vagi amb una altra família, d'acord. Però va anar súper bé. Ha estat estupenda. I... doncs res, doncs a l'estiu som 8... no, som 7, però és això, la motivació és potser més emocional. Ha anat evolucionant cap a més l'emoció, de dir... no? I el sentiment de voler ajudar, voler que vagi bé, i al final també deixar-te una mica... d'acord, està anant bé, continuem, no? I aquí estem.

A: Molt bé. No sé com s'afronta... l'altre dia vaig parlar amb una noia, per exemple, que portava molt malament quan marxen, és a dir, quan tornen... no sé com, en el teu cas...?

G: Jo ja t'ho dic, aquí ho vivim, o sempre ho hem intentat viure com que és una cosa molt positiva, o sigui, el marxar. Pel que et deia abans, una mica, perquè tornen amb la seva família, perquè fer la maleta, o sigui, comptem l'última setmana d'anar fent la maleta perquè és allò de dir va, a qui li vols portar els regalets? Doncs anem i comprem, jo què sé, un xandall per al germà petit, o una motxilla, o tal... I el fet que ell saben els regalets que porten, a part de emportar-se el que els faci més gràcia d'emportar-se, però saben que s'emporten coses. I quan obrin aquella maleta podran dir mira té, Mohammad, o tot té, Mahmud, té, tal. I això per ells és súper important, no? I també el fet que aquests àlbums. Al principi només feia un i se l'enviaven. Però, clar, ara ja fa uns quants anys que en faig dos: em quedo jo un i l'altre l'enviem. I clar, arribar... avui en dia sí que hi ha més WhatsApp, hi ha més fotos, però en aquests primers anys sobretot, això era com or. Tu vas allà i els tenen rebregadíssims, i tothom se sap el nom de tots els

que surten a la foto perquè era la manera de veure que la teva filla ha estat bé, ha estat a gust, mira tot el que ha fet, mira tota la gent amb qui ha estat, no? O sigui, i és com... No me'n recordo de la pregunta...

A: Res, de quan marxen...

G: Quan marxen, marxen, sí. Nosaltres ja et dic, i ho vivim com una cosa... clar que et fa la típica llagrimeta... I per exemple, quan és l'últim any, perquè quan l'any que ve saben que torren, bé, és un comiat molt més àgil, més content, no? Però sí que quan és l'últim any és com una mica més que saps què ja... o vas tu allà, pràcticament, o ja no els tornes a veure, no? I sí que potser tens una miqueta més aquesta sensació de ai... a veure fins quan et podré tornar a veure, no? Però tot i així, sempre hem viscut els comiats com una cosa bona per això, perquè tornen. Tornen a casa seva, tornen amb la seva família... i a tots ens agrada tornar a la nostra família.

A: D'acord. Bé, anem acabant perquè portem una estona... Bé, si t'has plantejat col·laborar en algun programa o associació similar, o de moment et quedes...?

G: Clar, per participar en un projecte similar hauria de deixar de fer aquest. Llavors, per al moment no ens plantejem deixar de fer aquest. La vida no sabem les voltes que dona, no? Però per ara aquest és el projecte, bé, que hem anat cultivant durant aquests últims 15 anys. Ja et dic, les nostres filles la gran es diu [nom real], la mitjana es diu [nom real], el petit es diu [nom real], o sigui que, encara que en algun moment, segur que en algun moment, ens acabarem desvinculant una mica, jo crec que realment no ens acabarem de desvincular mai perquè, és el que dèiem, al final som família i és una cosa que almenys a nosaltres ens ha canviat una mica la vida en aquest aspecte, o ha format a passar part de la nostra vida, del nostre dia a dia i de la nostra... de nosaltres. Llavors, que puguem participar en algun altre tipus de projecte més endavant, doncs mai se sap. Però que tinguem en el cap ara mateix no.

A: Mmm... bé, doncs no sé si tindries algun canvi pot ser en la manera de fer del programa, alguna cosa no tant bona d'haver participat...?

G: No, que m'encantaria que hi haguessin moltes més famílies [riu], que entenc que és complicat, però que al final a vegades ens creiem que és més complicat del que realment és. Perquè jo crec que hi ha com el concepte aquest, no? Que les adopcions són molt ferragoses, que hi ha molts, com moltes traves, no? Que és un procés diferent, però molta gent com que el compara, jo no podria ser família acollidora, no? Per què? I a vegades diuen perquè visc de lloguer... Què més dona, això no és important. I jo crec que aquesta part de desconexió a vegades també fa que potser famílies o persones que no cal que sigui... persones solteres, o sigui, no cal tampoc estar en parella ni res per l'estil per poder-ho fer. Jo crec que aquesta desconexió moltes vegades fa que persones que potser ho podrien fer i ho podrien fer bé, els hi tiri una mica enrere o no s'atreveixin ni a tenir la informació, no sé. De vegades tens com una idea preconcebuda d'algunes coses i no és la realitat, perquè realment és molt més fàcil del que sembla. I m'agradaria això, que

tornés a pujar aquest número de famílies, sobretot perquè és, perquè pujar el número de famílies significa pujar el número d'infants que poden tenir aquesta oportunitat de poder sortir dos mesos l'any, i de canviar-los una miqueta la vida durant aquests mesos. I que a vegades també els canvia la vida més enllà dels dos mesos.

A: D'acord, doncs si vols afegir alguna cosa més...

G: Jo encantada de... No em costa, no sé...

A: D'acord, doncs moltes gràcies per participar...

9.3.- Entrevista 3: Guisla i Adrià

(15/05/2025)

Albert: Bé, començo una mica si voleu dir la professió, l'edat i la vinculació amb el programa...

Guisla: Bé, jo soc informàtic, faig pàgines web... estem vinculats amb el programa des de l'any 2004. Vam fer una parada d'uns quants anys que no vam acollir. Jo vaig ser presidenta de l'Associació Terrassaharai de Terrassa, del [any] al [any]. I, el 2019, que és quan ja vam començar aquí a acollir a través de Vilanova.

Adrià: D'acord, jo soc el Joan, el 2004 també... l'edat meva també? 55 anys. I al 2004, doncs això, vaig veure un reportatge per la televisió local de Terrassa, i vaig dir hòstia, això, tant, acollir els nens? Perquè just és quan arribaven els nens i tal, van fer el reportatge i vaig dir hòstia, quan va arribar a casa vaig dir a la Guisla: escolta, i si acollim un nen sahrauí? Sí, tal. I ens vam posar en contacte amb l'associació i des del 2004, llavors... Vam tenir, vam acollir 5 anys. 2004, 2005, 2007 i després vam venir uns anys sense acollir. Llavors vam venir a viure aquí al [població local] el 2018, i el 2019 vam tornar a acollir. I ara cada any, menys de l'any de la pandèmia...

G: Bé, els dos anys de pandèmia que no va haver-hi projecte...

Ad: No va haver-hi projecte. I ara ja estem esperant que arribi... que sigui el mes de... d'aquí 2 mesos ja estaran aquí els nens...

A: D'acord, llavors en total quants nens heu acollit...?

Ad: 8. O sigui, no 8 anys, clar. O sigui, no hem acollit 8 estius, perquè hi ha estius que hem acollit dos nanos, i després un altre, i després un altre. És a dir, en un any vam tenir 4 nens diferents. O sigui nens diferents...

A: I a Terrassa amb qui estàveu? Amb Terrassaharai?

G: Amb Terrassaharai, que és el mateix que hi ha a Vilanova, però allà es deia Terrassaharai.

Ad: Bé, clar, perquè això ha canviat, perquè abans, en general, a Catalunya hi havia l'associació... Bé, primer, fa molts anys era *asociación española de acogida de niños*

saharauis, d'acord? Era tota España. I llavors, l'associació espanyola no volia que els nens repetissin en la família, és a dir, si venia un nen amb una família, l'any vinent havia d'anar amb una altra família. O sigui, els quatre anys que els nens surten van a famílies diferents.

A: I això per què?

Ad: Perquè ells ho deien així. Llavors Catalunya va dir no, no, es que és molt millor que repeteixin, perquè el trauma que té el nen de conèixer una família ja el té una vegada. Llavors, és molt millor que es repeteixi. Llavors, Catalunya es va independitzar, i va fer l'Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí. Llavors, cada localitat tenia la seva delegació de l'ACAPS. Però llavors a Terrassa vam tenir malentesos amb la central, amb ACAPS, i ens vam separar i vam fer Terrassaharaui que estava... totalment independent. Amb els anys es van anar desfent, i ara, per exemple, el Tomàs, la Sara no és ni d'ACAPS, és d'ASS. És a dir, ACAPS no fa acolliments ja, es dedica a projectes... altres projectes. Perquè amb el Sàhara, en els camps de refugiats, les VeP és un projecte, però n'hi ha molts més. Llavors, ara ho porta ASS.

A: I a Terrassaharaui heu dit que vau estar a la organització i així...

Ad: Sí, sí.

G: Del [any] al [any] jo vaig ser presidenta.

Ad: Sí, la vam agafar. Quan vam acollir, la gent que hi havia era ja gent gran, més gran que nosaltres. Llavors vam entrar nosaltres i es va revolucionar...

G: Amb ganes, idees...

Ad: Sí, informàtica, tal... Llavors clar, encara feien els papers a mà... Van veure una modernització, no? Però al final, sempre les enveges i les històries acaben trencant les coses.

A: D'acord. I si poguéssiu explicar com si jo no sabés què és ASS, com ho descriuríeu?

G: És una associació que, entre d'altres coses, el que fa és l'estiu participar en el projecte VeP, que es tracta d'acollir, portar nens dels campaments de refugiats a conviure amb famílies catalanes.

Ad: El projecte de VeP, que ha existit sempre, des del començament, ara el fa ASS. Però no sabem ben bé, no tenim coneixement de...

G: De l'associació pròpiament, bé, fan activitats.. Aquest cap de setmana hi ha la plantada de haines... a Ribes Roges... però bé, no estem implicats amb l'associació...

Ad: No estem implicats. Així com a Terrassaharaui estàvem implicats i tot això... des que ja no existeix ACAPS ni existeix a Terrassaharaui, bé, Terrassaharaui sí que segueix existint. Des que vam tornar a acollir només... no ens impliquem en

l'associació, simplement acollim el nen a través del Tomàs i la Sara, i no estem implicats a dintre. Per tant, no podem dir gaire cosa de...

A: D'acord, però quin direu que és l'objectiu?

Ad: Les VeP.

A: D'acord. I del programa... bé, primer, com és el tracte amb l'associació?

Ad: El nostre és excel·lent. A part que amb la Sara ens coneixem des del 2004, ella estava... Llavors, quan la vam trucar... ah! Perquè normalment, quan es una família nova li fan una entrevista, no? A veure qui son aquest... Però va ser ah! Sou vosaltres... quants nens vols? Vull dir, no t'ho podem dir com una família que vingui de fora...

G: No sé amb quines altres famílies t'has entrevistat, però si parles amb la gent de [població propera]...

Ad: Que és el segon any que acullen, doncs podran ser més objectius amb el tracte que nosaltres. Perquè nosaltres és directament que coneixem a la Sara...

G: Quan vam decidir acollir, l'únic que vam fer va se trucar... Sara, soc la Guisla de Terrassa, diu hòstia, hola, què passa? Dic, no, que volem acollir. Doncs diu: perfecte, perquè no us haig d'explicar res...

Ad: Clar, el tracte és excel·lent, les activitats que fan durant els dos mesos que estan els nens aquí estan molt ben planificades, vull dir s'ho treballen. Es nota que... així com hi ha altres associacions que... no dic poblacions, no? Però que no estan per la... bé, Barcelona és un cacau. A Barcelona no hi ha activitats ni res, i fan unes coses molt rares perquè ho sabem, perquè ens hem trobat gent, que ens han explicat, diuen: així a Vilanova ho feu d'aquesta manera i tal? Dic clar, ens reunim totes les famílies, fem activitats tots junts amb els nens, i totes les famílies... I forma part del programa, no simplement és deixar-te el nen i me'l tornes d'aquí dos mesos. És una cosa molt important que fa ASS Vilanova (amb èmfasi), perquè jo, a Barcelona, no sé si ho fa ASS.

G: A part, nosaltres, clar, al tenir molta experiència, sabem que és molt important el suport a altres famílies. Per exemple, amb les famílies de [població propera], que som els que estem més propers, no estem tota la setmana junts, però gairebé... Intentem que els nens es vegin, que juguin, intentem fer sortides junts...

Ad: Sí, i llavors, amb la relació amb l'associació és qualsevol problema que tenim és una trucada i... es soluciona ràpidament. No és allò que no et contesta, no, sinó és un tracte excel·lent. Estem molt contents per això.

A: Ara us he preguntat per l'associació, ara feu el mateix, una mica, com si no coneguéssiu el VeP, el programa, el que és el programa, si me'l poguéssiu explicar...

Ad: Bé, jo vaig ser una de les persones que, clar, jo tinc una mania que és llegeixo tots els programes, fins i tot un programa electoral me l'he llegit, imagina't... El programa de VeP està molt bé perquè, clar... La gent diu... el programa de VeP es

tracta que... aquests nens que estan allà vivint en un camp de refugiats és que, a l'estiu, per a evitar les temperatures altes que tenen allà i com a unes vacances, hi ha famílies de l'Estat espanyol, d'Itàlia, de diversos llocs, que els acullen durant dos mesos a casa seva, d'acord? I l'objectiu és, igual que un estudiant d'aquí... m'he anat a Londres dos mesos a fer un màster, me'n vaig a estudiar un Erasmus... doncs ells, quan venen aquí, el que diu el projecte, una altra cosa és el que fa la gent. Jo vaig veure que el projecte deia que els nens venien aquí a reforçar l'espanyol, que és la seva segona llengua, ells parlen Hassaní, i estudien espanyol, i venen aquí a reforçar l'espanyol, a aprendre costums occidentals, perquè allà no es podran aprendre, només ho veuen en llibres, ara ja ho veuen en vídeos, i tot això, però bé... A aprendre costums occidentals, i a fer un màster, o sigui, a fer un màster d'occidentalització. I si el nen o la nena es porta bé, se'l premia, i si es porta malament, se'l renya [amb èmfasi]. No és allò de: pobre desgraciat, com que està dos mesos aquí, compra-li tot el que el demani, que mengi *frankfurts*... no, no, una alimentació correcta, perquè aquesta alimentació que li pots donar durant dos mesos no sigui d'inflar-lo, sinó que sigui d'alimentar-lo bé, que es desenvolupi bé, perquè allà ells et diuen: *sí, nosotros comemos carne cada día...*, sí, hi ha dies que no mengen. El que passa és que ells tenen orgull, eh, no et diran *no, somos pobres y no comemos*. No, ells et diuen que mengen, però quan les visites no... no mengen.

G: Nosaltres, que hem viatjat als campaments 7 vegades... Allà, o sigui, jo al final, al pare de la família li vaig dir, a veure Wanda, *que he venido a pasar ambre, no he venido a engordarme*. Perquè t'ofereixen el que no tenen. Encara que hagin de demanar favors als veïns i a d'altra gent per a tu donar-te el que no tenen. Llavors, si tu compares tot el que t'atenen i el que et donen quan estàs allà i dius no, es que sempre viuen així... no és veritat. Per donar-te allò, han demanat favors...

Ad: És important, aquí, per mi, eh, jo he tingut bronques amb altres famílies. Jo, el nen aquí fa deures, cada dia fa deures, com a mínim mitja hora de deures. El nen va marxar d'aquí aprenent els dies de la setmana, contar fins a 100... que no sabia contar. [Imitant a una altra persona] Home Adrià, es que mira que posar un nen, pobre, que està de vacances... deixa'l que jugui! Bé, és que el projecte original de VeP deia que havien d'aprendre, vull dir, què és tot el dia mirant la tele? No... Això hem tingut... Es tracta d'anar a la piscina, anar a la platja, passar-s'ho bé, però no comprar-li tot el que d'això, formar-lo. I el nen, els primers dies... ai estudiar, estudiar, estudiar... I l'últim dia se'n va i et diu mira, *ya sé contar hasta 100*, i quan arribi a casa està orgullós d'això. Hi ha nens que estan passant els dos mesos menjant *frankfurts*. Vull dir, clar, tornen amb una panxa així, allò els hi durà una setmana, però després... O sigui, en definitiva, jo crec que el projecte és fer personetes, preparar aquestes persones, igual que un se'n va a fer un Erasmus a Estats Units, que va a aprendre... doncs aquests venen aquí. I aprenen la vida d'aquí.

G: I, a part, també part del projecte és que aquests nens puguin rebre unes visites mèdiques que allà no poden rebre. I aquí se'ls hi puguin detectar malalties que allà seria molt complicat de detectar. I si necessiten ulleres, se'ls hi posa ulleres. Al

dentista, sobretot, perquè les dents les tenen fatal, i els portes al metge, i se'ls hi fa el que necessiten.

Ad: És a dir, t'has d'implicar. És clar que hi ha molta gent que diu: hòstia, què faré amb el nen? Doncs el mateix que amb el teu fill, el mateix, ja està... El projecte és aquest, el que passa és que ha anat desvariant, i bé...

G: Nosaltres, que no tenim fills, jo sempre dic, jo faig de mare dos mesos l'any. Que són els dos mesos que tinc el nen i el tracto com si fos el meu fill. Ni més ni menys. A veure, tampoc és 100% cert. Possiblement jo, al meu fill, li posaria una cosa de menjar li agradi o no li agradi, t'ho menjaràs. I amb aquests intents no *putejar-los*, intents donar-los menjar que saps que el toleraran, que els hi agradarà...

Ad: Et venen molt espantats perquè no saben on van... i llavors has de...

G: El nano, Mahmud, que vam tenir l'any passat, que ell ja havia vingut l'any anterior amb una altra família, els primers dies es menjaven 7 macarrons...

Ad: Sí, sí... No, i plorant... no, perquè allò, perquè tal, perquè... i, bé, doncs, al *cuarto a llorar*. I al cap de 15 dies, llavors fan un canvi, més o menys als 15 dies fan el canvi de xip, perquè diuen bé, jo es que m'haig de quedar aquí, i em queda un mes i mig d'estar, o sigui no puc estar així. Llavors, fan el canvi, i llavors ja la situació canvia...

G: I ara estem des del desembre que ens va preguntant... *¿Y cuánto falta para yo venir aquí?*

Ad: Dic, doncs *cuenta los meses, que ya te los hemos enseñado* [riu]. En definitiva, la base del projecte és aquest. Ara, hi ha gent que s'ho pren d'una altra manera, que ve un nen aquí perquè queda molt bé passejar un nen negret pel carrer i... mira quina família més guapa... hi ha de tot a la vida.

A: *I per què creus...? Bé, si pots desenvolupar més, bé, podeu desenvolupar més, com creus que has desvariats? No sé si per què creus que ha desvariats? O en quin sentit creieu que ha desvariats...*

G: Perquè la gent no entén el projecte. La gent fa caritat, i no es tracta de fer caritat.

Ad: No és caritat, no és caritat...

G: És solidaritat, és solidaritat, que és diferent. Jo no tinc un pobre nen que, pobre desgraciat, ve d'un lloc que no tenen res... No, mentida. Són persones que venen d'un lloc que evidentment no tenen pràcticament res, però que... són molt feliços. A mi quan em diuen no, però *claro*, com deixes que després marxi si a qui li has donat tot? No, 1, aquí no l'he donat tot, i 2, quan marxen estan molt contents, perquè tornen a casa seva, amb la seva família, i molta gent això no ho entén. I es pensa que aquí donant-li el que demani el nen, i omplint-lo de regals, omplint... I cosa que vull, cosa que el nen demana, li compro... es pensa que així farà millor la vida d'aquest nen.

Ad: I no, és mentida, perquè després d'aquest nen, si li compren una bicicleta o li compren no sé què, després hi hauran, allà, 30 nanos sense bicicleta i 1 amb bicicleta. I llavors, el que començarà a crear disputes allà. Llavors, el germà, el veí d'aquest, quan vagi de colònies dirà *oye, tu pide una bicicleta que te la van a dar*. Si els dones molts diners quan marxen, clar, la gent cada vegada demana més diners perquè la gent se sent bé fent caritat. En comptes de fer solidaritat, fan caritat. Llavors, per això el projecte s'ha anat cap aquí. No dic que tothom, eh... no, no.

G: Mira jo, el primer viatge que vam fer als campaments vam acollir l'estiu del 2004. Vam baixar als campaments desembre del 2004. S'havia d'anar a veure on estava aquell nen... I quan tornàvem a l'aeroport, em vaig trobar amb una família, no diré la població, que havia viatjat allà per primer cop. Deien, es que a la família li hem deixat, pobra gent, li hem deixat 650 euros. Dic, mira, em sembla de puta mare que li hagi pogut deixar 650 euros... que tinguis tants diners per donar. Jo, no puc. Però en aquesta família no li has fet cap favor. Per què? Perquè si tu en aquesta família deixes 650 euros, el proper dia te'n demanarà 700. I el proper 800. Però no només això, sinó el veí del costat dirà hostia, si a tu t'han donat 650 euros, per què a mi no? Dic, més val que aquests diners, que genial que tu tinguis 650 euros per donar... 700, 300... però en lloc de donar-los a una família, fes un projecte. Hi ha molts projectes a fer allà baix. Hi ha moltes coses que es poden fer. Compra un carregament de 650 euros de bolígrafs i els portes a una escola.

Ad: Llavors, tornant a l'arrel, jo crec que ha desviat el programa també per manca d'informació de les associacions, eh. Perquè, igual que ACAPS... Abans hi havia un llibret que ho posava. Ara, jo, aquest llibret on explica el programa... bé, hauries de buscar-lo...

G: No, i també és possible que no el tinguem, perquè a nosaltres ja no ens ha arribat aquest llibret... no sé...

Ad: Bé, no està ni a cap web... hauria de ser-hi... jo... hi és, eh. Jo me'l vaig llegir. I després, quan van arribar els nens el 2004 va sortir aquell... el que era el president, i per la tele, dient justament això, eh... Aquí els nens venen a complementar uns estudis que ja tenen, venen aquí per anar a la platja, a la piscina, als metges... si es porten bé, se'ls ha de premiar, i si es porten molt malament se'ls ha de renyar igual que renyaríem els nostres fills. Això paraules del [nom, propi], que era el president de... d'això. I després em vaig llegir el programa i vaig dir nosaltres acollim un nen. Aquest programa, que no son 4 fulles, eh, és un llibre que explica tot el programa, jo no l'he tornat a veure mai més. Llavors, les famílies que entren noves, per exemple, que en coneixem dues d'aquí de [població propera], els hi hem hagut d'explicar nosaltres el programa. O sigui, el per què es fa l'acolliment. Aquests sí, però hi ha altres famílies que jo no aniré a dir-los no, escolta, que això... Clar, seria ASS que hauria de dir-ho, però jo aquí no m'hi fico... [imitant] No, es que hi ha una família nova que vol acollir... Dic té, llegeix-te això i quan acabis de llegir, parlem. És clar, també entenc de que falten famílies. Abans hi havia moltes famílies, a Catalunya havien arribat a venir 800 nens i ara no arriba a 300. Abans hi havia

moltes famílies i sí que et podies permetre, a veure, fem una entrevista i veure aquesta gent. Ara, amb les poques famílies que hi ha, la Sara diu: una família? Què? On vius? Tal... I ja està. Feta l'entrevista. Perquè falten famílies. I si suposo que sí, a sobre, llegeix-te el programa, perquè entenguis bé... la gent diu ui, ui no m'atabalis, no acullo. També crec que podria ser per això que el projecte ha anat... Llavors, hi ha família, que, aquestes de [població propera], que el primer any ens ho preguntaven tot, saps? [riuen] Truquen dient escolta, que la nena està plorant, què faig... bé, doncs jo què sé, deixa que acabi de plorar... Moltes famílies ens han preguntat. Però hi ha moltes famílies que... que que no els conec, que ens veiem els dies que d'això i... para de contar.

G: I després, com aquí, son nens, i cada nen és completament diferent de l'altre. El que en un crio va bé, no ha d'anar bé el mateix mètode a l'altre. Vull dir que cada crio té unes necessitats diferents.

Ad: El projecte és una oportunitat per a la família, perquè a part que el nen rebrà una educació, tal, qual, qual, qual... s'alimentarà bé. No el tenen durant dos mesos allà, per tant, no l'han d'alimentar...

G: I als dos mesos de més calor...

Ad: I a més, el nen portarà roba, objectes, alguns diners, i clar... I això per la família els hi va molt bé. Llavors, quan un nen es porta malament... i no està bé amb la família, hi ha la solució que és parlar amb el delegat del Frente Polisario del Govern d'ells que és que... viu a Barcelona. Li diu quatre coses i el nen va recte. Perquè, clar, li diu això és una oportunitat que t'han donat, i com no et portis bé, no tornaràs a sortir mai més... surten 4 anys... surten quatre vegades. Si un nen es porta malament, l'amenaça de que no tornarà... bé, jo no sé que els hi diu... quan parlen amb el delegat li fot 4 crits al nen, i tot s'ha acabat. O sigui, els hi diu, jo crec que els hi diu que això és una oportunitat per a la seva família i pel seu poble, i que no pot estar aquí dient tonteries, i que si no d'això no sortirà ni ell ni ningú més, ni els seus germanets ni res. Fa aquesta amenaça i a partir d'aquí el nen... A veure, al final cada nen és diferent, però són nens...

G: Sí, però són diferents... Cadascú té el seu caràcter i té el seu...

Ad: Sí, però al final són nens. No té més.

A: I bé, la vessant com, bé la vessant... la... el tema de la visibilització del conflicte i tot això també és una part del programa, o...

G: Hauria de ser-ho.

Ad: Hauria de ser-ho però no ho és... Hi ha gent que acull i no sap què és... no en té ni idea de... del conflicte, no es visibilitza. Bé, sí que es visibilitza, ara amb les jornades aquestes que fan de les haimes i tot això... Bé, però allà el que fan, la festa aquesta de les haimes és que prenen tè i estan dins una haima, però no expliquen allò el conflicte polític, perquè es que... perdó... Ni els mateixos nens... els nens que acollíem el 2004, no hi havia telèfons mòbils, no hi havia res... I clar, el nen

venia... ell sap que és un refugià. El primer nen que vam tenir ell sabia que era un refugià, i que vivia en un camp de refugiats perquè el Marroc havia envaït els seus terrenys. Ara hem passat dues generacions, els nens d'ara diuen no, *yo vivo* allà, no saben que hi ha un Sàhara Occidental. [amb èmfasi] Els mateixos nens no saben... i els hi has de recordar.

G: Mira [ensenyant-me una fotografia], aquest és el primer nen que vam tenir. I ell, perquè era el que d'això, però els altres *críos* que estaven amb ells tenien molt clar el conflicte, tenien molt clar que eren refugiats, tenien molt clar que havien de marxar d'allà, que el seu país era el Sàhara... i que eren campaments de refugiats. Perquè a l'escola ja els hi inculcaven. De fet, amb ell hi havia una nena que... o sigui, jo al·lucina amb ella, perquè no l'entenia de res, perquè xerrava en Hassaní, però tenia un discurs polític tan clar i tan dur... vull dir, jo la veia xerrar i deia hòstia, m'has convençut...

Ad: Aquest [referint-se al nen concret que ells van acollir] no en sabia gaire, però [amb èmfasi] era conscient.

G: Era conscient. Els d'ara, últimament, no saben ni com posar la seva bandera. La bandera sahrauí [ensenyant-me la fotografia d'una bandera], el negre va a dalt mentre estiguin en guerra. El dia que estiguin en pau, el verd passarà a dalt. Doncs els nanos ara això no ho saben. La posen de qualsevol manera... no, de qualsevol manera no, el negre va a dalt.

Ad: Els mateixos nens els hi has de dir: *pero allá en los campamentos no es tu casa, eh, tu casa es...* però què ha passat? Perquè els mateixos pares d'ells ja son nascuts a... la mare del nen que vindrà ja ha nascut als campaments! Llavors va perdent... perden la d'això...

G: Aquest nano [referint-se al primer que van acollir], sa mare i son pare van fer la travessia del desert fugint de Dakhla, i van... amb les bombes caient-li darrere. Per tant, els pares els hi han transmès. Què passa? Els nanos que venen ara, els pares ja han nascut i s'han criat als campaments. Per tant, la memòria històrica es va perdent. És la

Ad: Que és la tàctica de Marroc per a...

G: Com aquí, la memòria històrica es perd.

Ad: Llavors, amb el tema de l'associació, no es visualitza gaire el conflicte.

G: A l'associació del conflicte, pràcticament, no te'n parlen. Si és cert que hi ha una trobada al juliol, abans era manifestació, ara és concentració... on parlen... que jo, aquesta trobada, hauria de ser obligatòria, per tothom anar-hi. I hi ha gent que no hi va. I no és que no hi vagi, sinó que tampoc hi deixaran el nen...

Al: La primera... a Vilanova, no? Dius... O esteu parlant de la de Barcelona?

G: No, no la de Barcelona. Bé, Barcelona, Girona, depèn d'on la facin...

A: D'acord, d'acord...

Ad: No, no, abans d'això no se'ls hi fa cap xerrada, no. És la de Barcelona que, primer hi ha l'acte polític i després a la tarda la festa. Que la gent, a vegades, van directament a la festa... No, has d'anar a l'acte polític i estar escoltant el que diuen els sahrauís grans...

G: Clar, jo, per exemple, jo tinc una pila de llibres del conflicte, i quan algú em diu... té, llegeix, i *entera't* de què va el conflicte.

Ad: Clar, és que... i costa... de l'associació... costa...

G: Bé, bastant feina tenen que la gent aculli com per a sobre fotre'ls-hi no, no, si es que tot això és polític...

Ad: Jo crec que si sobressin famílies, llavors sí que podries dir: tu vols acollir? Sí, doncs vine, llegeix-te això...

G: Nosaltres estem molt polititzats. Nosaltres, la política és la nostra manera d'entendre la societat.

Ad: Però com a mínim has de saber del conflicte...

G: Però hi ha gent que la política li importa tres *pepinos*. Per tant...

Ad: Que tinc un nen a l'estiu! Ja està...

G: Ja està... El trec a passejar, el d'això, i... ja està.

Ad: A veure, que això pots agafar un nen d'aquí... també n'hi ha nens per acollir. Vull dir, això, ells diuen, els sahrauís grans, el Frente Polisario diu que ells son els seus ambaixadors, diguéssim, per anar explicant el conflicte i bé, no...

G: Ara ja no... els nens no són ambaixadors del conflicte.

Ad: Llavors, l'associació, a part de la festa aquesta que fan... no hi ha cap acte polític.

G: A nivell polític no fan res més...

Ad: Bé, sí, a l'ajuntament...

G: Sí, que l'ajuntament els rep i el delegat o algun sahrauí fa la xerrada.

Ad: No, no, el delegat del Polisario fa la xerrada política i... bé.

G: Bé, els pares estan més pendents de què li han posat a la motxilla o...

Ad: No hi ha consciència, consciència política per part de les famílies... que n'hi ha famílies que sí, però en general no n'hi ha. És acollir un nen a l'estiu i que vagi a la piscina, i comprar-li de tot i després, quan marxi, plorar i fer l'espectacle de plorar... bé, cadascú és lliure de... pot fer el que vulgui.

G: Jo, per exemple, una de les coses que per a mi és importantíssima, i que tots els nens que han estat aquí amb nosaltres han fet: aprendre a nedar. Marxen de casa nostra sabent nedar.

Ad: [imitant] *Ooooh*, no el forçis a nedar!

G: El dia de demà com hauran de venir? Doncs bé, com a mínim ja saben nedar... És així de dur, però, és així...

Ad: Passa que com l'educació avui, fins i tot dels nostres nens, és *uui*, no els forçis! No el renyis... Llavors els nens sahrauís aquí... els has de forçar una mica, no?. Has d'apretar-los, perquè tenen aquesta oportunitat aquí i... els has d'aprofitar aquests dos mesos perquè després d'allà, un dia ha anat a l'escola, i un altre dia no ha anat... perquè ha d'anar a cuidar les cabres de no sé què, o perquè ha de portar la germaneta, o perquè es troba malament i no tenen paracetamols i coses... Llavors, aquí es tracta de forçar-los, d'apretar-los una mica. I els nostres s'han anat contentíssims, vull dir, han arribat a casa explicant: *es que aquí he aprendido de todo, que el año pasado no aprendí nada, solo iba a la piscina y a la playa*. Ja et dic, els primers 15 dies el nen... Els primers 15 dies està d'això, al cap d'un mes, llavors, l'últim mes és una esponja que va aprenent... perquè no són conscients de la capacitat que tenen. Clar, són nens d'una edat de 8 anys, que son esponges. El que passa que ells es pensen que son *tontos*...

G: Nosaltres, al principi, li xerrem en castellà, i utilitzem... Nosaltres habitualment parlem sempre en català. Amb ell li xerrem en castellà, i entre nosaltres ens parlem en català perquè no sàpiga què diem, a vegades. Fins al dia que et contesta en català, i dius, d'acord, ja està... I marxa sabent castellà i, a més, ha après català. Però involuntàriament, no l'estàs forçant a que aprengui català... son esponges.

Ad: Perquè son esponges, a més, que estan seques durant tot l'any, i quan venen aquí les mulles... però clar, és progressiu... el primer dia no el pots *machacar* perquè llavors, ostres...

G: També ens hem trobat amb el que va venir el 2019, el [nom propi], que ell tenia el concepte d'ell mateix que era *tonto*. I llavors li dius però per què? No. I a la que ell se n'adona que és capaç d'aprendre, i que potser no és tan *tonto* com es pensava, perquè aprèn i sap i... llavors, s'auto motiva, i llavors et demana més.

Ad: Bé, perquè aquell és un cas curiós, perquè aquell nano era la mare soltera, perquè allà hi ha el divorci, vull dir, les dones es divorcien allà... són àrabs, però...

G: Segons em va explicar el pare es poden divorciar tant l'home com la dona 7 vegades.

Ad: Imagina't. I la dona es queda la haima i es queda tot...

G: Quan hi ha un divorci, la dona es queda de la haima i es queda els *crios*. I el pare marxa. Però la decisió la pot prendre la mare.

Ad: Però aquesta família, aquest nano, era una mare jove que ja havia estat aquí de colònies, i jo crec que la seva manera de viure, d'aquesta dona, va ser bé, doncs si tinc un fill, quan li toqui anar a Espanya de d'això... son uns ingressos que tindrà... viure del fill.

G: La mare d'aquest nen va estar amb una família, perquè jo vaig parlar amb la família que va estar d'acollida. I el que em va explicar la dona és que en el seu moment que vam acollir teníem diners, i li vam començar a donar diners. Llavors, la dona, la sahrauí, demanava diners a la família, i la família els enviava. Què va passar? La situació d'aquella família va canviar i no li podien enviar diners. I a nosaltres, la mare sahrauí ens va arribar a enviar el número de compte corrent [amb èmfasi] perquè l'ingresséssim diners, *para irse de vacaciones a Argelia con sus amigas...* dius ei, ei, ei, ojo!

Ad: Que el nen el tenia com un objecte per dir *ves y que te den de todo*.

G: Clar. Això, en una família nova, li foten un gol per l'esquadra. La família dona diners i hòstia, em demanen diners! No. A mi no em demanis, perquè si em demanes no ho tindràs. Et donarem el que jo cregui que t'haig donar, però no perquè m'ho demanis.

Ad: O sigui, s'ha convertit una mica en un modus de vida de les famílies d'allà, no...? A veure, que és lògic també, la situació...

G: Sí, sí, la necessitat...

A: *D'acord... I tornant a quan us vau assabentar de l'experiència del programa, fa anys, com... com us vau assabentar?*

Ad: No, veient un reportatge per la televisió, del canal de televisió local de Terrassa, va fer un programa, perquè era el dia que arribaven els nens. Era el dia, els nens arriben, els vols arriben no sé... que era un 20 de juny, no sé. I el dia següent, o sigui, ho van gravar, i el dia següent van passar al reportatge de com arribaven, perquè els nens arriben tots a l'aeroport del Prat, i llavors els portaven allà a una escola del Prat del Llobregat. Llavors els de Sabadell venien a buscar els seus... tots els pobles anaven a buscar els seus allà. I Canal Terrassa va fer aquest reportatge, és el que jo vaig veure, i...

G: Em va dir i... doncs sí.

Ad: Acollim un nen, ja està. No aquell mateix any, sinó l'any següent... Ens vam posar en contacte amb Terrassaharai, que llavors formava part d'ACAPS... vam anar a visitar a la presidenta, vam tenir una entrevista ben bé una hora, i sí, ens van preguntar de què treballàvem, de què fèiem, com érem, i tot això. I sí, van dir d'acord, l'any que ve teniu nen, i així va anar.

A: *I coneixíeu abans el conflicte, o us vau començar a...?*

Ad: El conflicte és allò que saps que existeix, però que mai t'has... mai t'hi has posat exactament a... A veure, saps que existeix igual que...

G: Com molts conflictes, però no hi has... clar, jo el 76 tenia 5 anys... Sí, però bé, és com el conflicte que jo què sé, de Gaza, de Síria, del Líban... hi son, però no...

Ad: Saps que existeix, però no t'hi has posat a veure, no t'hi has posat a estudiar-lo i a veure... Però arrel d'això ja hem llegit molts llibres i ja sabem... ja sabem de

què va... Llavors, clar, quan algú dona opinió així del que ha vist a la tele... és com el de Gaza i Israel, jo no dic res mai perquè no he llegit, no el conec, no soc d'una banda ni de l'altre...

G: Home, jo sí.

Ad: Bé, evidentment, una cosa és un genocidi, però es que... sobre aquest podem opinar. Perquè hi ha molta gent que et diu home, el Sàhara és del Marroc de tota la vida... I dius és igual, primer llegeix i ja... i estem molt implicats amb el conflicte, molt, molt...

A: *I abans, no sé si havíeu participat en algun programa, o estàveu a alguna associació política o alguna cosa així...?*

Ad: Sí, a la CUP. Som de la CUP els dos.

G: Jo vaig començar a militar amb quinze anys, o sigui que... Evidentment, no era la CUP perquè no existia, era Catalunya Lliure, però... per això t'he dit que estàvem molt polititzats.

Ad: Però no... mai hem vinculat, no hem aprofitat... no...

G: No, no hem barrejat històries. Vull dir, jo quan estic amb la CUP soc la Guisla de la CUP, i quan estic amb el nen sahrauí...

Ad: El tema del Sàhara...

G: El tema del Sàhara és tema Sàhara, no té res a veure amb lo altre... Son històries diferents. Tracto de separar, saber separar i ja està.

A: *D'acord. I...*

G: També és cert que no hi ha res com... a ningú tan fàcil perquè t'entengui que tu no ets espanyol, i ets català com el sahrauí, eh... Vull dir...

Ad: Ah, bé, ja, clar, és una cosa súper fàcil, perquè els nens ja arriben i... llavors et diuen *tu aquí en España*, i llavors dius no, jo soc català... i diuen *no, esto es España*, dic bé, *¿tu eres marroquí?* Diu *no, soy saharauí*, bé, doncs jo no soc espanyol [riuen]... No has de comentar resés, ja ho entenen a la primera, eh? Bé, allà quan hem viatjat als campaments hem tingut converses... llarguíssimes... No, no, ho entenen perfectament... Perquè el pare del primer nen era... estava... jo un dia per la tele, per la ràdio, vaig sentir: *habla el ministro de defensa del Polisario*. Vaig dir, hòstia, aquest tio és el pare del [nom propi]... I aquell tio era del Frente Polisario, era un polític. Llavors, clar, aquest tio ens ha explicat moltes coses...estem molt implicats en el conflicte... que a lo millor estem implicats una mica, eh

G: Però bé, que en comparació amb la resta...

Ad: També som crítics amb el Frente Polisario, amb la direcció del Frente Polisario, igual que molts sahrauís que viuen aquí. Molt crítics perquè han... enquistat el problema, no? I no fan res. Ara fa un any i mig van tornar... perquè estaven amb alto el foc i fa un any imig van tornar... Més d'un any i mig. Van tornar... estan en

guerra, el que passa que a les notícies... Com que no ven i no interessa... al final son tot interessos polítics, no?

A: I no sé, en un primer moment... clar, perquè has dit que ho vas veure per... la televisió. Però que us va motivar en un primer moment a participar?

Ad: Bé, perquè clar, jo no vaig veure que... clar en aquella època es podia... perquè els nens d'Ucraïna, Ucraïna no d'ara, d'abans... els nens de no sé on... Tu podies, o sigui aquests son nens orfes, que això és una altra història...

G: Els d'Ucraïna que venien l'any 2004, si més no allà a Terrassa, eren *crios* que venien d'orfenat. I, per tant, era molt dur perquè, clar, quan tornaven, tornaven a un orfenat i no volien marxar. I el que vam saber d'aquests és que, clar, ells tenen un pare, tenen un mare, un germà, un tiet, un cosí...

Ad: No, no, però es que és pel conflicte que... o sigui jo sabia que hi havia un conflicte. I llavors em diuen no, no, es que els sahrauís que fa 30 anys que viuen al campament, doncs hi ha això que als nens els traïem d'allà per això....

G: I visites mèdiques, alimentar-los...

Ad: Això és el que ens va fer entrar al projecte aquest. No el fet de tenir una criatura per, per... o sigui no per mi, sinó per ells, diguessim

G: No per a que la gent digués ui, què bons que sou... per tenir un nen. fer una tasca solidària, a més a més, per un motiu polític.

Ad: Ja sabíem que podies acollir un nen, nens d'Ucraïna, nens de Txernòbil... vull dir, podies...

G: Però aquí era fer una tasca solidària, a més, per un motiu polític.

Ad: Per un motiu polític i ferm. Vull dir, no... o sigui, no era fer caritat, no? Bé, a veure, això... A veure, tots els nens i totes les nenes són guapos, eh. Allò de dir: ai, mira quin nen més guapo... No, tots els nens son guapos i totes les nenes son guapos. Passa que aquí hi havia... el que em va fer d'això era, tal com ho explicava l'home aquest, el [nom propi], era que, clar, aquesta gent que viu als camps de refugiats perquè el Marroc aprofita, perquè els tenen allà d'això, doncs els traïem dos mesos. Dic, doncs ja està, un nen d'aquests. Això és el que em va fer que d'allò... On dormirà? Doncs no ser on dormirà... Nen, agafem-lo. El que em va fer decidir va ser això. No el tema ostres, tindrem un nen aquí i...

G: Millorar les condicions de vida d'aquest *crio* durant dos mesos, ja està.

Ad: [tractant de continuar la frase] Perquè per culpa d'un estat d'opressor viuen allà, i tal, i qual...

A: D'acord. A veure però seguim ara... Bé, ja hem parlat una mica, però si voleu comentar quines eren les vostres expectatives una mica... fa temps, abans d'acollir el primer...

G: Expectatives. Bé...

Ad: Bé, clar, es que no teníem *crios* nosaltres, bé, nebots... Però clar, de cop i volta el primer dia tenim un nen allà dormint...

G: De cop et donen una personeta i et diuen ala, adeu...

Ad: Tenim un nen aquí que no és nostre, que és d'una família que ens l'ha deixat. O sigui, ja el fet aquest... és...

G: Bé, i ara, ara amb la família tens un contacte diari, si vols, que nosaltres ens neguem a tenir un contacte diari amb la família, perquè no és bo per al *crio*, perquè el *crio* necessita desconnectar una mica per adaptar-se.

Ad: Estem a les expectatives. Clar, no ens vam fer unes expectatives molt...Es que si et crees expectatives, després ets infeliç. Per tant, no ens vam crear... vam dir a veure què passa. Ja ens havíem informat bastant la presidenta, [nom propi] i el seu marit, i vam estar tot l'any: escolta, i què farem quan...? Tranquils, vosaltres... És a dir, no ens vam fer cap expectativa, vam dir a veure què passa...

A: *Clar, ho vas dir amb bastant de temps. Ho vas decidir amb bastant de temps...*

G: Sí, pràcticament un any coneixent l'associació... [l'Adrià assenteix]

Ad: Ja ens van dir: no us creeu expectatives, sinó que vosaltres deixeu que passi el que...

G: El que deia, ara els *crios* xerren per WhatsApp amb la seva família cada dia, si volen. Si els deixessis, no desenganyarien del mòbil. En el nostre cas, es truca un dia a la setmana a la família, s'acorda, normalment sol ser el divendres, i parlen amb la família. Però és clar, quan aquest nano el [nom propi], no existia el WhatsApp, no existia el telèfon mòbil! I a més a més, aquest nano era de Dakhla, que és el campament més allunyat i l'única manera de parlar amb aquella gent era a través d'un telèfon satèl·lit, que se sentia fatal, que no anava bé la meitat de vegades, i que jo vaig aconseguir parlar amb el seu pare quan ja portava el nen amb nosaltres un mes i mig... Que em va trucar un dia un home, du *soy el padre del niño*, dic hòstia, ja era hora! Tenia ganes de xerrar amb tu, més que res, perquè sàpigues que el nen està bé. Perquè és clar, jo el que deia, hòstia, ha de ser molt dur, per aquella gent, per una mare deixar el seu crio a la mà de Déu. Vull dir... És una família que no sap res, absolutament res...

Ad: Si et donen aquesta responsabilitat, doncs això llavors t'ho prens amb molta... És una responsabilitat. Perquè els *crios* d'ara... vull dir jo quan anava de colònies anava una setmana de colònies a Vic des de Barcelona, bé, els pares allà a l'autocar... I ara? Bé, aquests d'aquí del [població propera] marxen 4 dies i semblava que ja... I aquests, el nen se'n va 2 mesos en avió amb una família que no... Llavors, això, la responsabilitat que et dona ens ho vam prendre molt seriosament i vam dir: a veure què passa. Com que teníem l'associació aquella, era un grup bastant bo, i hi havia famílies veteranes, i ens vam sentir molt, molt...

G: Molt aollits.

Ad: Molt acollits, i per això, és a dir, ja ens vam treure del cap les... Jo crec que ens haguéssim fet expectatives si hagués sigut d'un dia per l'altre, que llavors pot ser que clar, això com serà, no? Però ja ho teníem tan clar que havíem de deixar que això. A més, una vegada un em va dir el que fa infeliç a la humanitat és crear-te expectatives, perquè si després no es compleixen, llavors ets infeliç. Per tant, ja no ens creem expectatives [riu] de res.

A: *D'acord. Llavors, bé, són bastants d'anys acollint bastants nens. No sé com ha evolucionat la nostra visió, el tracte amb els nens, la visió del programa si ha canviat...*

G: Mira, amb el primer nen, no res. Amb el segon que vam tenir el [nom propi], era un *crio* molt intel·ligent, però molt, però a casa seva era el petit de la família i, per tant, era l'ase que rebia tots els cops. I ens va trobar el *puntillo* que amb ell tenia una actitud i a mi em tenia una altra.

Ad: Això ho fan els nens d'aquí.

G: Això ho fan els d'aquí ! No és que aquest fos un ens especial. I, per manca d'experiència de no tenir fills nostres vam caure en l'error de barallar-nos entre nosaltres. I va ser el pitjor error que vam poder cometre. Arran d'això vam agafar i vam dir no. Això no pot tornar a passar. Si el *crio* amb tu té una actitud i amb mi en té una altra, en cap cas ens hem de discutir davant d'ell. En tot cas, ens recolzarem i després, en tot cas, en privat ja direm, hòstia, això en lloc d'haver-ho fet així ho hagués fet aixà. Però davant del *crio*, en cap cas hi haurà una discòrdia.

Ad: Sí, el primer va ser una sort, perquè era un nen que no... era un tros de... El segon, vam fer la *novatada*. Llavors, allò ja ens va donar molta experiència. No vam acollir durant molt temps, i ara ja ens pot venir aquí qui vulgui que ja... no ens foten un gol ni... Li has de deixar fotre un gol de tan en tan perquè es pensi que d'això, però ja...

A: *Parlant... perquè justament us anava a preguntar pel parón... si podeu explicar per què va decidir...*

G: Bé, per mala experiència amb aquell nen... Que això no va... I, a més a més, també va coincidir amb que, a nivell delegació del Frente Polisario, va haver-hi un canvi de manera de fer les coses amb què nosaltres no hi vam estar d'acord. Nosaltres, no nosaltres com a Adrià i Guisla, sinó l'associació, i, per tant, es va fer un *parón* d'uns quants anys sense acollir arran d'aquest canvi de...

Ad: Llavors va ser quan va deixar de ser presidenta...

G: Es va posar allò, jo vaig tenir un problema familiar serio i em van recriminar que estigués més pendent del meu problema familiar que de fer de presidenta...

Ad: Coses d'aquelles que llavors vam deixar d'acollir això, i quan vam venir a viure aquí... Es que va ser casualitat, perquè aquí viu un nen sahrauí, aquí al [població on viuen], viu un nen sahrauí... Bé, un nen, no és un nen, té 20 i pico... Llavors, es que va anar tot rodat. Va ser casualitat, que vam venir a viure aquí, vida nova, un

altre lloc per viure, i a més anem pel carrer i veiem aquest noi sahrauí, ens va tornar la d'allò i vam dir: aollim un nen? Sí... dona'm el telèfon de la Sara...

A: Bé, sobre el Projecte Madrassa, no sé si us heu plantejat mai... Madrassa?

G: [riuen] Sí, amb aquest nen. Amb el Mahmud [últim nen que van acollir] quan vam fer l'últim sopar a Vilanova, que acomiadaven els nens, que és allà al port, li vaig comentar a la Sara... dic què? Tema Projecte Madrassa... funciona? Perquè aquest nano té moltes capacitats. El Mahmud, capacitats intel·lectuals, un nano súper intel·ligent... I esportives. O sigui, aquest nen només havia nadat dos mesos. Jo he nadat, jo he fet competició de natació. Per tant, sé quan una persona té capacitat per nedar. Llavors, doncs això, tu quan veus una persona nedar, ja saps si té capacitat o no. I aquest nen només havia nadat dos mesos, l'any anterior i tenia unes capacitats per nedar brutals. No havia jugat a bàsquet, va jugar a bàsquet, al principi gairebé no sabia ni votar i al final al·lucina com votar. Llavors, li vam detectar unes capacitats en genèric... que vam dir hòstia, potser val la pena... Llavors li vam comentar a la Sara, la Sara va dir parlem-ne l'any que ve. Aquest nen va arribar dient que ell tenia 10 anys, no en tenia 10, en tenia 9. Perquè dels papers, l'any de naixement era 2014, o 15...? Bé, tenia 9 anys, aquest any en tindrà 10. La Sara va dir d'acord, li queden un parell o tres d'anys per venir encara...

Ad: Clar, és quan ja no ve que comença el Projecte Madrassa...

G: Llavors parlem-ne. Si vosaltres, d'això, diu... en parlem.

Ad: No ho va veure clar, perquè no tots els nens... no tots... Tots al Madrassa! No, ha de ser els que tenen les capacitats perquè si no poden quedar-se...

G: Tant de bo poguessin venir tots, eh, amb Projecte Madrassa...

Ad: Nosaltres estaríem disposats a, vull dir, ho tenim claríssim... viure aquí amb nosaltres el nen i... sí, sí. Perquè llavors sí que a les VeP no tens cap ajuda de la Generalitat, i amb el Madrassa sí que...

G: Clar, però tampoc no ho fas o no ho fas pel que et donin, perquè...

Ad: No home, no!

G: La típica pregunta que et fa tothom és... ah! Però et donen diners? No, no em donen diners, el crio ve a casa meva i el mantinc jo. Li compro roba, o recullo roba de qui sigui i...

Ad: Però amb el Projecte Madrassa sí que...

G: De fet, no ho sabia, però no em preocupava tampoc. Per mi no és un tema principal el tema que em donin diners...

A: Us ho havíeu plantejat abans...?

Ad: No, no ens ho havíem plantejat perquè no havíem trobat un nano amb tantes capacitats. Un nano que li ensenyaves les coses i... Espectacular. Els altres... pensa

que n'hi havia dos que eren més *tontos* que... clar, pobres nanos. No saben fer la o amb un *canuto*...

G: Aquest, per exemple, quan va arribar, una de les coses que faig quan venen és tenir-los preparat un calendari, a més, per full. Has arribat aquí i marxés aquí. Per tant, d'aquí a aquí, fes-t'ho com vulguis. Has estat aquí cada dia... tatzem, intentem fer un resum del que hem fet durant el dia...

Ad: Es que son moltes coses. Una cosa és el nen estar-se mirant la tele fins a les 12 de la nit i vinga, a dormir. Una altra cosa és el nen veure un capítol de, no sé, de Plats Bruts, per exemple, portar-lo a dormir, i abans de dormir dir-li a veure, avui què hem fet? Aquest matí hem anat a jugar aquí, has vist el no sé què...

G: Intentar fer resum per a amb ell...

Ad: Hòstia, perquè no tornes a tenir deu anys mai més a la vida...

G: I llavors clar, aquest nano tenia, quan va arribar, la mala sort que marxava el 2 de setembre. Què vol dir? Que per dos dies tenia 3 fulls de calendari. Va pillar un *rebote* perquè tenia 3 fulls... Que no, *yo mucho aquí, yo mucho aquí*. Ell mateix ho va arreglar, li vaig dir d'acord, fes-t'ho com vulguis, però marxés el dia 2. Jo això no m'ho puc inventar. A mi m'han dit aquí arriba el Mahmud i aquí marxa el Mahmud. Jo, la Guisla aquí no pinta res. Llavors, el *crio* va agafar i ell mateix va treure el full, i en el mes d'agost, amb dues caselles que quedaven, va posar 1 i 2. O sigui la capacitat de dir, trec el full, per veure tres fulls m'és molt ferragós, però sé que marxo el dia dos i m'ho apunto al mateix full. I quan tenia visita al metge, al dentista, s'ho gestionava ell, s'ho apuntava al calendari! Ell es feia els seus *simbolets*... a vuere, evidentment, t'ho anotes tu a l'agenda per no oblidar-te'n. Però ell sabia... es gestionava ell la seva agenda. I llavors li deies: el dissabte anirem amb el [nom propi], que és un nebot meu... I ell s'ho apuntava al calendari! Ell es feia les seves anotacions i es gestionava la seva llegenda, era brutal. I això un *crio* d'aquí no ho fa, de gestionar-se d'agenda.

Ad: No, i els que hem tingut, el primer no ens donava la d'això de dir... no, el Projecte Madrassa i que visqui amb nosaltres, perquè no vam connectar.... No, aquest és que era... bé, és una passada aquest. I amb la família, parlant amb la família, molt bé... No li van demanar... perquè normalment les últimes trucades, abans que acabin els dos mesos, fan la carta dels Reis, de *pide esto, pide lo otro*... aquest no ens va demanar res. I el nen va dir una frase... que és que l'any passat va estar en una família apoderada, diguéssim, en una casa, amb piscina, i clar, diu: *no, pero el año pasado solo iba a la piscina y al parque de atracciones*. I diu: *y este año he aprendido cosas, y sé que este pueblo se llama* [nom del poble], *sé que*...

G: Estava content perquè havia après l'adreça!

Ad: O sigui, el nano tenia aquesta reacció, que en un nano de 10 anys és... Per això, aquest té capacitats per, per... o sigui, les poques places que hi ha de Madrassa, o sigui, per ell seria una d'aquestes... no pel [nom propi d'un altre nen sahrauí]. Tan de bo hi haguessin places per tots! Però no n'hi ha... I sí, sí, ho tenim claríssim...

passa que la Sara ens va dir home, hauríeu de viatjar als campaments... i vam dir hòstia, es que no tenim pasta per a anar-hi... a conèixer la família, saps?

G: Son molts diners viatjar als campaments... i a part, a nivell laboral no és tan fàcil tenir...

Ad: Clar, els nanos diuen que tenen dos pares, no? I dos mares... Els nens ho diuen... el Sidati [sahrauí que havien acollit fa anys] ho diu...

G: El Sidati ara té 30 anys, i ha estat aquí amb nosaltres, ha vingut a... I xerrem amb ell. I tenim una relació...

Ad: I diu *cuanta razón tenías cuando me hacías hacer deberes y aprender a hablar en catalán y hablar en inglés...* [riu].

G: Clar, i li dèiem estudia, estudia, estudia... I ara ens deia ostres, quanta raó teníeu. I gràcies per haver-me... o sigui que et donin les gràcies per això... mola.

A: *D'acord, portem ja una estona, jo estaria molt més, però hem d'anar... Moltes gràcies pel vostre temps, sense vosaltres no seria possible el treball...*

G: Sí? T'hem ajudat en alguna cosa?

A: *Sí, en moltes...*

9.4.- Entrevista 4: Marta

(08/05/2025)

Albert: *Bé, per començar, el que estic fent és que si em vols explicar una mica la teva edat, a què et dediques, la vinculació amb el projecte...*

Marta: Jo ara tinc 51 anys. En el moment que van venir tenia 50 (l'estiu passat). I em dedico al turisme rural, entre d'altres coses... de formació anem a dir com alternativa, però bé, combino amb altres feines. I tinc dos nens, un està aquí i l'altre no... tenen 23 un, i l'altre hauria complert 21, no, 22. I vivim aquí a Canyelles, al costat de la casa rural... que és on treballem també... I pregunta, pregunta, que jo t'explico [riu].

A: *D'acord, doncs si em pots explicar com si jo no ho conegués... què és ASS? Com si jo no sàpigues què és...*

M: Com és el primer any que col·laborava, no porto una història molt coneguda d'ells, però pel que sé és una organització que ja fa any que es cuida de portar nens sahrauís aquí, per a que tinguin una experiència d'estiu, que allà la temperatura és tremenda... i per a alliberar una mica aquests nens de l'accés de temperatura, i també per a introduir-los a una cultura amiga, anem a dir, per a tenir aquest intercanvi cultural i per a col·laborar, suposo també, en algun projecte inclús econòmic. Perquè moltes vegades quan els nens tornen a les famílies també els hi porten diners, això ja és a mode personal, cadascú pot aportar i ajudar a la comunitat. Pel que sé també, jo no he anat, dues vegades a l'any es fan viatges de famílies que han acollit cap allà, i també fan aquest intercanvi de convivència.

Normalment per Nadal i Setmana Santa. I... què més sé? Bé, quan venen els nens, moltes vegades es reuneixen també per a que hi hagi trobada dels que han vingut, més els nens que s'ajunten de les famílies que hi ha aquí. Jo en aquest cas no tenia nens petits, llavors anàvem els nens, però... els germans, les famílies que tenen més germans es reuneixen tots, i es fan trobades així. A Barcelona també s'han fet trobades per... doncs per a demanar l'alliberació de l'espai que està, anem a dir, ocupat pel Marroc. Llavors, una de les tasques de la organització és donar veu a aquesta lluita entre cometes. Pacífica, però insistint, insistint en que aquella gent està en unes condicions molt precàries. Llavors, això una mica, jo crec que la funció de la organització és donar veu a la seva situació i fer un intercanvi cultural, i ajudar en el que bonament...

A: Seria com una organització solidària, diríem?

M: Sí, sí.

A: Pel que sé el programa és l'activitat principal, però no la única. Una mica el que deies, de les activitats a Barcelona, les Haines per la Llibertat...?

M: Exacte, sí.

A: I com és el tracte amb l'associació?

M: Fàcil, proper, familiar, molt familiar. Sí, son trobades molt familiars. Son varies famílies que es troben i comparteixen les experiències que anem tenint els familiars, o si tenim alguna dificultat, de seguida pots trucar i demanar ajuda... És a dir, sempre estan allà, disponibles.

A: Molt bé. I, ara passant més al programa en concret, quins diries que son els objectius, és a dir, com, l'experiència ideal, tant per les famílies que acullen com per als nens que venen...?

M: L'experiència ideal? A veure, en realitat no saps el que et trobaràs, però son nens, i els nens son nens. No pots tampoc tenir una expectativa del que serà, perquè la convivència és espontània, no? I es dona tal qual son els nens, les famílies concretes també, d'on venen... i tu els ofereixes l'espai... Vull dir que tot és molt espontani. No sé si et refereixes a ideal... bé, és que son tants models diferents. Jo, per exemple, al no tenir nens d'aquesta edat vaig agafar dos, perquè vaig pensar ostres, un solet, no tindrà tanta... no? Marge de passar-ho bé. Així estaran entretinguts, es fan companyia dins l'espai de seguretat que els ofereixes, i després doncs vas fent activitats. I vulguis o no, no és un sol. Que en aquestes edats trobo que és important tenir altres nens a l'abast. Però altres famílies, com ja tenen fills, l'ideal és compartir amb els fills que tenen, perquè parlen la llengua. Jo els hi parlava català, per exemple. Ells sabien alguna cosa de castellà, un més que l'altre, però al final van acabar parlant català. Llavors, què és l'ideal? Doncs fer de l'experiència que et trobes el millor possible, no? No hi ha una fórmula perfecta... Jo et puc parlar de la meua experiència. Jo era la primera vegada, i em vaig trobar que eren dos nois bastant intensos... nois, que solen ser més actius, i tal. I vaig trobar ideal portar-los a unes colònies, perquè vaig pensar: ostres, tenen tanta

energia que pot ser s'acaben avorrint sinó els ofereixes alguna cosa. Vaig pensar: deu ser súper interessant, a mi m'encantaven les colònies de petita, i llavors pensava vinga va... per això, jo et puc dir que, dins de l'economia de la família, això jo vaig sentir que era ideal, i de fet ells els hi va encantar. Sempre després de l'estada, quan els hi preguntava què els hi havia agradat més, em dient: les colònies! Els hi va encantar. Per això, que si tu em dius: quin és l'ideal? Depèn amb el que et trobis, perquè si tu ja tens una família amb nens, que aneu tots a la muntanya, les colònies pot ser no se't passa pel cap. A mi se'm va passar pel cap per això, però t'ho trobes en el moment, saps?

A: I per ells, tu creus que lo xulo van ser les colònies, no?

M: Jo crec que tot. Però les colònies els va agradar molt. Per exemple, una activitat que pensava que disfrutarien molt és la platja, però no volien anar a la platja...

A: Sí, és com que això està molt present a l'ideari del programa, que vegin la platja... com que ells estan al desert, no?

M: Clar, que es banyin, disfrutar... van anar 3 cops tot l'estiu... et sorprenia perquè s'ho havien passat súper bé, però ja deien: no volem tornar allà. Per què no? Perquè no. I això que tu veus que estan a l'aigua, que s'ho passen pipa...però bé, tu dius doncs no, una altra activitat...

A: I amb la seva família? Què tal el tracte?

M: Bé, hi havia moltes trucades. Al principi menys, després quan ja s'agafa més confiança et manifesten el que volen, i tu, clar, poses límits... per això dic que cada família és un món. Jo vaig considerar que estava be, que si volien trucar cada dia no hi havia problema. Es trucaven per videotrucada, s'explicaven una mica el dia, es saludaven, *jiji, jaja...* sí. Però jo sé que altres famílies preferien que es truquessin un cop a la setmana, que no que estiguin cada dia. Per això, que l'ideal és com... el que li serveix a cada família és l'ideal.

A: Però la seva família estava bé amb les colònies...? És a dir, tema colònies, la seva família també estava d'acord...

M: Sí, sí... és que jo penso que les seves famílies confien totalment en el que facis amb els seus fills. Porten tants anys col·laborant, jo no sé si son 40... i sempre han tingut, crec, pot ser no coneixo alguna anècdota així més dura, però... sempre hi ha hagut bona relació, i els nens han tornat bé, que tenen confiança. Llavors, el que tu decideixis, ells no posen...

A: I a ells els hi va bé, no? Que els seus fills tinguin l'intercanvi cultural, i tot... suposo...

M: Sí, sé que també hi ha, perquè m'ho han explicat, vegades que porten a l'aeroport a 30 nens i acaben viatjant 22, perquè els altres dos s'han tirat enrere. Llavors, es respecta molt la voluntat dels nens, vull dir que no se'ls obliga a fer-ho. Pot ser quan venen altres, d'altres anys, i els hi expliquen s'apunten, i després a

l'últim moment diuen: no, o sí... és a dir que també és molt personal això. Però penso que no s'obliga, llavors...

A: *I els teus no va ser així, no? Sí que volien venir...*

M: Sí, els dos nois ja havien vingut altres anys, no era nou per a ells. Havien vingut amb una altra família.

A: *Es que he escoltat que, inclús, a vegades, son les nenes les que volen venir, però no els deixa la família... i a vegades els nens els que no volen venir, però la família els hi diu: ves...*

M: Doncs podria ser, per tema cultural. Perquè poden tenir més por de que la nena viatgi, i que vegi alguna cosa diferent de la seva cultura... aquí ja no entrarem en els valors i... bé, les creences de cada cultura. Però sí... si em poso a la seva pell té certa lògica, però des de la nostra perspectiva el millor és la integració, que vegin altres coses, i l'apertura mental... Llavors, es respecta però s'anima a actuar i veure altres coses, com funcionen aquí, que hi no hi ha diferències, o tractem de que no n'hi hagi, pot ser encara hi ha alguna [riu]... d'igualtat i respecte. Però és interessant aquest punt. Jo no he tingut nenes, però segur que si les hagués tingut o les tinc en un futur, també veuré altres coses, clar...

A: Perquè tu, en aquest sentit, de diferències culturals, has tingut alguna...?

M: Sí. Curiós, no? També té la seva cosa: quan son 2 i, entre ells parlen sahrauí, tu no t'enteres de res. Jo sí que notava que, al principi... a casa hi ha uns modals, hi ha la taula, s'ha de seure, uns coberts, uns... no? Unes tradicions, unes costums, anem a dir, que allà no tenen. Allà mengen amb la mà, estan al terra. Llavors, tu aquí els hi dius: bé, allà es fa així, però aquí es fa aixà. Llavors, ells solien intentar dir: doncs no ho volem fer, no? Ens és igual el que tu ens diguis. Com una mica de rebel·lia, no? Entre ells es compinxaven, i començaven com amb idees que a mi em portaven a pensar en el radicalisme, que era *aquí todos* [fa el símbol i l'onomatopeia de tallar el cap dos cops], saps? Tu tens una idea del que son els extremistes àrabs i penses: això està, eh? Està pul·lulant per allà. Perquè també saps que els seus pares, o els seus parents grans porten, bé, estan a la lluita armada, porten armes... Porten armes i van allà a la franja, al límit, i estan allà lluitant. I això ho veuen, ho viuen, i notes quan venen una altra manera de pensar. Amb el que tu portes també intentes influir amb que, bé, les coses no s'arreglen amb armes, però clar entens el tema d'allà, vull dir que tot és un... saps? I només estan dos mesos, tampoc pots fer molt, però tu aportes el que creus que has d'aportar, no? Sempre parlant les coses s'entén la gent, perquè ells el primer que... quan s'enfadaven, perquè no els deixaves fer alguna cosa que era perillosa segons el criteri de l'encarregada o la responsable, doncs es rebotaven i començaven: *aquí vienen mis padres y todos España así, todos España así* [torna a fer el mateix gest de tallar el cap]. I clar son nens de 10 anys! I dius: *uau*, tenen punts així. Perquè jo m'imagino, a casa seva, amb Marroc, doncs, bé, ja m'entens, no? La radicalitat aquesta a la que s'arriba quan hi ha situacions difícils, no? *El enemigo, o él o yo. O lo mato y gano, o me mata y pierdo*. En aquesta mentalitat, no?

A: I com es fa front a això? Com ho navegaves?

M: [riu] Bé, com es pot, suposo que cada família ho porta diferent, o com pot. Però jo amb els meus valors, jo ho tenia claríssim. Aquí, les coses s'arriba des de l'enteniment, des del diàleg, no des de la guerra. Que és la manera de fer de Catalunya, que tampoc és amb les armes, no? I penso que de l'ésser humà, una mica... Bé, es que tenim també tradició cristiana, i... bé, tampoc cal que sigui cristiana, tenim referents com Gandhi, com molta gent que diu: amb les armes no s'aconsegueix res, no? És amb la pau, i no... Però això ja és molt personal, ja et dic. Hi ha famílies que diuen: no, no, aquí Terra Lliure, el que faci falta, però jo tinc una altra mentalitat, llavors... què podia aportar? Doncs el que jo creia que és el més coherent amb mi, però igual que si fossin els meus fills, no? Que els hi dones el que tu creus que és millor. Doncs amb els nens acollits igual. El que tu sents que és millor per a ells, per a ells i per al món.

A: Clar, perquè enllaçant amb això, és com que el programa i l'associació... com que... no sé si saps com està la situació política amb Espanya, que fa poc va enviar la carta Pedro Sánchez, dient que recolzava el suport de... és a dir, el pla de Marroc per al territori... No sé això com es viu, aquesta tensió política Espanya-Poliario, no sé si esta molt present...?

M: A veure, jo penso que, com estic a Catalunya, que Catalunya té clar uns principis i uns valors, i que per molt que Espanya... clar, al final es qui ens representa... però Catalunya seguirà fent el que pensi que és correcte. Si Espanya no recolza els sahrauís, Catalunya ho seguirà fent, crec.

A: D'acord...

M: [riu] Jo al menys ho faria!

A: Totalment... ara tenia una pregunta al cap i se m'ha anat... ah sí. M'han dit que hi ha un procés, no sé si de selecció o de preparació per a les famílies... no sé això com va...?

M: Bé, jo vaig despertar-me una mica tard. Comencen mesos abans, inclús hi ha famílies que repeteixen de l'any anterior amb els mateixos nens. O si ja tenen certa edat, crec que 12 o 13, ja no venen, i venen uns altres. Crec que el mateix nen pot venir entre 3 i 4 anys. La preparació de la família d'acollida sempre es fan reunions, s'expliquen experiències, es comparteix això. Jo vaig arribar una mica justa, quedaven 2 o 3 setmanes per a que arribessin els nens, però em vaig despertar en aquell moment. I escolta, vaig buscar i vaig veure que estava a Vilanova, i vaig trucar. El Tomàs em va dir: vine i parlem. No va ser una reunió de grup, sinó personal. Em va estar explicant la situació i per què els portaven; un cop els portessin, totes les activitats que es farien en conjunt, i les causes i així, em va explicar tot. I vaig dir: sí, sí, fem-ho. Però sé que hi ha una preparació més llarga que la que jo vaig... [riu] que a la que vaig accedir jo.

A: D'acord. No sé si saps alguna cosa del procés de selecció dels nens...

M: Dels nens... sé que és entre 8-9 anys fins els 12, alguna cosa així. I penso que ho fan obertament a la comunitat, qui estigui animat i s'apunti, benvingut. No sé si hi ha un màxim... bé, sí, hi ha màxim segons les famílies disposades a acollir, no poden portar més nens del que es poden acollir. Però penso que no és una cosa tancada, que és nens a aquesta franja que vulguin, i puguin tenir famílies, nens i nenes, doncs... Ara, també és veritat que en algun cas han tingut algun problema amb algun noi, entre cometes, més violent o més complicat, que no sé si a aquests els deixen tornar, perquè sé que algun cas ha sigut d'haver-los de retornar. Llavors, en aquest cas no sé si aquest nen torna o no, això ja és...

A: D'acord. Ja que estem en aquest punt, tu com vas conèixer l'associació, com vas...?

M: Per internet, buscant.

A: Ho vas buscar tu?

M: Sí.

A: I... per què? Per què vas començar a buscar...?

M: Bé, jo he tingut dos nens, i fins que ells van començar a... han sigut més grans i un va tenir un accident i ja no hi és en aquest pla, però l'altre sí...

A: Ho sento.

M: Gràcies. Doncs ja eren més grans i... bé, la casa està com quasi buida, entren, surten, però no estan convivint. I vaig pensar: ostres, jo tinc temps, tinc possibilitats, a més visc al camp... la situació era òptima per a dedicar temps durant l'estiu a nens. I em vaig animar. I sempre busques ser útil també. És aquest punt de, bé, com puc ser útil, què hi ha per aquí? I això em va semblar útil. També és veritat que no només buscava si fos sahrauí o no, també podia ser Ucraïna, o qualsevol altra causa. Sí...

A: I per què et vas decantar per això... per què estava a prop...?

M: Sí, perquè encara estava oberta la opció, perquè es podia contactar i em van contestar molt ràpid, i és el que es podia resoldre de manera més ràpida.

A: D'acord. Llavors, tu abans d'això sabies una mica sobre el conflicte, sobre la causa...?

M: No amb tant de detall, no amb tant de detall... però hi ha tantes causes al món, saps? No saps tants detalls de totes, però saps que sí, que hi ha conflicte. I al Sàhara, doncs, malauradament sí... Però bé, després ja em vaig mirar el mapa, ja vaig veure on estaven confinats, no? I em vaig fer una idea més realista.

A: I... per exemple, el Tomàs [entrevistat nº1] em va dir que ell, per exemple, estava de jove al PCE, i que per això sabia una mica més... molta gent acaba aquí perquè milita, o està implicat políticament... no sé si tu, en algun moment has estat en algun partit, alguna associació...?

M: No, saps que no? Jo es que no m'he involucrat mai políticament perquè buscava, pot ser, això pot ser semblarà més radical, no? Però la confrontació és una cosa que no m'ha atret mai. Això no vol dir que accepti les coses que no estan ben fetes, però la manera de tractar-les... i sé que al món, realment, si no es confronten idees, al final es queda el que hi ha, i si no està bé doncs no canvia. Però, personalment, soc d'una altra manera de fer, i no tant *confrontativa*, com més amb l'educació, en els valors, d'aquí les coses s'arreglen parlant, en convivència... en agrupar, en apropar.

A: D'acord. Abans hem parlat una mica sobre que no es poden tenir expectatives sobre què et trobaries. En el moment que vas parlar amb el Tomàs, no sé si t'esperaves alguna cosa, quina idea tenies al cap...

M: A mi em feia il·lusió, és com un *win-win* que li diuen ara, no? Ells guanyen una experiència i jo també, no es que ho faci per ells, es que jo també... a mi els nens m'agraden, i ser, en principi, útil en això, doncs pensava: doncs sí, és una cosa a la que estic disposada i disponible. Expectatives, la veritat és que no en tenia, perquè no sabia el que vindria, no me les vaig fer.

A: Normal. Jo encara no he tingut el plaer de conèixer a cap sahrauí. No sé com, bé ja ho hem parlat una mica, com ha sigut o va ser el tracte en general, l'experiència, els límits...

M: Clar, sí, amb l'experiència he anat aprenent que la seva manera de viure i la d'aquí és molt diferent. Has de ser molt obert, però també has de posar límits per a que ells aprenguin que hi ha altres maneres de viure. No és que es pugui ser salvatge, perdó per la paraula, però allà estan acostumats a viure amb portes obertes, surten, entre, pugen a la teulada, van a casa del veí... tot és casa seva, tota la zona de la comunitat és una família gran... I clar, ells, normal, son petits, no? Venen aquí i ells pensen que poden sortir també [riu]. Has de dir: no, no, aquí està la porta, d'aquí no sortiu. Llavors diuen: no, volem sortir perquè a casa... No, a casa sortim; aquí no. Clar, has de posar límits, el tema de la taula, menjar amb coberts, no aixecar-se... per exemple, ells, a part que mengen amb les mans, no tenen tanta costum de rentar-se-les abans, i has d'estar a sobre. Rentar-se les mans abans de menjar i després, perquè sempre acaben agafant coses amb la mà. Després, tenien una costum també que és d'allà, que va costar bastant canviar-ho, bé, adaptar-ho, i és que ells acostumen a no dormir de nit, i dormir a les 4-5 del matí, perquè és quan més calor fa fora, i com tenen aire condicionat, que això em vaig assabentar després, doncs sembla que, com no es pot sortir al carrer amb tant de sol, fan més vida de tarda-nit i matinada [riu]. No se'n anaven a dormir mai, era com: si us plau, aneu-vos a dormir, demà comença un altre dia. *Juerga, juerga, juerga...* clar, com eren dos a més... Què passava? Que al dia següent, a les 8 del matí, no es volien aixecar, i també les mil i una per a despertar-los. I si els despertaves i els aconseguies portar al menjador... al sofà. I era: no, no, no, que sinó, què fareu de nit? Canviar això va ser molt important. Per altra banda, son nois molt enèrgics, molt actius, molt macos, molt oberts, molt... bé, molt xavals, de voler descobrir. També és veritat que, coses que vaig captar: tenen capacitat de concentració molt

curta. Aparentment, eh, no ho dic om una cosa definitiva. Ells estan amb una activitat i, en 15 minuts ja està, un altre. Vam provar d'anar al cinema i ni mitja pel·lícula. Jo em refereixo salvatge en aquest sentit, de que no estan acostumats a l'ordre que aquí tenim, a l'organització que aquí tenim. Ells van i venen sense porta tancada. I clar, ho veien estrany, suposo que ho veuen com... no sé, que es cansaven molt ràpid, que la seva atenció era curta, i després canvi d'activitat, això sí. Com a consell per a famílies acollidores: que tinguin moltes idees, creativitat, i que pensin que son nois amb molta energia... ni amb el futbol, que desitjaven fer futbol, van anar dos dies i no volien tornar. Per què? Doncs perquè hi ha normes: t'has de posar aquí, passar la pilota així... i ells volien fer la seva. És una altra manera de fer, simplement.

A: Llavors son aquests els principals punts de fricció...?

M: Bé, que al final ho entens, però al no saber-ho t'impacta perquè dius: ostres, això demanda molt més del que estàs acostumat, perquè jo tenia dos fills que eren molt moguts, però ja havien nascut aquí, ja tenien un estil que no era tant... *heavy*. Però bé, eh, tot bé. Tot i que ha sigut de molta implicació, dos mesos *a tope*. Una cosa més a dir es que els nois, suposo que a casa seva també ho deuen fer, com no tenen vàters, els nois es pixaven a l'habitació. Van començar a pixar dins d'ampolles, ampolles d'aigua, feien pipi a dins. Però, què passava? Que a la nit també es feien pipi al matalàs. I, doncs, dues setmanes llargues, quasi 3, hi havia aquest tema. Jo els hi deia: si us plau, abans d'anar a dormir, no beveu tanta aigua, ni llet ni res... això és un altre, també la tendència a anar a la nevera i agafar constantment coses, i tal, dius... això també va ser un tema que després es va arreglar, perquè em vaig posar en contacta amb el seu cap, anem a dir, dels sahrauís, i vaig demanar ajuda. Vaig dir: si us plau, ajudeu-me aquí, perquè és cada nit... és una passada, perquè jo al principi no tenia protectors, i clar, vaig haver de llençar dos matalassos. Després ja amb plàstics, i tal, però igualment, això no ho poden fer així, han d'acostumar-se. I ell els va posar, els va posar... [fa un gest amb la mà, indicant que els va corregir amb fermesa]

A: I hi ha algun altre tema que els diguessis...? Quan dius el cap, entenc que...

M: El cap dels sahrauís, el representant d'aquí.

A: Ah, el representant aquí del Polisario.

M: Exacte, sí.

A: Ah, d'acord.

M: Doncs ells els va posar [repeteix el gest anterior].

A: D'acord.

M: Sí, sí... *hasta* ploraven i tot. En la seva llengua els hi deuria dir: si no, us torno cap a casa. I *hasta* plorant, pobres, però bé... clar, si els hi dius una i una altra vegada, i al final vaig dir: necessito ajuda, perquè no em fan cas, no?

A: Hi va haver alguna altra cosa que t'haguessin d'ajudar el Poliasrio, o el Tomàs...?

M: A veure, després va haver-hi alguna anècdota amb porcs senglars. Perquè a la zona on visc hi ha porcs senglars...

A: Sí, sí, si baixen a Ribes i tot...

M: Clar. I els portava en bicis a un parc que hi ha a l'altre costat de la muntanya. I deien: ostres! Porcs senglars, porcs senglars! Van anar corrents darrera els porcs senglars amb pedres... i dic jo: ei, ei, ei! Això no, eh. *Jiji, jaja! Sí, sí.* No, això no, eh. Clar, jo no tinc a un home que, pot ser per a ells és més autoritari...

A: Clar, això t'anava a dir, perquè estaves tu sola amb ells...?

M: Clar.

A: D'acord.

M: I llavors, ni cas, ni cas. Vaig reportar això també perquè això per mi és una cosa que no pot ser, no pot ser. Tirar pedres, maltractar animals, no. Que també ho van fer amb gavines a la platja. Llavors, quan jo vagi veure això vaig dir: ho haig de comunicar perquè no, no... això sí que, veus? És una cosa que jo dic: *por aquí no*. Hi ha coses més flexibles, però *por aquí* no, no?

A: D'acord. I... llavors, què canviaries de cara al futur... Perquè crec que em va dir el Tomàs que sí tornaries a... Què canviaries de cara al futur? Què penses que... És a dir, igual no es pot controlar, no...?

M: A [riu] A veure, no crec que hi hagi moltes coses a canviar. Sí que és veritat que el tema de portar 2, per un costat estic en que és bo portar 2, però per l'altre es que és molt *heavy* portar 2. Llavors, la última xerrada que vam tenir, el Tomàs em deia: porta't una noia, et porto una noia, et busco una noia [riu]. Diu: perquè serà una altra experiència, no? No serà tant *heavy*. I bé, està en *standby*, anem a veure si tot quadra, però no sé per què jo penso en un nen o nena sol, i clar, jo a casa no tinc nens. És com que falta una mica... pot ser perquè estic acostumada a tenir dos nens sempre, he anat amb dos nens, i clar, juguen entre ells, es poden barallar, però també juguen, i dius: bé, tenen companys. I aquest és l'únic dubte que amb ma mare, perquè vivim al mateix espai, estem valorant: si dos o un. El Tomàs em deia: ja no et dono dos [riu], perquè t'ha sigut molt difícil, i dic: sí, es l'única cosa que no et sabia dir per què... eren molt intensos, i suposo que els nois, no sé si perquè eren nois o per què... però clar, havent viscut l'experiència no sé si agafaria 2 nois, saps? Pot ser l'única cosa que podria dir és que informin molt bé als familiars del que es poden trobar: de lo del pipi, les costums a taula, la son de nit... és a dir, les coses més difícils, no? Doncs que s'informés bé als familiars per a que tinguin unes pautes des de que arriben, ho tinguin més present, que no t'ho vagis trobant i sàpigues molt com gestionar-ho, no? Si no, mira, que us pot passar això, això i això, perquè ja ens ha passat amb altres famílies. Pot ser, no sé, no sé què més dir. Però jo sé que els hi va molt bé la integració amb altres nens. És a dir que si vingués un sol, doncs clar, buscaria esplais o coses perquè, precisament,

l'interessant és que interactuïn amb altres nens, a part de passar-s'ho bé, que vegin, que comprenguin una *altra manera de fer, no?*

A: Parlant d'això, em va comentar el Tomàs que hi havia dos fases o mesos, en les que una sí que es feien més activitats en grup, quedaven totes les famílies, i tal...

M: Sí, el primer mes. Es fa una quedada un cop a la setmana. I després ja a l'agost et deixen per a organitzar-te tu en família, no? Al teu aire.

A: D'acord. Això com va anar? Bé...?

M: Sí, està bé retrobar-se...

A: Amb les altres famílies bé, no?

M: Sí, sí... està bé retrobar-se, i cada un té la seva per explicar [riu]. I, doncs, et diuen: doncs jo ho porto així, jo ho gestiono de l'altra manera... ah, doncs jo... i intercanvies experiències, i va bé, donen idees. O quedes, després, amb alguna en particular, està bé.

A: I vau anar a lo de Barcelona, que diuen que fan cada any...?

M: Van anar els nens. Jo vaig descansar a casa. Vaig dir: mira, un dia de descans [riu]. I ja li vaig dir: Tomàs, podries emportar-te els nens per a jo descansar un dia? Perquè ja et dic, era molt intens. Va dir: sí, sí, cap problema. Se'ls va emportar ell, és a dir que jo no vaig anar. .

A: D'acord. Doncs ja anem acabant. No sé quant portem... d'acord, ja està bé. Abans t'he preguntat què t'havia portat a participar, una mica la motivació. Després de l'experiència, què et porta ara a continuar? Ha canviat respecte a quan vas començar?

M: L'única coseta és això, el tema de si 2 o 1 [riu]. Que segueixo pensant que 2 és ideal, però clar, amb l'experiència dius: uf, *cuidado* perquè és molt intens. Què em porta a continuar? *Hmm*, a veure, jo sempre tracto de buscar coses en les que sento que soc útil, perquè això et dona sentit. I com m'ho puc combinar amb la feina, doncs... sí, estic oberta. No sé si serà exactament amb un sahrauí o no, però de col·laboració estic oberta, sí.

A: D'acord... ja ho hem parlat una mica tot, però si canviaries alguna cosa del programa, de la manera de procedir... alguna cosa que diguis: doncs jo ho faria diferent això.

M: *Hmm*... no, penso que està bé. És que, en definitiva, és convivència que tenen ells amb famílies d'aquí, bé, vam anar a varies festes majors, que això els hi va encantar també. Veus, no? Els nens com: *uau*. Tot i que eren repetidors, com s'enlluernen amb les coses diferents, i com aprenen, i suposo que es fan més flexibles a la resta, cosa que és el que [hi ha una pausa per una trucada]

M: Doncs, per on anàvem?

A: Si modificaries alguna cosa del programa, alguna cosa que milloraries...

M: Ah, bé, sí, estava dient això. Que, al final, el que interessa és, però no només als sahrauís, als sahrauís i al món sencer, és la flexibilitat amb l'altre, amb el que sembla diferent però no ho és. Perquè, al final, tots som humans, no? Ostres, doncs la seva mentalitat, al veure aquí nenes que el tracte és igual que, no? Les dones poden conduir, per a ells era com, em van veure al volant, i van pensar que era una broma, que jo no podia conduir. Pensaven que era el meu fill gran el que anava a conduir. Llavors, feia la broma, no? Jo no sé, eh, jo no sé [riu]. I llavors conduïa per a fer la broma, però, saps? Que vegin i normalitzin coses que allà no son normals em sembla molt interessant. I, sobretot, aquesta interacció com més de família, no? De dir, ei, que aquí tots som iguals, no? Sí que esteu passant un moment difícil, i hi ha algú aquí que ho sap, no? Mola integrar i acollir per això, no? Perquè, al final, tot ésser humà vol la llibertat, tranquil·litat, i desenvolupar-se de manera normal, el que per tots és normal, no tenir guerra, no estar en guerra.

A: D'acord. Bé, va, última. Abans em deies que vas estar mirant... No sé si t'has plantejat, o et plantejaries participar en un programa diferent. És a dir, en el mateix àmbit, però diferent.

M: Bé, ara m'estava mirant, precisament, però no sé amb quina organització... perquè t'han de donar confiança, no? Quan és molt gran, es com que es perd massa el contacte directe, no? Però amb el tema de Palestina, que és brutal. Dius: bé, i què puc fer jo? Es que si no arriba ni el menjar, per molt que donis diners tampoc arriba, saps? I es com dir: què puc fer jo? Què puc fer jo? I molta gent deu estar: què puc fer jo? Què puc fer jo? Perquè és com molta impotència, no? Llavors, doncs sí, clar que sí, jo sempre busco coses, sí. Estic col·laborant econòmicament, però dius: si tinc temps, per què no implicar més temps, no? L'únic que et falta el on i com, no? On i com. Però sí, *ahí estoy*, donant voltes [riu].

A: Bé, doncs res, doncs moltes gràcies per l'entrevista, perquè sinó no seria possible el treball.

9.5.- Entrevista 5: Carmen i Jose

(08/05/225)

Albert: Una cosa menos... pues nada, siempre empiezo, a modo de introducción, si queréis decir... ¡Ah! Una cosa, es que yo no voy a usar vuestros nombres, si los queréis usar los podéis usar, pero yo voy a poner un seudónimo porque así lo hacemos. Y nada, si queréis comentarme vuestra edad, vuestra profesión si queréis y la vinculación con el programa.

Carmen: Vale, pues... hemos dicho profesión, edad y... ¿vinculación?

A: Y vinculación, sí.

C: Vale, pues yo tengo 28 años, soy administrativa y estudiante y autónoma. Eh... y mi vinculación con la asociación es que soy mamá acogedora de un niño saharauí.

José: Yo soy camionero, 45 años y lo mismo, yo acojo también al saharauí.

C: Bueno, acogemos al mismo, eh. Que es mi marido, importante [riu].

A: *Vale, pues también pido que bueno, siguiendo, pido que si me queréis explicar qué es la organización, pensando que yo no tengo ni idea de qué es... ASS.*

C: Vale, vale... el Tomàs me dijo que era más fácil [riu]. Vale, pues a ver si lo explico bien. Es una asociación sin ánimo de lucro.

A: *Es decir, no hay respuesta correcta, eh.*

C: [riu] Es una asociación sin ánimo de lucro que... gestiona toda la tramitación, tanto legal como de buscar familias y actividades, patrocinadores y de todo para que esos niños saharauis puedan salir de Sahara y esas altas temperaturas durante el verano [riu] entre otras muchas cosas de las que hacen. Claro, porque...

A: *Aparte de acoger saharauis y de organizar todo esto, hacen más cosas, ¿no? Entiendo, me han dicho que hacen...*

C: Harán, claro, harán. Supongo que hay más programas, organizan los vuelos, por ejemplo, porque las familias de aquí hay dos veces al año que podemos ir a los campamentos con nuestra familia, o sea... que acogemos. Organizan infinidad de tipos de actividades habidas y por haber, manifestaciones, claro, de todo.

A: *¿Habéis ido vosotros ahí a...?*

C: No, nosotros teníamos caído el año pasado, al final problemas económicos no pudimos y esperamos poder ir estas navidades.

A: *Vale, muy bien... ¿Lleváis muchos años acogiendo?*

C: Cuatro.

A: *Cuatro años...*

C: Cuatro, cuatro, este es el cuarto...

A: *¿Al mismo, o...?*

C: Sí...

A: *Vale, eh... ¿Bueno, y cómo es el trato con la asociación? Supongo que os comunicáis con el Tomàs.*

C: Espectacular. Nosotros empezamos con Sara, que no sé si la conoces, que también es de...

A: *Sí, sé quién es.*

C: Vale, pues empezamos con Sara y espectacular. Y seguimos con Tomàs y espectacular también. O sea, ya no como personas, como gente que gestiona y nos hace sentir cómodos, nos hace sentir útiles, nos hace sentir... no sé, sabes que a veces hay alguna tramitación que es un poco complicada o... yo esto no sé cómo se hace... y te lo facilitan todo, todo, todo.

A: ¿Entonces, pasando ya el programa, programa de acogida, ¿cuál es el... o sea... el objetivo tanto para vosotros como para los niños? ¿Cuál dirías que es el objetivo?

C: A ver, principal y generalmente sacarlos de ahí a 50 grados de la sombra, que puedan tener agua, que puedan tener una higiene... en mi caso, mi niño va a la *escola d'estiu*, perdona, *al casal d'estiu*, entonces a él le facilita mucho el idioma, las rutinas nuestras que no son las mismas que las suyas ni por asomo, que tenga... que tenga... un *acolliment* favorable en cuanto a sentimiento también, ¿no? Porque puedes acogerlo por sacarlo de allí y luego ser nefasto en cuanto a lo que él necesita, no llevarlo a cita médica, no llevarlo a dentistas, no llevarlo... entonces el objetivo de ellos, yo considero que aparte de sacar al niño ahí por las altas temperaturas, es tenerle un control médico, un control de dentista, eh... algo más que ver, porque claro, además, pues, es muy comfortable ver cómo se sienten ellos al salir de allí y ver cosas que para nosotros es totalmente normal. Y para nosotros particularmente, aparte de experiencia de ser padres, porque no somos papás... el, el... nosotros desde que acogemos valoramos todo mucho más. Es muy *heavy*. Yo era una persona súper materialista y ya no lo soy tanto. Cuesta, porque al final es nuestro hábito, ¿no? Nuestro hábito social aquí es tenerlo todo. Pero a nosotros personalmente nos ha servido para eso. Aparte de sentirnos súper, súper, súper, súper agradecidos de poder contar con esta experiencia porque consideramos que es única.

A: Supongo que también ha ido evolucionando con el tiempo, porque cuatro años dan para mucho...

C: Claro, sí. El primer año es... es miedo, porque tú al final a ese niño no lo ves ni por foto el primer año hasta que no lo tienes aquí delante, dicen tu nombre y dicen el suyo en un pabellón, y... no sé, es, es miedo, pero a mí lo que hizo el niño fue, sin conocerme de nada, venir y abrazarme. Es una manera de dar las gracias, supongo, por, por tener una familia de acogida aquí, que no todos los niños cuentan con esa suerte. Y a partir de ahí es magia [riu], no te puedo decir otra cosa. Para nosotros, eh, nuestro niño es magia. Es magia.

A: Porque, volviendo al momento en que decidisteis participar... ¿cómo lo conocisteis, la asociación y el programa...?

C: A ver, nosotros en [nom del seu poble] tenemos a una regidora, la Flavia, que había acogido a un niño saharauí hace 1000 años. Yo conocí a ese niño saharauí sin saber que era saharauí, pues lo típico, ¿no? Que lo ves pues así, familia blanca, niño morenito, dices este niño es adoptado y ya está. Y nosotros conocíamos al Brahim, a este niño, de verlo por el pueblo, como yo soy voluntaria en el *banc d'aliments*, que la Flavia es la regidora de eso... coincidía con el niño... bueno, el niño que tiene ya 20 años. Y un día así ya que cogíamos más confianza y tal: oye, ¿tú dónde eres? Yo soy saharauí. Digo: ah, ostras, no sé qué tal.... sí, porque... y entonces me empezó a hablar del programa. Y la Flavia, que es la mamá de acogida, me empezó a hablar del programa y a mí pues me llamó muchísimo la atención porque no... no sabía que era tan fácil por decirlo de alguna manera. Entonces sé que alguna vez nos habíamos planteado, pero era como: *uff*, no, no. Y

bueno, ella nos pasó el teléfono de Sara, Sara nos hizo una reunión en el mismo ayuntamiento de [nom del seu poble], vino ella, nos explicó y bueno, nos dijo pensároslo, y... no, no. Salimos de ahí sin decir no nos lo vamos a pensar [riu], necesitamos ser papás de acogida. Y a partir de ahí... o sea, los niños vienen en julio y era finales de mayo. O sea, fue arriesgadísimo todo, pero llegamos a tiempo.

A: Y, porque... ¿tú antes, conocíais la causa del conflicto...?

C: No, no.

A: Y... has dicho del Banco de Alimentos. Mucha gente llega allí porque antes, yo qué sé, estaba en un partido o... en algún movimiento político. No sé si vosotros aparte del banco de alimentos...

C: No. O sea, yo soy voluntaria en muchas cosas, estoy muy... en colaboración con mi pueblo, ¿no? Estoy en todo lo que tiene que ver con fiesta mayor, soy voluntaria del banc d'aliments... ahora el domingo tuvimos el dinar dels avis que acoge a todos los abuelos de [nom del seu poble] y para servirles. No sé, soy muy así [riu].

A: Vale... y porque, claro, me dices que: no sabía que era muy fácil. Igual por esto, ¿os habías planteado adoptar en otro contexto, por ejemplo? Yo qué sé, gente que se plantea con la guerra de Ucrania...

C: No, no.

A: No, eh... no os habíais planteado...

C: No, porque a ver, también he de decir... si no sirve esto lo borras [riu].

A: Sirve todo...

C: También he de decir que nosotros ya acogíamos a nuestro niño cuando pasó lo de Ucrania. Entonces sí que estamos un poquito enfadados, ¿no? Porque para nosotros como que es complicado en el sentido de tienes que estar en una asociación, tienes que presentar los papeles, tal, cual. Y cuando hubo la guerra, que me pareció súper bien, eh. Claro, acogíamos sin ningún tipo de... filtro, entonces, jolín, nos daba rabia entre comillas, porque... porque hostia, Sahara lleva 50 años en guerra [riu] y no se le han abierto así las puertas. Entonces sí que me pareció bien, no seamos egoístas, quiero decir, estaban pasando la misma situación, pero sí que no jugábamos en igualdad de condiciones [riu].

A: Vale... entonces cuando ya vais a acoger... bueno, lo que te he dicho antes, que no... bueno, me lo has comentado, me lo habéis comentado ya antes un poco. Pero como que no es directamente acoger, hay actividades como de preparación y así, ¿no? O reuniones...

C: Sí, a nosotros nos citó Sara, no te voy a decir qué nos dijo exactamente en esa reunión porque no recuerdo el 100 % y hace solo cuatro años, eh. Pero... sí que nos explican su vida allí. Ahora a lo mejor hemos avanzado un poquito allí, pero claro... el hecho de no dar pena porque no es la finalidad, pero sí verla su realidad. Su realidad es que no tienen cinco àpats al día, su realidad es que su alimentación

es muy básica, tirando nefasta porque los alimentos o no están bien o es leche en polvo. Su realidad es que no tienen agua, su realidad es que no tienen médico, su realidad es que tienen la *madrassa*, que es un *cole*, que intenta hacer todo lo posible para que esos niños tengan un mínimo de saber. Entonces, simplemente nos explicó eso y yo desconecté a partir de la cuba, una cuba partida por la mitad, con el agua más negra que el tizón, que decían que eso era su piscina. Entonces, y yo ahí ya desconecté y dije se acabó, vamos a acoger a un niño, no vamos a arreglar el mundo porque no lo hemos arreglado, ni hemos arreglado Sáhara, ni hemos acabado con el conflicto que tienen, pero hemos hecho más feliz a un niño.

A: Muy bien. Y supongo que en este proceso tú vas pensando en cómo puede ser, cómo será la experiencia, expectativas...

C: A ver, la realidad es que hay... a ver, no es niños buenos ni niños malos, es... niños en diferentes situaciones, ¿no? Claro, piensa que allí no hay médicos, por lo tanto, si a ti te viene un niño autista, por decirte algo, lo diagnostican aquí mientras está contigo. Por lo tanto, todos los comportamientos comunes que llevan asociados un niño con autismo lo descubres aquí. Entonces, ha habido muchos casos de niños o que se han escapado o que no sé qué... Claro, entonces, nosotros tenemos miedo a cómo será, se adaptará... Porque al final es un crío de ocho años que no ha salido. O sea, la primera escalera... a mí esta frase se me quedó súper grabada porque Sara me lo dijo el primer día y se me quedó muy grabado. Las primeras escaleras que suben esos niños son las de un avión para venir aquí. Entonces, claro, no sé, el idioma es lo de menos. El idioma en nuestra casa fue lo de menos. A nosotros nos preocupaba cómo vendría... si yo qué sé, si estaría a gusto, porque nosotros al final nos podemos expresar con Sara, con Tomàs, con los otros papás de acogida que ya llevan muchos años, como Gemma, por ejemplo, de Vilanova, que no sé si la entrevistas o no, pero es un ejemplo magnífico porque es la chica que yo creo la familia que más años lleva acogiendo en este proyecto.

A: Sí, sí, sí... Creo que me la he pasado Tomàs. Me lo ha dicho, sí...

C: Espectacular, ya lo verás, vas a hablar con ella y es espectacular. Entonces, sí que nosotros nos poníamos, ¿no? Un WhatsApp de: *uau*, pues ha pasado esto, ha pasado aquello... ¿pero él?, ¿cómo se expresa él si no sabe hablar nuestro idioma? El primer día en una casa con totales desconocidos. Claro, era complicado, pero no, no, muy bien, muy bien. Mi niño se adaptó estupendamente, a ese le da igual 100 que 80 [riu], y se adaptó muy bien.

A: Vale. Porque yo aún no he conocido a nadie saharauí...

C: ¿No?

A: En teoría el martes... pero supongo que debe ser una cultura muy distinta y que debe haber choques también en algún punto, ¿o...?

C: No. Tenemos la suerte de que España está muy mezclada en ese sentido, ¿no? Hay de todo, quiero decir, todos tenemos un amigo árabe. Así son los saharauis, quiero decir, tienen la religión árabe, no pueden comer cerdo, rezan algunos. El

mío desde que ahora a lo mejor que vendrá más grande, a lo mejor se lo hará. De momento se lo hemos dicho y nunca lo ha pedido y siempre ha dicho que no era necesario. También supongo que la familia que encuentres detrás, ¿no? Porque nuestra familia saharauí, o sea, los papás de este niño son muy abiertos en cuanto a: tú estás en España, tú respetas sus costumbres, si ellos no rezan, tú no rezas. El perro, por ejemplo, es un problema, ¿no? Y en mi casa, como en la gran mayoría de casas en España, hay un perro. Entonces, la primera noche, cuando de esto como que lo rechazaba mucho, nosotros encerramos al perro porque bueno, claro, todo muy de esto. Y cuando por la mañana pues pudimos hacer la primera videollamada con sus padres, él me cogió el móvil, fue a enfocar al perro, lo que sea le dijo su padre, me vino a traer el móvil y fue a abrazar al perro. Entonces, intuimos que lo que le diría fue: allí no hacen daño, o allí tal, su costumbre es esa, porque los adultos sí están informados de todas las costumbres de aquí. Entonces, para nosotros, si te soy sincera, cero problemas a la hora de... o sea, nada. Es más, como dato, yo este año nos casamos, este verano pasado nos casamos y nosotros nos casamos por la iglesia...

A: Felicidades.

C: Gracias. Porque somos católicos. Entonces yo pedí, obviamente, previa autorización de sus padres... le dije si podía entrar a la iglesia porque no iba a salir, si no en ninguna foto, no nos podía llevar las arras. Y ellos dijeron que ningún problema. Siempre bajo, por ejemplo, el cerdo, no comen cerdo. Tú ya tú sabes que esos niños no comen cerdo, por lo tanto, cuando vienen no se lo ofreces, sí lo comes, pero no se los ofreces. En mi casa se come jamón y hay jamón y él sabe que eso es *halluz* [¿] y que no puede comerlo, y no hay ningún problema, él tiene su plato con otra cosa. O sea que problema cero en mi casa, ni en cuanto a religión, ni en cuanto nada, nada.

A: ¿Y bueno, claro, entiendo que... cuando marchan a los dos meses, ¿cómo se afronta eso?

C: Mal [amb els ulls vidriosos]. Hay gente, por ejemplo, Gemma, que tiene la fuerza de... es real, eh. Van con los suyos, van con su mamá y su papá, con sus hermanos, con sus abuelos, que están deseando verlos porque aman a su familia por encima de todo. O sea, les da igual, porque al final ellos han criado sin tener lo que nosotros tenemos, entonces, les da igual, les es indiferente. Sí que es verdad que a mí me duele que se vaya desde el primer día, desde el primer día que yo lo vi en ese polideportivo pensé: te vas a cagar cuando se vaya. Y desde el primer día lo paso muy mal. Y él ha sido progresivo. El primer año no lo pasó tan mal, el segundo *mmm*, este último le ha costado bastante. Entonces, supongo que también a medida que crecen... entonces, egoístamente, para nosotros es bastante jodido porque sabes a dónde van, y sabes lo que aquí tienen, que allí no. Pero lo que allí tienen que aquí no es su familia. Entonces eso a ellos les compensa todas las faltas que tienen en cuanto a alimentación, médicos, estudios y no sé qué.

A: Y luego durante el periodo que no están aquí, supongo que hay comunicación...

C: Sí, hablamos de vez en cuando... en nuestro caso, yo no sé si todo el mundo hace lo mismo, en videollamada. Entonces, normalmente cada 15 días, cada mes, depende también de allí, siempre nos llaman nosotros. Digo en nuestro caso porque yo no sé cómo hacen los demás, eh. En nuestro caso siempre nos llaman ellos por no fastidiar, ¿no? de que yo haya llamado, se piensen que haya pasado algo, no haya suficiente cobertura, se preocupen, no sé qué. No, siempre nos llaman ellos... normalmente cada 15 días, cada mes... sí que hay veces, ahora, por ejemplo, este año pasado, desde que vino la última vez hasta ahora hubo... no llueve nunca, está más seco que la mojama. Pues ha habido una riada espectacular. Claro, nos llegaban las noticias de que había habido una riada, que se lo habían llevado todo lo que tenían, las... las jaimas, todo, se lo habían llevado todo. Entonces claro, sí que aquí al estar desinformados teníamos miedo de que le hubiera pasado algo. Pero bueno, los tuvieron que rescatar de allí, realojar en otro sitio y enseguida tuvimos noticias. Enseguida fue una semana.

A: *Ya, ya... bueno, es que los tiempos ahí... ¿no?,*

C: Claro, hasta que logran tener comunicación, pobres, pues les cuesta. Pero bueno, sí estamos, incluso cuando se pone malito, siempre, la mamá siempre nos llama para contarnos que le duele el cuello o que le duele el pie o que se le ha caído un diente. Con la familia que nos ha tocado es espectacularmente buena, la verdad [riu].

A: *Vale. O sea que os gustaría ir, entiendo, cuando podáis...*

C: Sí, sí, sí. En Navidades esperemos que podamos ir. Va a ser... va a ser jodido [riu], va a ser muy jodido porque yo lo paso muy mal con estos temas, y él también [mirando a Jose]. Puedes hablar, ¿eh? Somos muy sensibles con estos temas porque bueno, a ver, al final tocan, ¿no? Pero hay gente que tiene la coraza y la valentía y yo voy a ir allí, voy a llorar como una magdalena. Sólo de no poder traérmelos a todos *pa'* acá [riu]. Lo voy a pasar mal. Pero bueno, llevaremos una muda solo para que los otros kilos de la maleta sean cosas para ellos [riu]. Es, es, es lo único que podemos hacer.

A: *Claro, porque al final de la estancia he escuchado que se llevan como una... bolsa con cosas, creo, para allí...*

C: Sí, ellos vienen con una mochila y la muda puesta. Y en la mochila suelen llevar algún euro de allí, que ahora no sé cómo se llama, y... nuestros regalitos, nos traen regalitos todos los años, anillos hechos por ellos, pulseritas, bueno, regalitos que nos traen. La... de esto, como se llama... la... lo que llevan las mujeres allí, que siempre cada año me trae uno, que no me lo suelo poner, pero no pasa nada...

A: *¿Un hiyab?*

C: No es hiyab porque es entero, claro, el hiyab es solo lo de arriba y esto tiene otro nombre porque es todo entero. Que con el mismo tul te cubres la cabeza y luego el cuerpo y se te aguanta, a ella se les aguanta. Nosotros aún no lo hemos conseguido [riu], a ver este año si viene el niño y me lo sabe poner porque lo

intenta, pero no le cuadra tampoco [riu]. Y entonces, luego cuando se van, pueden llevar una maleta de 25, de 25 kg que no es maleta que, verás, me sorprendió mucho el primer año, a lo mejor es porque estaba súper desinformada. Es una bolsa de rafia del chino, una bolsa de rafia con todo dentro, porque claro, si tú le pones una maleta, la maleta ya pesa, entonces son cosas que no le puedes poner. Entonces, nosotros en nuestro caso le ponemos ropa para él y para su familia, le ponemos juegos para él y sus hermanos, le ponemos... cuadernos, le ponemos bolis, rotuladores, lo que él pueda usar en el *Madrassa* ponemos *estris* de cuina, ponemos medicamentos, compresas, pañales para bebés y... ¿qué más? Zapatos para él, ropa interior, las coletitas de la niña, la *gesmule* [?], cosas de todo un poco para que... porque ellos al final como que comparten todo. Si yo, por ejemplo, a mí me dan ropa aquí que yo sé que a él no le va bien, yo se la mando en la maleta porque sé que alguien allí la va a usar: su primo, su tío, el vecino... y entonces luego llevan la mochila que trajeron... no la mochila que trajeron no, te estoy mintiendo, la que les dan el ayuntamiento de Vilanova cuando hacen el recibimiento, esa mochila la guardamos para que la lleven encima. Entonces durante el viaje, ahí sí que se le suele poner la sudadera por si tiene frío durante el viaje, un bocata, una botellita de agua para que puedan estar en el viaje y chuches, caramelos, muchos caramelos para que cuando lleguen allí puedan lo primero que hagan es abrir la mochila y repartir los caramelos. Es lo que más ilusión les hace. Les da igual lo que tú le metas en la maleta grande, ellos han de llevar caramelos. Eso es lo que lleva en la mochila de la mochila de... puesta.

A: *Vale, vale. Y, habéis pensado, porque ahora se estará acabando el ciclo, ¿no? Supongo que de aquí poco ya no podrá venir...*

C: Este año no, el que viene se acaba.

A: *¿Habéis pensado si vais a seguir?*

C: Sí. No, si vamos a seguir, no. Nuestra intención es que él se quede aquí.

A: *Ah, vale.*

C: Que entre en el programa *Madrassa* después de VeP. No sabría decirte bien si es después o se puede compaginar. Si la familia quiere, que en este caso sí que quiere, venirse aquí a España. Entonces lo que se hace es que están aquí de, están aquí desde septiembre, desde principios de septiembre hasta principios de julio, y luego se van de julio a septiembre. Es decir, se intercambian. Lo que hacían viniéndose aquí es lo que se van allí, y luego vuelven.

A: *¿Cuántos años tiene ahora?*

C: Ahora tiene 11.

A: *11, o sea se vendría con 12...*

C: Sí, sí. ¿Que acogeríamos a otro niño, preferiblemente de su familia? Sí. Que de aquí 20 años acabaría yo con una escuela de saharauis también [riu], porque no...

es lo que te digo, yo no sé si sería capaz de, de tenerlo cinco años y luego... no sé, no creo. Por eso vamos a probar con este [riu] y luego probamos otro a ver qué tal.

A: Vale, vale. Porque esto de que se quede lo gestiona la asociación Madrasa, que es la escuela de ahí...

C: [Fa gestos i onomatopeies d'afirmació] Es que estoy un poco desinformada, no quiero meter la pata, eh.

A: Esto da igual, si lo sabes, lo sabes, y si no es igual...

C: Vale, es que no, no, no sé 100. %. Yo sé que, no sé si se puede intercalar, o sea, compaginar o me tengo que esperar a los cinco años y después empezar con esta gestión. No lo sé. Este año cuando venga el niño lo hablaremos con Tomàs.

A: O sea, ¿que pasan los cinco años te refieres?

C: Claro, tienen que pasar los cinco años sí o sí, eso sí lo sé. Por lo menos en la época de Brahim tienen que pasar los cinco años de que vengan los veranos y a partir de ahí entonces puede gestionar que venga para siempre [fa el gest d'entre cometes], en el sentido para quedarse aquí, pues, tener sus estudios, bueno, poder optar a una vida mejor, ¿no?

A: Vale, vale, vale. Bueno... antes me hablabas de lo que te llevó a participar, ¿no? Un poco lo que os llevó a participar. No sé si a partir de la experiencia ha cambiado un poco... o sea, ahora queréis seguir por unos motivos distintos por los que empezasteis, ¿o...?

C: No, los mismos, añadiendo que ahora amamos al niño [riu]. Ya está. Por los mismos. Quiero decir, yo no te digo que no acogería, o sea, cuando te he dicho que no acogería a otro niño y que querría que se quedara este es que lo paso muy mal cuando se va. La realidad es esa, o sea, Sara ya el segundo año me dijo no vengas al autobús, quédate en tu casa, porque claro, es que lo paso fatal, lo siento, lo paso mal. Entonces, también nos ha tocado un niño súper bueno... es que, es que no puedo decir nada malo el niño. Entonces, son los mismos motivos, añadiendo que ahora con más ganas. Aparte de que con este niño particular, porque ahora lo queremos, o sea, no podemos decir le tenemos cariño, no, lo queremos a este niño, *emm*, ahora como que conocemos la realidad, ¿no? Al final, que cuando tú ves a ese niño como llega realmente ves que hace falta. Entonces por ese motivo acogeríamos a otro [riu]. Así es.

A: Vale. Bueno, más o menos.... no sé si cambiarías alguna... alguna cosa del programa, alguna... ¿algo que cambiaríais del programa?

C: No. Solo que del programa no cambiaría nada porque considero que lo están haciendo súper bien y que no es nada fácil bajo mi punto de vista. Pero sí que animaría a la gente, animaría a la gente a que acogiera. Es una cosa súper necesaria. O sea, yo pienso en que se suben, no sé, me lo invento para el Penedès-Garraf, 20 niños al avión, ¿y cuántos se quedan mirando? Entonces yo creo que yo personalmente, y te hablo desde nuestra experiencia, no hemos cambiado

absolutamente nada de nuestros veranos. Al revés, él trabaja muchísimo y desde que viene el niño se coge vacaciones. No había cogido vacaciones nunca en 45 años, porque somos autónomos los dos y bueno, al final... y desde que viene el niño coge vacaciones, por lo tanto, hacemos nuestros veranos exactamente igual. Los niños no hay que... o sea, hay gente que dice: no, no, es que es que voy a tener que parar mi vida. No, él viene para adaptarse a la tuya, entonces cuantas más cosas vea y cuantas más cosas haga, mejor para él. Entonces sí que me gusta. Lo que me gustaría con este mensaje es que la gente se animara a que... en nuestro caso no tenemos hijos, pero hay gente con hijos y el vínculo que se crea entre esos niños y los niños de acogida es espectacular. Porque nosotros no tenemos hijos, pero nuestros amigos sí. Y el vínculo que tiene este niño con todos nuestros amigos, hijos, familiares y todo es espectacular.

A: He escuchado como que hay dos fases, que el primer mes se queda más como entre las familias que acogen y así, y como que el segundo es más por libre.

C: Sí, a ver, yo te he de decir que hay dos tipos de niños: niños que se quieren volver a reencontrar durante el verano con todos los saharauis, y niños que no. Entonces, mi niño, por ejemplo, depende, este año pasado no hemos ido a ninguna actividad que de esto, porque sí que le damos a elegir. O sea, yo no lo obligo a ir a ningún sitio, porque sí que en el caso particular de mi niño, cuando se junta con los demás saharauis, luego al llegar a casa se pone triste. Entonces yo le doy a elegir: oye, hoy hay estos planes, o sea, hay esta baraja de planes, ¿qué quieres hacer? Entonces este año pasado sí que es verdad que nuestro verano ha sido horriblemente espantoso en cuanto a actividades, y muchos eran obligatorios, ¿no? Porque si bodas, no sé qué, no sé cuánto. Al final nos casamos este año, que si pruebas de menú, que si pruebas de vestidos, que si pruebas de traje, que si no sé qué. Y casualmente el Tomàs nos lo hacía coincidir con todas las cosas que había planeado por, para los saharauis. Pero, generalmente las actividades que preparan a mí me parecen súper guais, y no sé quién se lo pasa mejor, eh [riu], el niño o yo, he de decir. Y a los niños les sirve para contarse las cosas entre ellos, y a nosotros, yo, por ejemplo, el primer año lo agradecí mucho, porque íbamos eeeei, como las putas en cuaresma, o sea, no sabíamos nada. Y compartir con Gemma, con Estel, con la Roser, que eran mamás que ya habían acogido mucho tiempo, ¿no? Ostras, es que no come esto, es que no sé cómo meterle aquello, ¿qué hago si no sé qué? ¿Sabes? Y al final es como bueno, relájate, que, que lo estás haciendo bien, o no, esto yo lo haría así... a mí esas actividades me servían para eso, para mientras los niños estaban haciendo la actividad, yo poder estar con los papás y mamás de acogida, y con Tomàs y con Sara y con la mujer de Tomàs, que es encantadora [riu], que me encanta hablar con ella porque me dice: tranquila, que lo estás haciendo bien, u oye, pues yo lo haría así, prueba así, no sé qué. No sé, me gusta mucho el rollo que hay. Al final estamos todos en lo mismo.

A: El tema de las llamadas también, bueno, con lo que decías de que luego se pone triste, también hay gente que les deja llamar una vez a la semana, otros cada día...

C: Nosotros también, nosotros... ellos al final marcaron el tempo, digamos, y es una familia que, como te digo, lo ha respetado todo desde el primer momento. Yo no le tuve que poner ningún... ningún horario, ¿no? De decir: tienes que llamar una vez por semana. No, yo cuando llegaron el primer año, es que llegaron a la una de la madrugada, o sea... muy mal [riu], pobrecito. Entonces les mandamos solo un audio, no lo recibieron, no pasó nada. Por la mañana los hicimos una videollamada. Los papás se quedan tranquilos, porque, o sea, tú imagínate, la primera vez que te separas de tu hijo, con ocho años, con una familia que no tienes ni pajonera idea de quiénes son y no sabes a qué hora llegan, porque es 1 h más, 1 h menos, ellos no sé si llevan el control o no de las escalas que hacen, porque las escalas a veces son eternamente largas... Entonces, claro, es un poco...

A: Claro, vienen... el aeropuerto de Argel, ¿no? Entiendo.

C: Claro, van de... de su campamento.

J: A una hora y media de...

C: De su campamento a Tinduf. De Tinduf a Argelia, y de Argelia Barcelona.

A: Vale. Es un rato, sí, sí... sobre todo de Tinduf a Argel... Es grande.

C: Claro, el problema son las escalas, que hay muchos que, que claro, son eternas. Entonces, bueno, pues los papás, es normal, se quedan preocupados. Entonces, bueno, cuanto antes podemos... les damos señales de está bien, tal... y, entonces ellos llaman una vez por semana y, en mi caso, si llaman alguna vez extraordinaria lo suelo coger solo porque no haya pasado nada, quiero decirte, se nos olvida que allí tienen familia, tienen yayas, tienen yo qué sé, ¿y si le ha pasado algo a la abuela? Pues el niño lo tiene que saber. Yo, eh. Entonces lo cogemos, si vemos que no es de esto, el mismo niño sabe las normas y aligera la llamada. En plan de sí, sí, estoy bien, *safi, safi, adeu* [riu].

A: Vale, vale...

C: Por las llamadas ya está. Les mandamos vídeos todo el verano, yo le mando vídeos todo el verano, entonces también supongo que no necesitan la llamada de cada día, con una a la semana tienen bastante. Y luego se llevan un álbum con todas las fotos de todo el verano, que yo el primer día, el primer año la verdad es que hice álbum, y a partir del segundo ya no hice álbum. Les imprimimos las fotos y se las lleva tal cual porque no le caben tantísimas fotos que se quiere llevar en un álbum, es imposible y le quita peso, entonces, en el peso del álbum le meto un bote de *colacao* [riu].

A: Vale. Hacen un día, o sea, una vez al año hacen un evento en Barcelona, no sé si vais...

C: Este año ha caído en verano, me parece que hablamos del mismo evento, de manifestación y tal. Y este verano nosotros estábamos fuera. Entonces, cuando nos avisaron dijimos: *immm*, no podemos ir. Y no pasó nada. Pero sí, a ver si otro año cae y podemos ir porque hay que concienciar a la gente. O sea, yo todo esto

entiendo que es una manera de hacerse escuchar, ¿no? De *fer-se sentir* y que es necesario, es que es necesario, esos niños tienen que salir... o sea, no puede ser que se suban 100 y otros 50 se queden mirando, no puede ser, no puede ser.

A: *Emm... nada, pues si queréis añadir algo más... Yo, por mi parte...*

C: Nada, eso, el mensaje es que acojan, que se informen y que seguro que hay alguien en el pueblo que acoge y tú no lo sabes... se necesitan familias en toda España, no sólo aquí. Yo sigo a una chica, creo que es una chica en insta que es vivencias de un niño saharauí, y es muy realista porque ella es saharauí y ha sido pro, o sea ha sido niña de acogida en VeP, y al final se ha quedado en España, está casada, tiene hijos y todo genial.

A: *¿Puede ser que sea la de la Gemma?*

C: No, no es la misma. Es una chica *influencer* que se dedica a dar visibilidad a ello... juraría que ha producido películas y si no, pues las anuncia. Vamos a dejarlo ahí porque no sé si las produce 100 %. Ya está, nuestro mensaje es que es súper, súper, súper bonito, que es necesario y que se informen en VeP, que es la mejor para acoger.

A: *Muy bien, pues nada, pues muchísimas gracias... [riuen] por vuestra colaboración...*

8.6.- Entrevista 6: David, Pilar, Àngels i Joaquim

(14/05/2025)

Albert: *Doncs res, començo, normalment, si voleu fer una ronda, una mica, de la vostra edat, si voleu la vostra professió i la vostra vinculació amb el programa...*

David: D'acord. Jo soc infermer, i actualment tinc 44 anys... I la vinculació més al programa em va venir d'inici per la Pilar. La Pilar va veure l'oportunitat, ho vam parlar a casa, vam dir, bé, doncs per què no? Llavors, la Pilar ja explicarà la seva versió...

Pilar: Ho vam parlar un dia, perquè si parles molts dies, decideixes que no...

D: Exacte. Va anar així.

P: I amb un dia no té temps a dir que no [riuen]. Bé, jo soc la Pilar, tinc 37 anys. I feia temps que volia fer-ho, però bé, una cosa porta a l'altra, i al final no ho vas fent... i una amiga seva, que és la seva cosina, em va dir aquest any la meva cosina acull una nena, i aquí vaig dir: doncs m'interessa, tal... I li vaig dir molt ràpid per a que no hi hagués temps a dir que no... Jo crec que em vaig posar amb contacte amb ella [assenyalant l'Àngels], em va dir el contacte de l'associació, i a partir d'aquí vam... per al·lusions et toca a tu... [riuen, assenyalen l'Àngels]

Àngels: Jo soc l'Àngels... soc integradora social... ah, tinc 34 anys, *emm*, doncs feia temps que volia acollir. De fet, ens vam pensar, quan amb el confinament hi havia també acollides d'aquí, no? I vam decidir... bé, no, ens vam apuntar, no? Te'n

recordes [mirant en Joaquim]? Durant el confinament per a acollir famílies que no tenien pares i mares, durant el covid. I ens ho van denegar, que allò va ser una cosa que ja està, no vam tornar a repetir-ho. Llavors, doncs bé, jo feia molt temps que volia, li deia així amb conya, però ell es pren les coses molt a conya, llavors no era com bé, doncs res. I al final els vaig portar aquí a casa [riuen] a la Sara i al Tomàs, i llavors es va asseure, i llavors no va haver-hi marxa enrere. Ja està.

Joaquim: Jo em dic Joaquim, i em van enganyar [riuen]. Tinc 33 anys ara mateix, soc dissenyador gràfic i *vende humos* en general. I sí, un dia vaig entrar a casa i em diu la meua dona, Joaquim, vindran de l'associació aquests que acollim del Sàhara, eh. I dic què [rui]. I ja està. Però sí que ho havíem, no recordava això del covid, és veritat. I bé, és millor sentir-ho jo de primera mà dels organitzadors que no anar-ho llegint i anar-ho mirant, perquè no ho fas mai. Perquè tu et fas... jo em feia molt la bola, saps? No ho podem fer, estarem lligats a una nena, no sé què. Però bé, després t'expliquen, no? Més in situ, la cosa és diferent.

P: De fet, lo dels els acolliments nosaltres també ho havíem pensat. De ser famílies d'acollida. Però ostres, va sortir aquesta oportunitat que al final dius ostres, són dos mesos. Saps? No saps si un acolliment temporal pot ser un any o un mes... I això ja saps que comença i s'acaba, no?

D: Bé, com una prova de foc, no? De dir què tal és això, no? I el que diuen ells també, el contacte amb el Tomàs i la Sara, com t'expliquen ells, no? Com ha de ser, com ho veuen ells... I t'ho posen fàcil [tots assenteixen i fan onomatopeies d'afirmació], d'acord? No es que hi hagin moltes traves, al contrari.

P: Però també t'expliquen coses bones i dolentes...

D: Aquí no s'amaga mai res, si t'han de dir coses dolentes t'ho diuen i ja està...

J: Sobretot la Sara, et fot una galleda de *hate* que no vegis, saps? [imitant-la] que perquè tal, que tal que no sé què... I després no és tant així.

D: Hem d'aprendre, només amb el moviment, hem d'aprendre és la cultura de cadascú, son cultures molt diferents. Llavors, nosaltres, aquí s'educa d'una manera molt diferent. Allà els nens no és que tinguin llibertat, és que fan el que volen. Si es volen embarrar a dalt d'un mur, que es veia bastant precari... però el nen estava allà jugant, saps? Els hi deixen fer, no tenen una cultura de la por de que allà es faran mal. I això és una d'aquelles coses que has d'anar aprenent amb qui estàs acollint, que ells són així. Llavors, una de les coses que ens passa és que hem d'equilibrar-ho. Has de buscar un equilibri amb això. Això és una de les coses més complicades...

J: Ah, sí? A nosaltres no, perquè son 4 germanes i aquesta fa de germana gran, és com la mitjana [mirant l'Àngels]? Bé, que no es tant cabra boja pot ser, perquè fa més com de mare del germà... Però no era molt cabra boja tampoc la...

D: Això també és important, la nostra també és la gran d'altres germans, per tant ja, amb l'edat que té ja...

P: Clar, ella, per exemple, no entén que l'acompanyem a tot arreu... Ella fa sola, i llavors tots els germans, i ella s'encarrega de moltes coses... Per què he d'anar a comprar amb tu, per què no puc anar sola? O per què no puc anar a casa dels tiets jo sola? O per què...

A: Perquè si voleu recapitular quan vau començar, i quan heu aollit, durant quant de temps...

À: Vam començar a acollir el mateix any. A nosaltres, al principi, ens va costar. A veure, no deixa de ser una nena, o sigui, jo ho penso amb la meua filla i és com te'n vas a casa d'una persona que no coneixes. O sigui, ha de ser dur per ella i és dur per nosaltres, també. Per sort, nosaltres vam tenir bastanta sort en el sentit que una és bona nena. Veus? No és tan així d'anar sola, és més nena. O nosaltres, jo, la veig més nena...

J: Sí, també influeix molt el tipus de família que és allà. Ella, les veus que...

À: Hi ha molts tipus de família allà, però això, si vols, després... D'acord? I llavors, com va ser? Al principi era com no plorava... plorava però d'amagades, no?

J: Sí, s'amagava per plorar i es feia molt la forta.

À: A la nit, es feia molt de forta, sí. Només plorava amb mi, de fet.

J: I comunicació 0. Totalment tancada en banda... ¿Helado? D'acord, ja està. Però no n'hi havia la primera setmana, eh.

À: No... i llavors vam tenir la sort que ens van portar un paquet d'una persona que viu aquí i que li havíem de fer arribar nosaltres. Llavors li vam fer arribar. Li vam fer arribar en persona la primera setmana. Crec que vam fer-ho una mica estratègicament, per en *plan*, fem-li arribar la primera setmana, quan no la coneixem. Ella és sahrauí, porta aquí molts anys, és una dona gran. I llavors ella li va explicar que... perquè els menteixen, allà els menteixen, i els diuen que estaran una setmana, o dues setmanes. Bé, clar, això amb la Fatma [nena aollida per l'altra parella] no ho sé, jo parlo de la Khadija, que és la que vam tenir...

P: No, ella no, perquè ja havia vingut, és diferent.

À: D'acord. Ella anava com enganyada... com una setmana, dues setmanes com a molt. Llavors, quan la Zainabu li va dir que s'estaria aquí fins al setembre, agost-setembre, va començar a súper a plorar, perquè no li havien explicat això. I llavors sí que és veritat que d'allà vam sortir amb un somriure, i va canviar tot.

J: De fet, el mateix trajecte de [població propera] a aquí a Sant Sadurní, ja parlava... Oh, muntanya! I dius, però si portes una setmana callada, saps?

À: Sí, va fer un canvi súper radical.

J: Però el mateix dia, eh. El mateix dia, ja et dic...

A: És a dir, després de parlar amb aquesta dona...

J: Sí, aqueta dona li va explicar bé, i també li va fotre una mica de canya...

À: Sí, i que nosaltres seriem els seus pares durant aquest temps, saps? Que tot el que li passés ens ho havia de dir a nosaltres, no? Que nosaltres seriem els seus referents, i que...

J: I que aprofités la oportunitat també li va dir.

À: Això, que aprofités...

A: Un moment, perquè amb aquesta porteu dos anys, no? Dos estius... I continuareu?

À: Sí, aquest any torna a venir... pots canviar, eh, si vols. Pots no fer sempre la mateixa [tots assenteixen], però a nosaltres ens ha sortit molt bé, la veritat, i amb la família tenim contacte durant l'any, llavors és com, per mi, ja és com la meua família d'allà, saps? Llavors, de fet m'agradaria tenir les germanes que venen darrere. Però...

J: Bé, un any sabàtic... [riuen tots] que no poder sortir d'Espanya a l'estiu és una putada.

P: Ja, això és el que et lliga bastant, que no pots sortir d'Espanya... que no passa res, sí, no passa res... però bé, limita, eh, això de no poder sortir ni a França que ho tens aquí al costat que... però bé... ni a Andorra... Però nosaltres, quan vam començar, també fa dos anys, el que passa que la nena que tenim nosaltres ja havia vingut aquí. Llavors va ser molt diferent, perquè venien una mala experiència. I vam començar malament.

D: Vam començar amb desconfiança, perquè ja havia tingut una mala experiència. Que de fet no acabem d'entendre com és que al final va decidir-se a venir. Suposo que li van vendre bé que vindria amb una altra gent, no? I clar, els primers dies era això...

P: Com que era la gran dels quatre germans, i tal... La família no té gaires recursos i debien pensar una menys durant l'estiu. Vull dir, és una oportunitat per a ella, no? Llavors al final també...

A: Crec que si a han vingut t'han de garantir... és a dir, quan entren a la roda han de fer tots els anys...

P: Sí, però si el nen decideix no venir no ve, eh. Sabem de nens que s'han quedat a terra, eh, i no pugen a l'avió... [tots assenteixen]

D: Doncs a nosaltres ens va passar a l'adaptació, tema adaptació nostra. Plorar els primers dies per tot. Per tot. Els primers tres dies espectacular. Espectacular. Jo no he vist plorar tant, crec, ni per la mort de ningú. I després intentar... bé, va... anava menjant, anava menjant, vull dir que... ho dèiem, bé, al menys menja, plora però també menja. I intentar va, anem a veure si ens comuniquem amb la família si millora... Bé, quina idea. Una mala idea. Es va fotre a plorar però *buff*, espectacular. Llavors, va arribar un punt...

P: Bé, no, que als 4-5 dies el pare li va trucar, i... uns crits que fotia

D: Li va fotre una bronca... *Safi, safi, safi!* Començava a cridar-li i mare meva...

P: Jo ja no sé si es parlaven o es cridaven... A partir d'aquí tot va anar bé. Jo crec que a vegades necessiten aquest toc de... I també vam parlar amb la família... o sigui, aquesta nena el primer any que va venir va estar tres setmanes amb una família, no va funcionar, i després va estar a casa amb la Sara. I la Sara la va...

A: *Tres setmanes?*

P: És que el primer cop que van venir, van venir molt poc temps perquè era el primer any després de la covid. Llavors amb la família que va estar, va estar tres setmanes. Després va estar dos setmanes, que potser era això. Només van venir un mes i mig o així, el primer any. I va estar amb la Sara, però que la va deixar uns dies amb la... amb la Gemma? [tots assenteixen] Llavors la va tenir uns dies ella, i llavors m'anava enviant fotos de coses de l'any passat, jo li ensenyava...

D: El vincle amb això li va anar molt bé, també, en el fons. I quan ens vam començar a fer alguna trobadeta, va anar bé per trobar-se el contacte. Però la imatge el primer dia, bé, si t'expliquem el primer dia d'acollida, això va ser... estàvem aquí tots asseguts.

J: Ah, sí, els vam acollir tots a casa.

D: Vam estar aquí amb els quatre nens. Teníem uns nens que havien d'anar a una família d'acollida, la Khadija i la Fatma. I estàvem tots aquí, i la seva nena, i a veure què fèiem, perquè clar els nens tots tristos, imagina't. Menjant síndria, bé, fent queixalades i deixant-les...

A: *Bé, hem començat molt amb l'experiència d'acollida, està molt bé, però anem un moment enrere, bé, enrere no, a un altre tema, més com amb l'associació. Si poguéssiu, perquè ho vau fer amb ASS... si poguéssiu descriure a algú, imagineu que jo no sé què és, si poguéssiu descriure una mica què és ASS. No hi ha resposta correcta, no és un examen. [Debatent durant uns segons qui ha de conestar]*

D: De moment, el que sabem nosaltres, l'associació és que busca famílies en les quals hi hagi nens que puguin tenir l'oportunitat de passar vacances sense estar fregint-se com un ou ferrat, en un altre lloc i que pugui veure un món diferent [tots assenteixen], i que vegi maneres de fer diferent. Que no es quedi amb el que veu cada dia, no? Que pugui arribar aquí i dir hòstia, jo puc arribar a tenir la meua pròpia nevera, jo què sé, la meua pròpia *Nintendo Switch*, *me da igual*. O que puguin aprendre a nedar, perquè quan venen aquí, aprenen a nedar, i això és un regal, per nosaltres és una tonteria, però és un *regalazo* per ells. Llavors, aprens que l'associació fa aquestes coses, tria famílies en les quals estan disposades a córrer aquest risc. El teu nen de 8, 9 anys se'n va a un altre país. Que marxa un dia i no tornarà si es troba malament d'aquí una setmana no, tornarà al cap dels dos mesos. O sigui, son una gent molt valenta, nosaltres diem que som nens molt valents per triar-ho. Llavors, l'associació busca gent així, disposada a això. I també,

entenc, que també a gent que estigui disposada a veure més enllà, no?. Llavors és una d'aquelles coses. Altres coses que fa l'associació són els projectes Madrassa, que també coneixem, no? Aquells nens que demostren unes aptituds, ganes d'aprenentatge, no? Doncs són nens que més endavant els hi brinden l'oportunitat de dir: escolta, tu vols estudiar? Bé, ens podem posar en contacte amb la família que estaves, o amb alguna altra, i si et volen acollir pots venir a fer un estudi de batxillerat o del que sigui. Llavors, això els hi pot servir per més endavant. Que n'hi han que venen aquí i es queden aquí. Com el del [nom propi] d'allà del [població propera]. El [nom propi] també va venir per estudi i es va quedar.

À: També depèn de si troben parella...

D: Clar, això també els hi fa molt. Al final també els hi passa amb alguns, no? Si ja venen de petits, venen de grans, al final se senten entre dos mons, també, i tenen la dicotomia que són sahrauís, però se senten amb també catalans. Perquè el català l'aprenen, però rapidíssim. No saps el que aprenen de ràpid aquests nens, mare meva.

À: Bé, es que jo crec que el David ho ha explicat molt bé, no? El que és l'associació...

P: Bé, i que també fa accions per a donar-se a conèixer, però...

D: I ara aquí, doncs, accions, doncs hi ha, com aquest cap de setmana, no? Que es farà...

À: Sí, però a nivell d'accions, sí que és veritat que...

P: Però hi ha altres punts, crec que Hospitalet o Molins de Rei o...

À: Sí, hi ha altres associacions on hi ha famílies més implicades... Es que aquí és només una persona, que és el Tomàs, que, clar, aquí només hi ha qui vulgui *pringar* de debò només hi ha el Tomàs i la Sara, perquè és la presidenta de Catalunya.

P: Però clar, la Sara no pots comptar-hi perquè porta moltes coses a la vegada, no per...

J: I el Tomàs té la seva feina, té el seu fill, i a més a més s'implica amb el pollastre aquest...

A: I aquestes altres accions, a què creieu que estan enfocades? A aconseguir més gent...?

D: A donar a conèixer, sí, perquè el que farà aquest setmana serà per donar a conèixer. Però per captar no... no ho veig un bombardeig. Si segueixes dos o tres comptes d'Instagram te n'adones que n'hi ha que fan, *vamos*... Saragossa, no, era l'altre? O Terres de l'Ebre també... Veus que ja fa mesos que han començat a fer coses...

J: Si tu ara volguessis acollir, i contactes amb ells... d'acord, sí, vinc ara de pressa i corrents...

À: També és veritat que abans hi havia molta gent de Vilafranca i Sant Sadurní...

P: Després del covid va frenar molt...

J: I sí que és veritat que Penedès-Garraf fem molt poca cosa... Per exemple, vam proposar-ho...

P: Sí, però fem molt poca cosa perquè les famílies tampoc... Qui anem a la poca cosa que fem? Nosaltres... [tots assenteixen]

D: Això també és un tema a parlat, no? La implicació, si estem en un grup que quantes famílies podem ser? 10? 10-12 per dir un número... Quan fem esdeveniments sempre som nosaltres, la Guisla i l'Adrià. I pot ser ve una parella més, i una altra parella. O sigui, no hi ha una implicació mai del 100%, no l'hem vista mai...

P: 4 o 5 famílies, sí... Més...

D: Per això vull dir, sempre som els mateixos... o sigui, hi ha gent que s'implica molt, i hi ha gent que tal com reben el nen, nena, ja no els veus més. Ja els has vist prou...

J: Fan l'acte aquest de Vilanova...

P: Sí, però això, no sé, que pels nens és bo trobar-se, perquè sí que estan aquí i és una realitat molt diferent de la seva, no? Però també estar bé trobar-se amb els teus...

J: I clar, i entre ells s'expliquen, saps? Ja prenen més consciència de que son unes vacances... Es que ja et dic, el fet de dir-los no, vindreu dos mesos, a l'agost torneu... no ho tenen clar... I clar, quan es troben amb els altres... i ja està. Pot ser l'associació, a nivell Penedès-Garraf sí que flaqueja una mica a l'hora de captar famílies...

P: Perquè jo crec que és de les més petites...

D: El que no s'entén és com ha baixat tant l'acollida, perquè Vilafranca era molt d'acollida. De fet, abans era l'Associació de Vilafranca [tots assenteixen]. I va anar baixant, baixant, baixant. I ara nosaltres som els que hem creat una altra vegada que també sigui Penedès [tots assenteixen]. A part dels que estan als [població propera], i la de [població propera] que va aparèixer...

J: Però si no és per un interès particular, com de la Pilar o l'Àngels en aquest cas, que hòstia, ho tinc en ment i ho faré... no és allò que dius, jo què sé... han fet un acte a l'ajuntament... han fet una xerrada aquí...

P: No és allò que ho vegis i diguis ai, mira, això està molt bé. Però bé, per Sant Jordi sí que van fer una parada a Vilanova, això sí...

A: I per què creieu que pot haver baixat la recaptació de famílies...?

À: [després d'un murmur general] A veure, aquí hem de ser també sincers, hi ha bones experiències i hi ha males experiències [tots assenteixen]. Jo crec que la Guisla i l'Adrià us ho dirà... hi ha bones i dolentes. Llavors, no sé, jo crec que hem

tingut bastanta sort, per ser els *novatos*, que haguéssim pogut tenir molt mala sort...

J: També s'ha de dir que som dels pocs que hem acollit nenes, és a dir, de Penedès-Garraf si venen 15 o 20 nens, venen 3 nenes, una es la que es va quedar la Gemma, i l'altra nosaltres... Bé, aquest any ha vingut una altra... aquella que no hi veia bé.... 4.

À: També, aquella va venir, és més petita, no hauria d'haver vingut, però com que tenia un problema a la vista i s'havia de tractar, llavors va venir. Bé, a nosaltres ens ho van preguntar, no s'ha de preguntar, però nosaltres, com que tenim una nena petita... ens ho van preguntar així com... que no s'hauria fer, eh. Ens ho van dir: això no ho podem fer, eh. Ho intentarem, si no es pot, no es pot. Però en principi no...

J: Ja per començar, les famílies d'allà ja son com poc obertes d'enviar nenes [tots assenteixen].

P: Poc obertes, sí, perquè a la nostra família li costava molt parlar... o sigui, amb mi parlaven súper bé, però amb ell els hi costava... inclús a la mare, i dius... ara no, ara parlen molt bé, ara parlem i bé. Però amb ell era com que no parlava, i dius, si sortia la videotrucada, ja... o ensenyava als nens, o ja no es mostrava ella gaire.

J: A nosaltres la mare no se'ns mostra tampoc.

À: El per què, no ho sé.

J: També molt de relleu generacional...

P: No entenem, no hi ha gaires famílies, però allà hi ha moltes famílies que volen que...

J: Sí, sí, el problema no és d'oferta, és de demanda [tots assenteixen].

A: Bé, i anant una mica a quan vau decidir participar, vosaltres dues [mirant la Pilar i l'Àngels] heu dit que fa temps que volíeu... No sé si... per què feia temps que volíeu?

P: Jo feia temps que volia, perquè bé, nosaltres no fa tants anys que estem junts, i llavors [riu], però jo fa temps que volia fer-ho jo sola, però jo sola, de veritat, quan m'ho vaig plantejar, no em vaig veure... o sigui, ho vaig veure un mon, però bé, no... I llavors, quan el vaig conèixer a ell, no li podia dir el primer any que el coneixia això perquè pot ser... [riu] l'espantava... I llavors va venir el covid i... Però jo m'ho havia plantejat, però realment sola... es pot fer, eh, perquè mira, l'any passat hi havia aquella noia... Però jo sola, a mi se'm feia un mon, o sigui tenir una nena o un nen a càrrec meu...

A: Però com et vas assabentar...?

P: Ah, jo perquè aquí a Sant Sadurní ja n'hi ha hagut, i jo perquè ho veia, sí. Jo els havia vist sempre, gent coneguda, i pensava, *ala*, això és una experiència molt guai, que a mi m'agradaria fer... I és això, i nosaltres sempre...

D: I quan m'ho vas plantejar què va passar? Què et vaig dir? Quina condició va ser?

P: Ah, que fos una nena.

J: Ah, jo també [riu].

D: Perquè pensava que si fèiem un acolliment d'un lloc on les dones no tenen tantes oportunitats, o no els mostren un món que d'allò... Jo vaig dir, jo vull una nena, perquè li ensenyarem coses que no coneixerà. I *tate*, va ser així. El primer dia qui conduïa? Ella. Qui cuinava? Jo. D'acord? I trencar-li els esquemes és el que jo volia fer, jo volia fer això. Trencar-li els esquemes. I ho vam aconseguir. I jo crec que hem aconseguit bastant, trencar-li els esquemes. I això és una manera de fer-li veure que qualsevol cosa és igual qui sigui, qualsevol ho pot fer. A mi m'engrescava la idea aquesta. Quan m'ho va dir, vaig dir si és així perfecte. I mira, vam tenir sort que sí.

P: Jo volia acollir un nen, però no passa res. Havia de triar alguna cosa, sinó no podia... [riu] En algun punt s'havia de cedir, però jo volia un nen perquè... jo soc mestre, i sempre veig que els nens és més fàcil portar-los [riu]. Les nenes tenen més caràcter, tenen... Ens ha sortit bé, eh, jo també ho penso que ens ha sortit bé, però no ho sé...

J: És que el tema nen-nena a la societat musulmana, perquè, a veure, siguin sahrauís o no, segueixen sent musulmans, t'agradi o no...

À Sí, tot i que la matriarca és la dona...

J: Sí, no és el mateix un musulmà d'Afganistan que un sahrauí, de fet els palestins amb els sahrauís no es poden ni veure... son... no sé, és com comparar jesuïtes amb protestants. No tenen res a veure encara que tenen la mateixa religió. Tot i així, la dona quan li arriba la regla es fica un vel, no es fica ni aquell que el tapa que és més com un tipus hindú, com li diuen? Una melfa. És més lleugera i tal, sí que és veritat que allà va anar avançant i demés. Però el que diu el Carles, que jo veig, hòstia, doncs molaria que fos una nena, saps? I mostrar-li aquesta altra realitat. I realment, quan venen aquí, es posen un top i uns shorts, i les xancles i tira milles sense cap mena de vergonya.

P: Sí, però nosaltres quan vam anar a veure la seva tieta, que vivia a Vitòria, i es va triar la roba que fos tota màniga curta, *leggings* fins aquí, que no fos res curt ni ensenyant la panxa, quan aquí anava, bé... que per veure-la, però... I llavors dius son molt conscients de que això allà no està bé, i segons quines coses fotografies tampoc volen que... la nostra, bé, perquè triava bastant: això li enviem a la mama, això no... O no volia que li ensenyés res a la seva mare, res del que feia aquí. No els hi enviïs. Jo li enviava [riuen], però al final...

D: Sobretot els hi fa molta por i respecte quan hi ha fotos on intervenim homes, això sobretot

P: Bé, a la Fatma, potser ella no...

À: Cada família es un mon...

P: Però mira si ara hi ha confiança quan parlem amb la família, que la mare, quan està dins de casa, i a ell, eh, també [assenyalant el David], ens parla sense la melfa. Nosaltres li veiem el cabell i...

J: Sí, és que és el tipus d'Islam no... és molt més laxa, però molt més relaxat.

P: Si em parlen a mi sola, sempre m'ha parlat sense, però quan hi era ells es tapaven, i després ja no. Hi ha hagut un punt que no sé si és per confiança o per...

A: Val, val...

D: Han de veure això com a apunt, no? Bàsicament, que el mateix que ens passa al principi de conèixer-nos amb la nena, no? És que nosaltres [mirant el Joaquim] som persones invisibles durant tres setmanes, un mes...

J: [riu] Jo l'anava a buscar al casal... hola Khadija, tal, no sé què [molt efusiu]... i la cara és aquesta, eh [fa cara d'indiferència]. Indiferència brutal. Ara, arribar aquí, veure a ma filla... [imitant-la] ai, guapa, tal... jugar amb ella, pintar-la, arribar l'Àngels, fer-li una abraçada... i jo així, doncs molt bé, menys feina per mi, saps? [riu]

D: I érem fantasmes, ell i jo érem fantasmes. I de sobte fan el canvi de xip, no? I comencen a disfrutar que nosaltres també podem jugar, etcètera. I llavors aquí és el que dic jo, que depèn quines fotografies a vegades no les volíem enviar perquè es veu que estem jugant. I allà no està tan acceptat, això, poder.

À: En el nostre cas, les quatre nenes, les 4 germanes, amb el pare... sempre estan amb el pare, saps? Es porten molt bé amb ell, i juga amb ell... I es nota, perquè a vegades estem fent videotrucada i la Khadija se li tira per sobre

J: Li agafa el mòbil i no sents que li foti un crit ni res, eh...

À: En canvi, amb la mare, és com que la mare està més... és molt diferent...

P: Ells son molt diferents, perquè el pare no hi és, no hi és mai. És del... Frente Polisario el pare, i llavors no hi és mai. Sempre està... bé, quan va veure per primer cop els trabucaires va dir: *mira, como papà* [riuen tots]... i nosaltres flipant... i dic, *¿como papà?* I diu sí, l'escopeta. I clar, és al revés, a mi em rebutja més, o sigui aquest últim estiu, i té devoció per ell, i és: i el David que no ve? Però per què? Perquè ella ja està acostumada a estar amb la seva mare sempre, i jo no soc la seva mare, o sigui al final...

D: Però no soc un *buenazo* tampoc, no es perquè li deixi fer tot...

P: Al final, a ella qui li falta és la figura paterna, no? Llavors es qui busca més...

A: Tornant una mica a vosaltres [mirant a l'Àngels i el Joaquim] quan vas començar, tu també has dit que feia temps que volies com ella... pel mateix, perquè també veies per aquí que hi havia gent que tenia...?

À: Es que crec que veiem el mateix, que és el nen que està aquí estudiant ara. Sí, de fet, jo veia doncs a aquests, a la Fina i el Mateu, amb el nen que acollia, que evidentment s'ha fet gran, o sigui, ja no és un nen de vuit anys. Sí, sempre m'havia entrat... de fet, amb els meus pares ja els hi havia dit jo d'acollir. Sí, doncs no sé, perquè ho veia i perquè tenia ganes d'aquesta experiència. Sí. Potser perquè sempre havia volgut un germà més petit, com que tinc grans, volia el petit, saps? [riu] Mama, sempre li deia a ma mare: mama, acollim un nen, acollim un nen... bé, no va passar... i bé, ho he acabat fent jo, ja està. Sí, sí... A mi m'agrada, és massa curt, però bé...

J: Sí, l'estiu se't menja, eh...

À: Sí, perquè ara tornarà, i és com una mica tornar a començar... A nosaltres la Khadija... o sigui està molt bé durant tot l'estiu amb nosaltres, però és com no ens té tant, no és confiança, no sé... Quan ara a vegades fem videotrucades, està com més seria, no? Sí que s'hi posa, però ens ho fa més el pare, el pare sol...

J: Ella es com un bé, ja us veuré a l'estiu, saps? O sigui hi ha molt de *desapego* durant l'any... però després durant l'estiu sí, és un amor... se'ns dorm a sobre, t'abraça súper carinyosa, juga molt...

A: I el tema... no sé si coneixíeu el conflicte que hi ha... el coneixíeu abans d'acollir?

J: Bé, jo el coneixia per ma mare, perquè ma mare el va viure. No era tant petit, era adolescent, no? Sempre ens ho diu. Però se'n recorda haver vist amb els ulls la marxa verda, tenien veïns, barra servents, barra col·laboradors sahrauís, que els van acomiadar plorant... tot el rotllo. El drama sí que l'ha viscut. Però mai he volgut acollir, veus? Sempre ha estat en contacte i tot el rotllo, però molta mentalitat d'*antes*, eh, també. També pot ser ho veu amb ulls de *colono*, i no tant de causa solidària, per una banda, perquè no ho ha volgut fer mai, i ja veus tu. Però jo el coneixia per això. Però no tenia ni conscient que hi havia una associació fins quan vam venir a viure aquí, que clar, jo soc de [nom de població propera], d'un poble d'aquí, i a Vilafranca, clar, coneixien a la Ona, i allà...

À: Però el conflicte en si, sí que... o sigui sí que sabíem més o menys el que va passar, però el coneixem més des de, més com endintre, jo almenys, des de l'associació.

D: Crec que les paraules clau son que som que tots coneixíem conflicte i poble sahrauí. Però tots els matisos potser no discerníem tant, no? I sí que és veritat que quan t'endinses o entres a l'associació, és com va, anem a veure per què, no? I llavors t'acabes informant.

J: Inclús, no sé si hi anireu, però diumenge... nosaltres l'any passat, vam anar-hi, diumenge fan les... no sé si aniràs, m'imagino que sí... doncs el diumenge... si dels

3 dies has d'escollir un dia, el diumenge nosaltres vam anar-hi, i fan una xerrada, un acte institucional. És una xapa, és una xapa de dues hores... Ja li vaig dir amb el del Polisario, *hazte un curso de speaking o algo*, perquè no vegis. Ho va fer súper llarg. Però t'explica d'arrel tots els problemes que van tenir, els que tenen avui en dia, els derivats de que la ONU els hi és reconegut com un poble, però no els hi donin la sobirania, *pa, pa, pa...* I et fa tot el míting històric-polític, te'l fa. I et posa en el context actual, de governs anteriors, de transició... I clar, van ser dues hores i mitja, tres hores, amb aquell senyor que parlava a càmera lenta... Però allà realment te'n assabentes bastant. Sí, sí, i així va ser quan agafes ja una perspectiva total, de lo molt que els ha fotut i lo traïdonats que s'arriben sentir. Sí que pots tenir consciència del conflicte, més o menys, però jo fins l'any passat no vaig veure fins quin punt, inclús amb el govern d'ara, amb l'últim que van tenir aquell senyor hospitalitzat, el fet del Polisari, els hi van girar l'esquena... O sigui, ja et dic, fins l'any passat no vam tampoc entendre fins on arriba...

D: La magnitud, sabíem que hi havia alguna cosa... però la magnitud de la tragèdia, el còmput total del que els estava passant, no ens havíem documentat tant per això...

J: I que ells son conscients que no hi haurà una devolució immediata, i que potser no hi haurà mai...

D: Aquí la informació que arriba és justa. No sé si t'ha arribat, però quan aquí va haver la DANA, allà es va inundar el poble... i més de 300 persones van perdre la seva casa. Llavors, quan veus que ha passat això però que tu no has vist enlloc, és quan veus realment que són invisibles, no? I aquí és on veus la vulneració, no? Ja prou drama és tot i a sobre això, no? La nostra nena d'acollida van perdre la casa. Se'n van haver d'anar a viure amb una mena d'altiplà que hi ha, perquè clar, llavors l'aigua no passava per allà, i a l'altiplà tornar a muntar les haimes. Van passar de una casa de tova a fer la haima una altra vegada. Que per sort cada família conserva sempre la seva haima. És com si nosaltres tinguéssim en la nostra tenda de campanya, i quan tingui fills passaran a ells la meua tenda de campanya, no? I sort d'això, però clar, aquí no se sap de la missa la meitat. Per això és important, xerrades, doncs vas allà, i t'expliquen coses, i dius, mira, *tate...* també quan vam fer la manifestació a Barcelona...

J: També, allà sí que és tot més resumit, i més a saco, però allà també veus...

D: I de l'experiència d'acollida, l'important és també el vincle que fem nosaltres... la xarxa que fem entre nosaltres...

J: Sí, perquè no és el mateix me'n vaig al parc amb la nena a que doni voltes que dir ei, baixo la Fatma, tal, sí, sí... I son dos hores que estan les dues allà, *dale que te pego*, jugant amb la nostra filla també, amb nenes d'aquí, amb marroquins d'aquí...

D: Sí això és una cosa que acaba sent sorprenent [tots assenteixen], com comencen a jugar amb nens i se'n adonen que poden ser nens marroquins, i veuen que no son dolents. Perquè a casa els hi pinten que son dimonis amb quatre banyes... no?

Tots. No hi ha ningú de bo, els hi venen. Llavors, quan venen aquí i acaben coneixent a una nena, que està jugant a futbol...

A: I els europeus també? Perquè també m'han dit que dels europeus tenen mala concepció. Bé, dels occidentals...

D: No... ens veuen com un... [inaudible], com el *duendecillo* de l'arc de Sant Martí, no? Ens veuen com si portéssim una bossa de monedes, i cada vegada que ens foten una *patada* com el [inaudible] sortissin monedes [el Joaquim riu]... que podem comprar-ho tot, ells tenen el concepte aquest. I, de fet, amb els que van tenir problemes l'Adrià i la Guisla els hi deien que ells demanessin. Que demanin, els hi deien als nens. La família, els pares, els hi demanen als nens: vosaltres aneu demanant que us ho donaran tot...

J: Per això és important la relació que tens tu amb els pares. Perquè... però, per sort, la nostra família amb qui hem acollit, som... dintre del poble sahrauí hi ha castes, i a nosaltres avui, de dos hospitals, del Joan. Hi ha castes, i a nosaltres ens ha tocat la més pobra, que són negres, que són hereus d'esclau. Per ells... entre els propis sahrauís ells son la púrria de la púrria, i realment ho son, eh.

À: I de fet, la Fatma... puc explicar-ho, no? [parlant amb en David i la Pilar] La Fatma era com que no volia a la Khadija

D: Se'n reia perquè era negra, no cal que anem amb *rodeos*, se'n reia perquè era negra... Llavors, a nosaltres ens va xocar moltíssim, ens vam quedar: però com pot ser que se'n rigui? Dic, la Fatma és un moreno *xocolatat*, però es un moreno. Però vull dir, no té el color que tenim nosaltres... Llavors, clar, xocava que... com podia tenir aquell pensament tant racista, no? Segueixes veient que nosaltres els hi hem descobert unes coses, però encara mantenen coses d'allà a casa seva. Les primeres setmanes es mantenia igual. Aquella ignorància o d'allò, es notava una mica...

À: És el que deia abans, ara tornarà a venir i serà, la primera setmana serà el procés de... una altra vegada.

J: La primera setmana sembla que hagi de cuinar cuscús a casa, la segona setmana ja els hi pots donar *frankfurts*, o hamburguesa [riu]. I cap als europeus, no. Pensa que els pares, cap a la seva mare, amb la resta de família i tot, súper bé, o sigui, cap mena ni de recel, ni de... súper bé, molt bé. De fet, amb els avis, amb els meus pares, o... i amb la seva mare, la Khadija li té un respecte que no el té a nosaltres. O sigui li té... es porta bé, no està cohibida, juga i tot igual, però els...

À: Bé, quan agafa confiança... que amb ton pare... té un mico aquí sobre, no para [riu].

J: Sí, agafa confiança, agafa confiança... cap als europeus, al menys nosaltres, jo crec que no hem tingut cap problema... i ens hem mogut per Espanya, vam anar de vacances al País Basc...

A: I una mica tornant al procés de selecció, l'entrevista i tal... No sé si podeu explicar...

J: Fàcil, voleu acollir? Sí, van mirar una mica així...

D: D'acord, sí, ja sé a què et refereixes... Nosaltres ens pensàvem que hi hauria un filtre molt més gran, jo crec que el concepte és aquest...

À: Jo també...

D: Que el filtre seria molt més gran... unes proves d'actitud, o un test de caràcter... però al final amb el certificat de delictes sexuals? [tots assenteixen], com a molt, i poca cosa més... A nivell de declaracions d'un mateix, és l'únic que haves de portar. Que això ens ha portat a dir alguna vegada o a pensar que potser, de vegades, hi hauria d'haver una mica de filtre [en Joaquim assenteix]... El tema és que pots trobar-te amb gent que sembla que, per exemple, vulgui tenir un nen d'acollida per a substituir alguna cosa que els hi ha fallat o que no tenen. I això és una cosa molt perillosa. A nivell emocional, considero que és una cosa molt perillosa, perquè pots crear un vincle que no és correcte, perquè no és, no és, fill teu ni filla teva, no ho és. I llavors aquí és on hi ha un perill. Amb alguna família hem vist alguna mostra d'afecció fregant aquesta perillositat... A nivell de realitat crec que falta un filtre amb això. A nivell sanitari, jo crec que s'hauria de vetllar una mica això, perquè a nivell emocional és perillós. Un filtre amb aquestes coses sí que trobo que, pot ser, ho havíem parlat que seria adequat. Facilitats? Molt, és fàcil. De fet, crec que ve una mica a intuïció del Tomàs i de la Sara... i ells tenen la vista de dir si sí o si no. Nosaltres coneixem tots els que han dit que sí. Però sabem per ells que hi ha gent que els hi ha dit que no. Llavors entenc que funciona una mica també... d'acord, compleixen aquests requisits, però creiem que sí o creiem que no. Ara, parlàvem de si creiem que el procés d'acollida és molt fàcil de fer o difícil...

J: Inclús massa fàcil, estàvem dient. Inclús pot ser contraproduent que hi hagi massa bona voluntat d'acollir. D'acord, tu pots tenir molta voluntat, aculls un nano, imagina't que tens una mala experiència, deixes d'acollir, i a tot el cercle, voltant, familiars, clar et rajará i dirà que no acollin, perquè ha tingut una mala experiència [tots assenteixen]... Pot ser surt més a compte dir-li no, doncs no acullis.

A: *D'acord... I quan marxen quan s'acaba l'estiu, com s'afronta...?*

À: [cantant] Flors i violes i romaní... [riuen tots]

J: Ells tenen ganes de marxar, i tu de que marxin, llavors... [tots riuen], tots d'acord...

À: La Khadija el que té és que aquella última setmana, que comencem a preparar maletes... és com està estressada, molt excitada. Molt excitada, molt carinyosa... no tinc ganes de marxar, però tinc ganes de marxar...

J: Per això et dic que tens ganes de que marxi, perquè la tens 24/7 hores a sobre, a sobre, a sobre... perquè està carinyosa, i tal, però alhora està espitada perquè té aquest neguit de tornar, té ganes de tornar a casa...

P: I que se li acaba el temps per fer coses, és com ara vull anar aquí, per exemple, eh, sempre anem al parc... queden 6 dies, doncs avui vull anar aquí... i tu li has de fer veure... bé, a veure, que jo m'he de gestionar, no? Clar, o la roba...

D: Aprofita per canviar-se de roba 3 o 4 cops al dia... perquè clar, se li acaba...

P: O el que es pot emportar o el que no. O sigui, de tot el que té, això m'ho puc emportar? I aquest any tenia molt clar que no tornava. I ella ens deia: bueno, m'ho emporto perquè no tornaré, m'ho emporto perquè no tornaré... O sigui, aquest any estarem... bé, hem de gestionar el tema roba... Però clar, nosaltres també ho teníem clar, eh. Ens imaginàvem que no tornaria. I quan la família ens va dir que tornava vam dir... bé, llavors ella em va dir pregunta-li a la Sara que segur que ho sap. I la Sara em va contestar un sí rotund i vaig dir d'acord, d'acord, doncs serà veritat...

A: I per què es pensava que no tornava?

À: Perquè ella ja ha estat 3 anys aquí i... algú li va dir... els seus pares...

À: No, perquè ella ha estat 3 anys aquí, normalment son 4 anys els que estàs... El problema és que, com que hi ha molts que van estar a l'espera del covid, n'hi ha molts que estan allà que estan... esperant. Llavors, era com, no sabien si fer ara 3 anys perquè els altres que van estar esperant... però al final no s'ha fet, per sort...

D: No es farà perquè hi ha un problema de base. Si ara de sobte deixen de fer... dins de la singularitat de Vilanova-Penedès-Garraf, aquí ens deixen seguir una família. I clar, si tu ara amb una família la talles de cop... clar, tres anys amb la Fatma, i ara ens diuen ja està, aquest any no ve. Nosaltres aquest any igual no acollim. Perquè, hòstia, ara no vindrà la nostra nena, i llavors què faig? Dic, la nostra nena no, dic nostra perquè he estat aquests anys amb nosaltres, vull que s'entengui això. Però vull dir, ens hem d'esperar l'any que ve que torni la seva família, però clar, amb el pas d'un any, igual, t'has... et des annexiones d'això, no? I llavors es van trobar que hi havia molta gent que els hi va dir, com nosaltres, que nosaltres farem festa [la Pili assenteix], un any sabàtic.

P: Estem molt a gust [el David assenteix]. I jo li he venut a tothom... Perquè tothom em diu: home, és que acollir és molt dur, perquè clar, quan se'n van... i dic acollir és molt dur, sí. Però és una acollida en què tu saps que són dos mesos, i ja està, saps? I saps que potser repetiràs tres anys, no? No et posis al cap més, perquè així ja tens, no? I és una cosa que comença i s'acaba, saps? No és una acollida... Llavors hi ha gent que et diu home sí, però és que els treus d'allà i els hi dones tots i llavors pobres han de tornar allà. I dic no, pobres, no! La seva família està allà, ells volen tornar allà. I ells estan aquí de vacances. Dic, i quan, jo li poso l'exemple a tothom de: tu envies al teu fill a Londres a estudiar un mes anglès, o dos, és igual... El teu fill també canvia la realitat, oi? I també es vol quedar, potser, perquè allà li han ofert unes coses que aquí no té, no?

À: Però clar, com que és un lloc, doncs, que no és Londres...

P: No, però que jo ho comparo així, no? Com...

À: No, sí, està bé...

P: Ells estan enviant els seus fills de vacances, però per a que tinguin un estiu millor, perquè ells no els hi podran oferir, no? Unes vacances amb platja o piscina, o... Però bé, es això, no? Que és una cosa que comença i acaba, i que tu quan acaba, que bé, a mi el primer any em va fer pena, no? Dius ui, arribes a casa i ja...

D: Mira, relaciono el que has dit abans amb lo altre. La setmana abans de marxar passem a tenir dimonis dintre de casa. Són dos dimonis. Se'ls acaba el temps, ara vull fer això, vull fer lo altre, no? Llavors, també, lo altre que trobes és, sobretot l'últim dia, no? L'últim dia ja deixem d'existir altra vegada nosaltres. Amb nosaltres el comiat és molt fred...

À: El comiat molt fred, però al cotxe ploren... Perquè la Khadija és molt dura, no plora davant de les persones... Però al cotxe va plorar, bé, va plorar també quan ens vam fer la fotografia aquí tots 5... I, però després es fa molt la dura, jo penso ostres, no s'ho ha passat bé? Saps? Es fa moltíssim la dura, la Fatma no es fa tant la dura, eh.

D: Bé, a mi aquest any últim em va fer eh! Adeu! Saps?

P: Aquest any per mi no va ser tant dur, perquè és com... bé, ja està. És una cosa que comença i acaba... El primer any costa molt, però el segon any tu ja ho saps...

J: A mi em fa pena perquè ja t'has acostumat [tots assenteixen], o sigui t'estàs un mes adaptant, o sigui el segon mes que ja estàs adaptat, les rutines, el que menja, el que li agrada... El que entén, la comunicació també és més fluïda... ara que ja ho tenim tot encarrilat, d'aquí dos setmanes te'n vas.

P: I això es nota molt perquè quan ens envia àudios, bé, la nostra ens envia molts àudios, i quan li deixen ens parla tan bé en català, i sempre diem, ui, què bé que parla català! I ara, quan ens envia un àudio ara, feina tenim per desxifrar el que diu, i dius *jolines*, amb lo bé que ho feia... que després s'aprèn, eh, en una setmana... [tots assenteixen] Perquè no s'oblida, però ara dius ostres...

J: I no és com abans, eh, que ells ara allà tenen *TikTok*, tenen *YouTube*... [tots assenteixen] i saben com vivim els occidentals...

À: La Khadija sí, la Khadija és de les més... és de les que diuen de casta pobre, però bé, és la que ha vist el mar, cosa que altres no han vist el mar, saps? Clar, a l'estiu, per exemple, ens diu: *no, és que la mama y mis hermanas se han ido a Argelia a la playa*... I vam fer una videotrucada i estaven a la platja, i vam dir a veure Sara, dic a veure, Sara, no han vist mai el mar, aquests nens, no? No estic entenent res. I és que hi ha famílies que sí, però el pare es queda allà, eh, però la mare amb una tieta que no porta vel ni res... Ah, i ella, per exemple, la roba curta i al se la va deixar aquí... però després fen videotrucades va en roba curta, i davant del pare...

D: Nosaltres també hem vist algun dia que portava una d'allò. Surt gairebé sempre tapada, però... amb tirants l'hem vista... I el primer any no, en les videotrucades posteriors, però aquest any, l'últim sí, l'hem vista molt més... s'ha tornat més transgressora, que potser la *semilla del mal* ja l'hem implantada, no? Però...

À: Bé, també l'hem vist amb vel, vull dir que...

D: I res, a nivell emocional, si preguntaves per ells és això, ells, en el fons, tenen moltes ganes de tornar a casa [tots assenteixen]... I nosaltres tenim la sensació d'amor-odi, sobretot el primer any, eh, jo sempre recalco, el primer any que aculls potser és el *bua* ara se'n van, no? Però després ja ve el buit... Però el segon any és com *bua*, se'n va ja a casa seva... I ha passat volant! I la sensació és aquesta: ha passat volant, tio... L'Adrià i la Guisla us explicaran com era això quan no hi havien mòbils... i ja veuràs...

P: Sí, perquè ara, avui en dia ho tenim tot. Ara, avui en dia, si ara vull parlar amb ella, ella em parlarà, saps què et vull dir? I abans no teníem tota aquesta comunicació...

J: I que ells des d'allà no coneixien res. Arribaven aquí, molts veien al mar i s'espantaven. Molts no sabien ni què era un avió... ni què era un cotxe... ara arriben i ja sap què és un cotxe, un avió...

D: Nosaltres vam descobrir a la seva casa de fang, eh, en una videotrucada, va fer així [fa el moviment de moure el mòbil amb la mà], i hòstia puta, si té aire condicionat, i jo no tinc a casa!

À: Bé, però això són subvencions... que potser no el poden tenir encès ni 2 hores al dia, però...

P: Però la Fatma té rentadora, eh [l'altra parella es sorprèn]. I em van dir que a Dakhla hi ha moltes famílies que, vulguis que no, i sabent que el pare està al Frente Polisario... doncs, potser té uns ingressos diferents...

D: Nosaltres creiem que la Fatma es mou en un mig, mig alt, inclús, allà. Dins de lo poc que tenen, eh.

P: I la seva mare ven cremes... jo ja vaig parlar amb ella per a que m'enviés. Sempre em diu que què vull. L'any passat em va dir què et porto, què necessites... Jo vaig dir no, no necessito res... Però aquest any, ja que m'ho demana... [riuen] L'altre afegit és que aquests nens tenen molta por als gossos. I van a unes cases on hi ha súper gossos [riuen]...

J: La Khadija al principi feia així [fa un gest amb la mà], deia que no el volia tocar... Després ja el tocava i li agradava. Després va arribar a la conclusió que els gossos d'aquí són diferents que els d'allà [tots assenteixen], no? Els d'allà s'aniran a l'infern i els d'aquí s'aniran amb Alà perquè són bons. A veure ... [riu] *por favor*...

P: A nosaltres sempre ens pregunta: i l'Esti [entenem que el nom del gos] com està?

D: És una cosa que ha descobert, no? Malgrat... el nostre gos és un punt esquerp, per no dir esquerp del tot, i fins i tot ella ens pregunta. Per què? Perquè fins i tot han jugat ells, llavors és això, no...?

A: *Però vosaltres, bé, una pregunta una mica personal... que si no voleu no... no teniu fills, no?*

D i P: No, nosaltres no...

A: *D'acord. Vosaltres un, oi...? [l'Àngels i el Joaquim assenteixen] Res, per a aclarir-ho... Emm... Res, ara volia dir, el tema viatge als campaments, que sé que es fa. No sé si heu pensat de fer-ho...?*

P: No, per la nostra situació laboral... i econòmica [riu], em..., son molts diners, però al final dius bé, un viatge, que pot ser fariem un altre viatge... Però son 10 dies que no tenim de vacances, i no fan cap viatge... he mirat a tota Espanya, i no fan cap viatge més curt de 10 dies. I anar pel teu compte és pràcticament inviable...

J: És difícil, però [amb èmfasi]... existeix la possibilitat d'anar pel teu compte...

À: Però és difícil, perquè has de demanar un visat, i vulguis que no... estan en guerra, i...

D: O sigui és una cosa que hem estudiat, eh, ens ho hem estat mirant... no ho diem de broma ni per a quedar bé. Ho vam estar mirant, perquè nosaltres realment considerem que 10 dies és molt. Tens un dia que perds d'anada i un dia que perds de tornada. Són dos dies, d'acord. Arribar a campaments i d'allò, quatre o cinc. Doncs igual amb 5 dies nosaltres en tindriem prou. Perquè nosaltres, quan vam anar, per exemple, a Vitòria, a veure la tieta de la Fatma, vam estar a ella 2 dies... i van ser... més de 12 hores, pràcticament, asseguts allà en un sofà... sense fer res...

J: Clar, és que tu imagina't 10 dies allà a la haima, allà assegut, bé...

D: Exacte, ara que toca beure tè, anem a beure tè... ara no sé quants, ara... que està bé, però pot ser nosaltres amb un dia ja prou...

J: Jo crec que nosaltres amb una setmana ja n'hi ha prou...

P: Ella sí que... [mirant a l'Àngels]

À: Però a mi perquè m'agrada molt, eh, o sigui per exemple, és una cosa molt similar... bé, similar, no... una cosa és un camp de refugiats, però bé... el Marroc, que a mi m'agrada molt allò, hem viatjat moltes vegades allà, però justament aquesta Setmana Santa estàvem apuntats. Ens vam apuntar, vam fer la inscripció i anàvem a Algèria. Bé, també anàvem al Marroc, eh [riuen]. Què ens va tirar enrere? Perquè jo tenia vacances des del 7 fins al 22, o sigui, justament marxaven del 12 al 21 o al 20, i era com *tate*, saps? I com que ell treballa des de casa... I... no, vam acabar anant amb l'autocaravana per tota Espanya.

J: Perquè et carden els 500 i pico euros...

À: Però no, però per què? Era, és per això. O sigui, sí, són 600 i 600, però és que també hi ha la nena, i la nena pagava el mateix i té 3 anys, tenia 2 anys, i paga el mateix. La Sara ens ho va dir, hòstia, veig que té dos anys, miro a veure si... *no cuela*, saps? O sigui, paga el mateix, paga un bitllet... és que són tres bitllets. Llavors ja hem dit que... sí que ho farem, no sé quan... però a fer estalvi... o sigui és per l'economia, eh, però de ganes en tenim. Jo, al menys, de ganes en tinc moltes... i sé que no ens avorrirem...

À: No [tots neguen alhora] nosaltres és perquè ell no té vacances...

D: De moment no tinc plaça, i em menjo tot el que em menjo... I clar, una d'aquelles coses és que no puc triar vacances... Aquest any que ve igual ja puc triar, i llavors direm hòstia, ara ja podem anar...

J: I no és el mateix anar 10 dies a un càmping, o hotel, o de viatges... que jo no soc d'hotels ni res, eh, que m'he anat amb la motxilla... que 10 dies que *no es un viaje de placer*, vull dir, cagaràs al terra, et dutxaràs en un *barreño*, i amb una tetera t'escalfaràs l'aigua, pixaràs en un forat on pixen 25 més, dormiràs a terra compartint habitació...

D: T'hauràs de fotre un antifaç per a no veure els bitxos que corren...

J: També... que és això, que son 10 dies d'un viatge...

D: I estem disposat a això, eh? Estem disposats...

À: Sí, o sigui ja et dic, nosaltres estàvem inscrits, o sigui, inscrits... O sigui ja estàvem dins l'avió, però a últim moment ens vam... perquè, per... o sigui, t'has de posar dins...

D: Diguéssim que ara mateix limito jo...

P: No, quan hi hagi un de més curt...

J: I pel preu del bitllet...no pot ser que valgui 500 o 600, es que si no...

À: És pel preu del bitllet, és caríssim, és caríssim...

J: Quantitat de dies i de diners, aquest és el problema d'anar-hi. Si no nosaltres ja haguéssim anat, tant al Nadal com per Setmana Santa...

D: I no mola, no mola, perquè has de dir que no... I ells t'ho pregunten, i et sap greu...

P: No vens ara? És que la gent ve ara. Perquè ells ho veuen, a Dakhla, o sigui, a cada campament arriba un autocar, bé, no sé, suposo que, no sé... arriben uns quants cotxes amb famílies. I llavors, ells et diuen ei, no veniu ara? I jo cada cop que he de dir que no... es que a mi em pregunten sempre, i és com no, no podem... Ara, aquest últim cop, em va dir la mare *mucho dinero, tenéis que trabajar...* i dic sí, sí... I vaig pensar com a mínim ho entén, saps? I sap que és molts diners...

J: També que tu hi vagis amb una maleta de 25 quilos carregada de medicament, d'oli d'oliva, de cremes, de roba d'hivern que no arriba [tots assenteixen]... això els hi dona la vida, eh. O sigui, nosaltres, a la maleta, no sabem el que arriben a estirar aquelles 2 ampolles d'oli d'oliva que els enviem, potser l'estiren tot l'any...

P: A nosaltres ens explica la Fatma que la roba que li posem, molta... perquè clar, ella en farà servir doncs una per tota la setmana, no es canvien gaire, pel que diu ella, eh, jo... Però molta la vena a la botiga del poble. Llavors, treuen... bé, no sé, la Fatma em diu que la venen a la botiga del poble. I clar, és veritat que hi ha molta roba nova, i sí que a les fotos la veig amb molta de la roba que li hem enviat, i als germans també perquè la mare sempre... però, per això, jo ho sé, llavors és molt... el que els hi envies, els hi envies 25 quilos, que a ells els hi dona molta vida, saps? [tots assenteixen] I si vas allà, clar, tu portes 25 quilos ell [mirant el David] i 25 quilos jo...

D: Clar, això és un *regalazo*...

À: Clar, i son 500 *pavos*, més compra tot el material... que tampoc, no son pocs diners, entre oli, bé, es que és fer una compra...

P: Que ho fas a gust, eh, però aquell... o sigui, si ho comptes, a l'estiu, et gastes molts diners pensant en el que posaràs allà. I que és veritat, que et donen una motxilla amb coses, sí, però tu vols donar més, perquè saps que, hi ha olis, hi ha bolquers... hi ha...

À: Mira, sincerament, nosaltres ho fem a gust perquè no demanen. Hi ha famílies que demanen [tots assenteixen]. O sigui, la Guisla i l'Adrià t'ho explicaran. Hi ha famílies que demanen mòbils, que demanen diners, d'acord? T'ho diuen. Nosaltres no ens han demanat mai res, res [amb èmfasi]...

P: A nosaltres sí. Ens han demanat crema hidratant.

À: Ah, bé, això sí, però medicaments, per exemple. A nosaltres ens van dir [imitant-los] *para las niñas ibuprofeno*, d'allò... però em vinc a referir que no ens han demanat res que no sigui necessari, o sigui que no sigui necessari, com un mòbil o...

P: Que ho fas a gust...

À: Exacte, que ho fas a gust... perquè no és una família que et vingui a demanar aquí *l'oro y el moro*, la veritat [tots mostren estar d'acord] I n'hi ha que sí, a nosaltres no ha sigut el cas, no, ja et dic, nosaltres hem tingut bastanta sort...

P: Clar, per això nosaltres sempre diem que si podem continuar amb aquesta família... ella és la gran de 4 germans, i llavors...

J: Son 16 anys, eh Pilar, 4x4... [riuen ambdós]

P: Bé, és igual... Hem dit ostres, doncs si podem continuar amb la seva família, doncs ja ens hem conegut, i sabem que hi ha gent que ho ha fet, i llavors és com...

À: Nosaltres també...

P: I llavors, clar, doncs home, doncs això sí, jo sé segur que l'any que ve el seu germà tindrà 8 anys, i pot ser podrà venir... si pot venir, jo prefereixo que acollir el seu germà...

J i À: Sí, nosaltres també. Son 2 nenes un altre cop...

P: L'únic que patim més per la tieta, que li vam caure massa bé, i la seva filla també té 18 anys [riu], que ens l'endolli... però bé...

A: I si no es pot amb la mateixa família seguiríeu, o...?

D: Escolta, escolta Pilar el que et pregunten... Ho hem parlat, eh.

P: I si no es pot amb la mateixa família? Tindria un any sabàtic, i després, tal com soc, segur que tornaria, perquè soc de fotre'm en tot... llavors és com ssst... I jo també dic...

D: Perquè se'ns ha posat al cap que volem seguir la família, i que ens ho tallin... ha de costar crear el vincle de nou amb una altra, mentre no deixes anar l'altre... I llavors, què passarà? Arribarà un moment en que el conflicte de que vols torna a acollir aquella família, però ja has acollit aquesta. Llavors, què acabaràs fent, acollint a 2? No...

P: Però igualment, si ens trobéssim en la situació que... bé, jo dic, doncs un any sabàtic. Perquè a vegades pot ser vols viatjar, o fer... però també em conec i sé que si la Sara a última hora em digués ostres, ha arribat un nen i no té família...

D: Sí, ho hem parlat, eh...

P: Jo soc així i diria... envia-me'l, no passa res, saps? I llavors, jo em conec, i dic, sé que aquest any sabàtic no sé si arribarà.

J: Si t'agafes uns bitllets a la Rivera Maya [riu]. Jo tinc les vacances pagades ja...

À: Això li va passar a aquest nen que es va fer molt amb la Khadija... era una família de reserva que tenia un viatge apartat, i per això va anar amb la Guisla i l'Adrià uns dies...

P: Però també està molt bé que pugui passar això. Perquè potser una família decideix acollir, però ja té que se'n va a la Rivera Maya set dies, no? Però també està bé que hi hagi xarxa de família que puguis dir no passa res, tu aquests set dies ja els tenies, i has pensat en acollir després. Però potser a nosaltres no ens fa res una setmana tenir-ne 2, una setmana, eh, no dic més. Però vull dir, que jo penso que està bé que hi hagi famílies així d'emergència o famílies que... A nosaltres el primer any ens van demanar si ens podíem quedar amb una nena que no, que amb la família no li havia anat bé, i vam estar tres dies i mig, quasi quatre, amb una nena de més, o sigui, amb dues nenes. Però va ser una molt difícil de gestionar, i vam trucar a la Sara i li vam dir: els tres dies que ens vas dir ja hem passat. Perquè ens costava molt gestionar-ho, perquè parlaven entre elles, l'altra nena li deia tota

l'estona... Clar, ella ja portava mes a casa nostra, ja sabia les normes, i l'altra nena li deia el que havia de fer. I llavors es parlaven entre elles, no parlaven amb nosaltres...

D: És el que hem dit, no? Que hi ha males experiències... doncs nosaltres ens vam trobar amb això...

A: Bé, farem 2 més, perquè ja està molt bé, heu parlat molt... I abans hem parlat de les motivacions inicials que teníeu. No sé si amb l'experiència de l'acollida han canviat, o seguiu tenint les mateixes motivacions per participar...?

D: Jo crec que més.

J: Jo més perquè la meva era nul·la o zero. [riuen]

D: La meva pràcticament igual, i et puc dir que tot lo bé que m'ho he passat, els carrusels emocionals i tot... ho recomano, ho recomano, perquè és una experiència, bé, no pots explicar-ho. Els que tenen canalla suposo que és més o menys semblant en algun punt, no? Però els que no en tenim és tan maco poder donar a algú, estar compartint, no? Una passada. Se'n va, marxa el primer any, tens aquell buit, però després ja passa, i dius tornarà a venir, vindrà amb més ganes... farem allò que no vam poder fer... Doncs aquestes coses, no? EL segon any jo crec que sí, el segon any jo crec que l'hem disfrutat també molt... perquè ja hem trencat la barrera inicial, la barrera inicial la trenquem amb menys temps... També ploren, eh, però en comptes de ser una setmana i pico, son 3 dies...

J: Ja saps que no els deixaràs trucar quan plorin...

P: Mira, el primers dia li vam dir, plorava, va arribar a casa plorant, bé, es va dormir, i quan es va despertar, les 5 de la tarda potser, plorava... I li vam dir truquem a la teva mare? I diu no, vull anar a la piscina. Ah, doncs tant malament no estàs [riu].

D: És el que diem de la diferència, i aquí es lo guai de l'experiència. I és com una continuació de l'any anterior, com si no haguessin passat tots els mesos que han passat. I això és lo maco, és molt maco. I és lo que recomanem nosaltres. L'altruisme, la part altruista aquesta.

J: Jo ja ho he dit, la motivació era nul·la o zero, vull dir, fora mals de cap. I em vaig trobar aquí i vaig dir bé, doncs va, acollim. I ja està, no me'n penedeixo ni un minut, vull dir, súper bé... i això que ja tenim una nena i tot. Hem vist la Mar [la seva filla] amb una germana gran, i quan està la Khadija aquí doncs és la seva germana gran i és la nostra filla, ja està, vull dir, *ni más ni menos*.

D: És el que ens diuen els pares, sempre.

J: Bé, la Mar la té súper present. La Mar sempre diu en la [nom propi], que és la neboda, la Khadija, i després ja menciona la resta de la nostra família d'aquí. O sigui, el nivell d'implicació és aquest. La Khadija competeix amb la seva neboda preferida, perdó, cosina, és veritat. I moltes vegades això, directament, en un

dibuix, o el que sigui, mira: aquesta es la Khadija, el papa, la mama... o sigui la té súper present, és la germana gran, tal qual. Per ella és família...

À: Bé, es que la va conèixer quan tenia 1 any...

J: Clar, però nosaltres dir, no, no en serà conscient. I quan tenia un any i mig se'n recordava. I aquest últim estiu encara més. I ara ja l'espera amb ànsies. Per ella, de fet a la Mar ja li diem a l'estiu anirem a la piscina. [imitant-la] Sí, a l'estiu ve la Khadija i anem a la piscina... És estiu, Khadija. Saps? Sí, sí, el nivell d'implicació és... Jo crec que tothom que ho ha fet sempre... la gent que ho ha deixat, ho ha deixat després de 15 i 16 o 20 anys fent-ho...

D: Doncs ja veus, tens repetidors aquí... No ho hem passat tant malament com per no repetir... [tots expressen estar d'acord]

J: Ho passem pitjor amb la nostra filla que amb ella...

P: Bé, perquè la tens sempre [riu].

J: Exacte [riuen].

A: I ja la última... en un altre programa heu pensat de... en algun programa similar, però que no sigui aquest, heu pensat en participar, o...?

À: Jo, el Projecte Madrassa també em tira, però...

J: Bé, quan vam descobrir aquell programa que acull nens d'Ucraïna... de Txernòbil!

À: També, perquè jo tinc una col·lega que ho fa, o ho feia, amb els nens de... hi havia la mateixa associació... parlo d'abans de la guerra, òbviament... de fet, ho parlàvem, però llavors vivíem a [població propera], a un pis molt petit, i se'ns feia com... una mica d'allò, però també ho vam parlar amb els ucraïnesos, de... doncs venen lo mateix, si aquí venen perquè les circumstàncies de l'estiu allà, evidentment perquè coneguin aquí, no? Però allà ho feien per desintoxicar-se un temps...

J: Per desintoxicar, purificar, per netejar... També tenen problemes una mica de desnutrició, i tal, llavors doncs aquí es posen les piles de tot, i tornen allà carregats, ja està... Vam pensar-ho, sí...

P: Nosaltres hem pensat això, que nosaltres, en algun moment de la nostra vida, que ara no pot ser, però volem ser família d'acollida d'urgència, perquè en lloc de que els nens estiguin en un pis tutelat, doncs puguin estar a casa nostra. Però com que és una cosa dura, no? No ho tenim clar...

D: De moment ho tenim clar els 2...

P: Ho tenim molt clar això, això ho tenim molt clar que ho farem, però ara per ara no podem, però no crec que passi gaire temps. Ja ho teníem pensat això, però llavors va sortir això que mira... aquests 2 mesos... és com un tast. I ara ho tenim més clar, ho farem.

D: I sobre el que tu preguntaves, el Projecte Madrassa també ho hem parlat de fer-lo. A nosaltres ens agradaria que pogués ser algú que estiguem acollint, ens faria molta il·lusió...

J: Sí, el Madrassa amb la Khadija o alguna germana sempre li dic, eh, això seria la hòstia, acabar els estius i...

D: Això seria súper top...

P: També és veritat que al Projecte Madrassa hi participen molts més nens que nenes...

D: I aquí està el repte! Aquí estem!

J: ¡Ahí, ahí! Per això, per això, les primeres noies que fan tot un curs escolar...

À: Algunes hi ha, eh?

P: Però poques... El dia de la Generalitat hi havia 2 noies...

J: Que no totes es queden, eh, amb Madrassa, però moltes, jo què sé, venen, imagina't, fan un grau mig i un superior d'infermeria... *joder*, potser és l'única infermera que hi ha a una aldea de 1.000 persones... o un xaval que fa mecànica, tu saps lo que és tenir un tio a una aldea que sap arreglar motors? O bombones d'aigua? És important que hi sigui aquest perfil...

À: Després a mi em fa pena que no tornin... perquè venen a estudiar... o sigui el Projecte Madrassa és venir a estudiar aquí i després per portar-lo cap allà... passa que després hi ha molts que es queden aquí, saps?

A: *Bé, doncs fins aquí, moltes gràcies per participar, sense vosaltres no seria possible.*